

บทที่ 4

ผลการศึกษา และการอภิปราย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะจำทนของผู้หญิง ที่ถูกทำร้ายจากครอบครัว ในสังคมไทย : กรณีศึกษา ผู้หญิงที่เข้ารับบริการมูลนิธิเพื่อนหญิง โดยผู้ศึกษาเลือกศึกษาประเด็นที่ว่า เพราะเหตุใดผู้หญิงถึงต้องทนอยู่กับ ผู้ชายที่ทำร้ายร่างกายตนเอง เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) แบบเฉพาะกรณี (Case Study) กับผู้หญิงที่ผ่านประสบการณ์ที่ถูกทำร้ายในครอบครัว โดยวิธีการดังกล่าว จะทำให้เข้าใจถึงประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกอย่างลึกซึ้ง ในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก ผู้หญิงที่มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้งสิ้น 10 ราย นอกจากนี้ หลังจากมีการพูดคุยสัมภาษณ์กันในแต่ละครั้ง ผู้ศึกษาได้มีการอัดเทปในระหว่างสัมภาษณ์ เพื่อช่วยในการศึกษาในการเก็บข้อมูล ให้ละเอียดระหว่างการสัมภาษณ์ โดยผู้ศึกษาได้เข้าไปทำการศึกษาในชุมชน ทั้งหมด 4 ชุมชน ได้แก่

ชุมชนไทยเกรียง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 5 ราย

ชุมชนฟ้าใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 ราย

ชุมชน 5 ธันวาคม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 ราย

ชุมชนสวนอ้อย (คลองเตย) จำนวน 3 ราย

ซึ่งในบทนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคำถาม เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์โดยผู้ศึกษา ได้จัดแบ่งการอภิปราย ผลการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

- ข้อมูลทั่วไปของผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
- อายุ
- การศึกษา
- สถานภาพสมรส
- อาชีพ
- รายได้รวมต่อเดือน
- ศาสนา
- ระยะเวลาที่อยู่ร่วมกัน

ส่วนที่ 2 ลักษณะการประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 4 ทศนคติของผู้หญิงที่ทนอยู่ กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 5 แนวทางในการให้ความช่วยเหลือ และ ทศนคติของนักสังคมสงเคราะห์ ต่อผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะจำทนของผู้หญิง ที่ถูกทำร้ายจากครอบครัว ในสังคมไทย : กรณีศึกษา ผู้หญิงที่เข้ารับบริการ มูลนิธิเพื่อนหญิง โดยผู้ศึกษา เลือกรายการประเด็นที่ว่า เพราะเหตุใดผู้หญิงถึงต้องทนอยู่กับผู้ชายที่ทำร้ายร่างกายตนเองในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้หญิงที่มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย ซึ่งก่อนอื่นผู้ศึกษาใคร่ของกล่าวถึงประวัติของผู้หญิงแต่ละรายก่อน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษา

ผลการศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1 ป้าพร

เรื่องราวชีวิต

ป้าพร (นามสมมุติ) หญิงวัย 54 ปี พื้นเพบ้านเกิดของป้าพรอยู่ที่ อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ป้าพรมีพี่น้องทั้งหมด 5 คน คนที่ 1 ถึง คนที่ 3 เป็นผู้หญิง คนที่ 4 เป็นผู้ชายและคนที่ 5 คือตัวป้าพรเอง ป้าพรเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปี พ.ศ. 2516 หรือประมาณอายุ 19 ปี ป้าพรได้ย้ายเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ โดยมาพักอยู่กับน้ำสาวที่แถวลาดพร้าว จากนั้นป้าพรก็ออกหางานตามสถานที่ต่าง ๆ และในที่สุดป้าพรก็ไปสมัครงาน ที่โรงงานไทยเกรียง จังหวัดสมุทรปราการ

“เมื่อปี 2516 ก็ย้ายเข้ามากรุงเทพฯ เข้ามาอยู่กับน้ำสาวแถวลาดพร้าว ก็หางานไปเรื่อยจนได้มาสมัครที่โรงงานไทยเกรียง และก็เข้ามาทำงานที่นี่แหละ”

เมื่อเข้ามาทำงานที่โรงงานไทยเกรียงก็มาพบกับลุงเปี้ยก ที่โรงงานไทยเกรียง

ลุงเปี้ยก (นามสมมุติ) ชายวัย 58 ปี พื้นเพบ้านเกิดเป็นคนจังหวัดสมุทรปราการ ลุงเปี้ยกจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ มาช่วยที่บ้านทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัว หลังจากนั้นลุงเปี้ยกได้ไปสมัครงาน ที่โรงงานไทยเกรียง ซึ่งเป็นโรงงานเดียวกับที่ป้าพรทำงานอยู่ จนได้มาพบกับป้าพร และเริ่มคบหากัน ในปี พ.ศ. 2522 หรือประมาณอายุ 25 ปี ป้าพรก็ได้ตกลงแต่งงานกับลุงเปี้ยก และได้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน จนกระทั่งโรงงานไทยเกรียงได้ปิดกิจการลง ป้าพรและลุงเปี้ยกก็ตกงาน เป็นเวลา 2 ปี ในตอนนั้นป้าพร มีลูก 1 คน

“ในปี 2522 ก็ตกลงแต่งงานกัน ทำงานกันไปสักกระยะพอปี 2525 ก็ตั้งท้องลูกคนแรก จากนั้นชักพักโรงงานไทยเกรียงก็ปิดตัวลงโดยไม่มีสาเหตุ จนทำให้ป่ากับลุงต้องตกงาน ว่างงานไปตั้ง 2 ปี”

หลังจากนั้นลุงเปี้ยก ได้ไปสมัครงานเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย ที่บริษัทแห่งหนึ่ง ส่วนป่าพรก็ได้งานเป็นพนักงานทำความสะอาดที่โรงพยาบาลบางประกอก 3 ได้ประมาณ 2 เดือน ลุงเปี้ยกก็แนะนำให้ป่าพรมาสมัครงานที่โรงพยาบาลกรุงธน 2 แทนเพราะมีค่าครองชีพที่ดีกว่า และอยู่ใกล้บ้านมากกว่า รายได้รวมกันของป่าพร และลุงเปี้ยกตกประมาณเดือนละ 15,000 บาท ต่อเดือน ในปี พ.ศ. 2533 ป่าพรเริ่มตั้งครอบครัว และได้ให้กำเนิดลูกฝาแฝด 2 คนเป็นผู้หญิง ซึ่งปัจจุบันลูกคนโตได้เรียนจบแล้ว และมีงานทำแล้ว ส่วนลูกสาวฝาแฝดกำลังศึกษาอยู่ชั้น ปวส. ส่วนป่าพรและลุงเปี้ยกก็ยังคงทำงานอยู่ที่เดิม

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

ในระยะแรกที่เริ่มคบหากัน ป่าพรก็ทราบดีอยู่แล้วว่าลุงเปี้ยกเป็นคนดื่มเหล้า หลังจากแต่งงานกันไป ลุงเปี้ยกก็เริ่มดื่มเหล้ามากขึ้น จากไม่บ่อยก็เป็นที่ดื่มทุกวัน บวกกับร้านค้าที่ขายเหล้าก็อยู่ข้างบ้าน เมื่อลุงเปี้ยกเริ่มติดเหล้ามากขึ้น เงินเดือนของลุงเปี้ยก ก็นำเอาไปซื้อเหล้ากินหมด เงินที่เคยให้ป่าพรไว้เป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้าน ก็ไม่ให้เหมือนแต่ก่อน ซึ่งทำให้ภาระค่าใช้จ่ายภายในบ้าน ตกมาเป็นของป่าพรเพียงผู้เดียว ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้ป่าพรและลุงเปี้ยกมีปากเสียงกัน จนทำให้ความรุนแรง ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จนถึงขั้นขว้างปาสิ่งของ และทุบตีกัน

“แรก ๆ ก็มีแค่การเถียงกัน ต่อกันพอหลังก็เริ่มมีการปาของในบ้านเสียหาย หลังจากนั้นเริ่มทำร้ายร่างกาย พอเมาหลับมา พอทะเลาะกันก็เข้ามาตีป่า ขนาดบ้านนอนอยู่ในมุ้งพอทะเลาะกันก็ยังเอากรรไกรมาตัดมุ้งที่บ้านนอนจนขาด”

ความรุนแรงที่ป่าพรได้รับ ไม่ได้หยุดอยู่เพียงเท่านั้น แต่กลับยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากแค่ทุบตี ก็เริ่มเอาข้าวของในบ้านมาขว้างปาใส่จนทำให้ป่าพรรู้สึกกลัว

“มีครั้งนึงทะเลาะกันแรงมาก ลุงถึงขั้นไปหยิบเก้าอี้ที่ป่าใช้นั่งซักผ้าที่เป็นไม้จะเอามาตีป่า แต่พอดีคนข้างบ้านเข้ามาห้ามไว้ก่อน ทำให้ป่ารู้สึกกลัวมาก”

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

ก่อนที่ลุงเปี้ยกจะเริ่มหันมาติดเหล้า ลุงเปี้ยกยังคงให้เงินเดือนป่าพร ชยันทำงาน รักครอบครัว แต่หลังจากที่ลุงเปี้ยกติดเหล้า นิสัยลุงเปี้ยกก็เปลี่ยนไป ชี้แจงดะจริต ใจร้อน และทำร้ายร่างกายป่าพร

“ก่อนที่ลุงเขาจะติดเหล้านะลุงเขาเป็นคนดี รักครอบครัวมาก ๆ แต่มาหลังที่ลุงแกดื่มเหล้าหนักจนเปลี่ยนไปเป็นคนละคนเลย เงินทองก็เอาไปลงที่เหล้าหมด เงินทองไม่เคยเหลือเข้า

บ้าน จนญาติพี่น้องป่าไม่ค่อยมีใครชอบบุงแล้ว ก่อนแต่งงานญาติพี่น้องป่ามีแต่คนชอบบุง บุงเป็นคนขยันมาก จิตใจดี แต่ไม่น่าเชื่อถือเลย ความเมาทำให้บุงเปลี่ยนไป”

คนที่ขยัน รักครอบครัว เป็นที่รักของคนในบ้าน ต้องมาเปลี่ยนไปเพราะความเมา เพราะฤทธิ์ของสุรานั้นเอง

บทสรุปและชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญกับปัญหาของป่าพร ที่บุงเบียดตีดล้ามาเป็นระยะเวลาหลายปี ป่าพรได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาญาติพี่น้อง โดยญาติพี่น้องแนะนำให้เลิกกับบุงเบียด เพราะบุงเบียดดื่มแต่เหล้า ค่าใช้จ่ายก็ไม่เคยมีมาให้ หลังจากนั้น เพื่อนของป่าพรได้แนะนำ ให้พาลุงเบียดไปศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กชุมชนไทยเกรียง เนื่องจากทางศูนย์ได้เข้าร่วมโครงการ ลดเหล้า กับทางมูลนิธิเพื่อนหญิง เมื่อป่าพร ไปปรึกษาที่ศูนย์ทางศูนย์ได้ ชักชวนให้บุงเบียดไปเข้าค่ายอบรม ที่จังหวัดนครนายก

ป่าเอาไปปรึกษาน้าสาวกับพี่น้องของป่า พี่น้องแนะนำว่าเลิกได้ก็ดี ถึงอยู่กับมันไป มันก็เอาแต่กินเหล้าเงินก็ไม่เคยให้ และก็ไปปรึกษาเพื่อนที่เคยทำงานที่ไทยเกรียงด้วยกัน เพื่อนมันก็บอกว่า ให้ลองไปปรึกษาศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็ก จากนั้นคนที่ศูนย์ ก็มาที่บ้านและชวนบุงเบียดไปเข้าค่ายที่จังหวัดนครนายก

หลังจากบุงเบียดไปเข้าค่าย แต่ในครั้งนั้น ป่าพรยังคงไม่เชื่อว่าบุงเบียดจะเลิกเหล้าได้ บุงเบียดจึงได้ไปเข้าค่ายเป็นครั้งที่ 2 ในครั้งนี้ป่าพรไปด้วย ป่าพรจึงเชื่อว่า บุงเบียดสามารถเลิกเหล้าได้ในปี พ.ศ. 2549 ในช่วงที่ป่าพรเผชิญกับปัญหาความรุนแรงที่บุงเบียดกระทำต่อป่าพรนั้น ช่วงนั้นป่าพรคิดที่จะเลิกอยู่หลายหน แต่บุงเบียดไม่ยอมเลิก อีกนัยหนึ่งป่าพรก็รู้สึกสงสารลูกด้วย และคิดว่าการทะเลาะกันของคนในครอบครัว เป็นเรื่องปกติที่ทุกครอบครัว ที่จะต้องมีทะเลาะกันในวันนี้ เดี่ยวพรุ่งนี้ก็ดีขึ้น ป่าพรยังคงใช้ชีวิตกับบุงเบียดมาจนถึงทุกวันนี้

“ตอนนั้นคิดที่จะเลิกเหมือนกันนะ แต่บุงเขาไม่ยอมเลิก สงสารลูกก็สงสาร แต่มาคิดไปคิดมามันก็เป็นเรื่องธรรมดาการทะเลาะกันใครครอบครัว เดี่ยวพรุ่งนี้ก็กลับมาคุยใหม่”

ทุกวันนี้ บุงเบียดเลิกเหล้าได้แล้ว จึงทำให้ครอบครัวของทั้ง 2 คน ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข โดยปราศจากเหล้า และการทะเลาะกัน

กรณีศึกษาที่ 2 ป่านก

เรื่องราวชีวิต

ป่านก (นามสมมุติ) หญิงวัย 43 ปีเศษ พื้นเพบ้านเกิดของป่านก อยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยกำเนิด ป่านกจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากนั้น ป่านกก็ออกจากโรงเรียนเพื่อที่จะออกมาช่วยพ่อแม่ทำงาน เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ เนื่องจากสมัยก่อนการศึกษาของคนไม่ค่อยที่จะสูงนัก จนกระทั่งป่านกอายุได้ 16 ปี ป่านกก็มาประกอบอาชีพขายขนม อยู่ในโรงงานไทยเกรียง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นโรงงานชื่อดังย่านพระประแดง ป่านกมาขายของอยู่ที่โรงอาหารของโรงงาน โดยขายจำพวก อาหารและขนมหวาน จนทำให้ป่านก ได้มาพบกับลุงสิง

“เมื่อก่อนตอนเป็นสาว ๆ ก็ขายข้าวแกงกับขายขนม อยู่ในโรงอาหารของโรงงานไทยเกรียง แล้วก็ได้มาเจอกับลุง ซึ่งลุงเขาทำงานเป็นพนักงานในโรงงานนี้”

ลุงสิง (นามสมมุติ) ชายวัย 51 ปี พื้นเพบ้านเกิดของลุงสิงอยู่ที่ จังหวัดหนองบัวลำภู ครอบครัวของลุงสิงประกอบอาชีพ ทำไร่ ไร่ถั่ว ถั่วลิสง ลุงสิงจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นลุงสิงก็ออกมาช่วยที่บ้านทำงาน ต่อมาลุงสิงย้ายเข้ามาหางานทำในกรุงเทพ และได้มาทำงานที่โรงงานไทยเกรียง ย่านพระประแดง เมื่อลุงสิงได้เข้ามาทำงานเป็นพนักงานที่โรงงานไทยเกรียง ลุงสิงก็ได้มาพบกับป่านก ซึ่งขายของอยู่ที่โรงอาหารของโรงงาน จากนั้นทั้ง 2 คนเริ่มรู้จักและคบหากันในที่สุด ในเวลาต่อมาลุงสิงกับป่านกก็ได้มาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันในชุมชนไทยเกรียง

หลังจากโรงงานไทยเกรียงปิดกิจการลง ลุงสิงก็ได้มาช่วยป่านกขายข้าวแกง และขายขนมอยู่ในชุมชนไทยเกรียง และได้ให้กำเนิดลูกด้วยกันทั้งหมด 2 คน ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ทั้ง 2 คน หลังเลิกเรียนลูกทั้ง 2 คน จะมาช่วยลุงสิงกับป่านก เตรียมของไว้ขายในวันรุ่งขึ้น

การขายของนั้นทำให้ลุงสิงกับป่านกเป็นที่รู้จักกับบุคคลทั่วไป ลุงสิงกับป่านกก็มีเพื่อนมีคนรู้จักมากมาย รวมทั้งเพื่อนในโรงงานไทยเกรียงที่ลุงสิงเคยเป็นพนักงานอยู่ด้วย จึงทำให้ลุงสิงเริ่มติดเหล้าในเวลาต่อมา รายได้รวมของลุงสิงกับป่านกต่อเดือน ประมาณเดือนละ 12,000 บาท

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

หลังจากที่โรงงานไทยเกรียงได้ปิดกิจการลงไปโดยไม่มีสาเหตุ ทำให้พนักงานทุกคนในโรงงานไทยเกรียงต้องตกงาน ลุงสิงก็เป็นหนึ่งในพนักงานที่ต้องตกงาน ในช่วงนั้นลุงสิงมีความเครียดมาก จนทำให้มีการทะเลาะเบาะแว้งกับป่านกเป็นบางครั้ง เดิมทีลุงสิงเป็นคนดีมีศีลธรรมอยู่แล้ว แต่ป่านกคิดว่าถ้าอยู่ไปด้วยกันแล้วลุงสิงอาจจะเลิกเหล้าได้ หลังจากที่ลุงสิงตกงาน ทำให้ลุงสิงหันไปดื่มเหล้าจากเคยนาน ๆ ดื่มเหล้าที ลุงสิงก็เริ่มดื่มหนักขึ้นจนลุงสิงไม่กลับบ้าน

“เวลาลุงไปกินเหล้าที่หายไปตั้งแต่เช้าจนถึงตีกลางวันไม่กลับบ้านเลยนะ บางที่ต้อง 2-3 วันถึงจะกลับบ้านพอกลับมาลุงก็มาชวนทะเลาะพอเราเถียงลุงแกก็เริ่มปาข้าวของเพื่อที่จะชู้ให้เรากลัว”

ทุกครั้งที่ลุงสิงเมากลับมาจะชวนป้านททะเลาะและปาข้าวของเสียหาย ทำให้ป้านทรู้สึกเสียใจและเครียดจนทำให้ป้านทเป็นโรคความดันโลหิตสูงในเวลาต่อมา มีอยู่ครั้งหนึ่งป้านทไปงานแต่งงานกับลุงสิง ลุงสิงดื่มเหล้าจนเมา ทำให้ส่งเสียงอะอะโวยวายไปทั่วทั้งงาน ป้านทรู้สึกอับอายมากที่ลุงสิงเมาขนาดนั้น

“วันหนึ่งเพื่อนชวนป้ากับลุงไปงานแต่งงาน พอไปถึงลุงไปเจอเพื่อนแกและลุงก็กินเหล้าจนเมาไม่รู้เรื่องส่งเสียงดังโวยวายจนมีแต่คนหันมามอง ป้าได้ยินเสียงคนเขาถามกันว่าผู้ชายคนนี้มากับใคร ตอนนั้นป้ารู้สึกอับอายมากไม่น่าพาลุงมาด้วยเลย”

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

ในช่วงเวลา 6 ถึง 7 ปีที่ลุงสิงติดเหล้า เวลาที่เพื่อนชวนไปกินเหล้าที่ไหน เวลาไหน ลุงสิงมักไม่ ปฏิเสธจนทำให้ลุงสิง ทะเลาะกับป้านททุกครั้งที่มาบ้านเพราะความเมาทำให้ลุงสิงขาดสติ ดังนั้นป้านทจะต้องรอให้ลุงสิงสร้างเมาเสียก่อน ถึงจะคุยกันรู้เรื่องและถึงจะมาช่วยป้านททำงานได้

“เวลาลุงเมามาทุกครั้ง เดียวนี้ป้าก็จะไล่ลุงไปนอนให้หายเมา เพราะถ้าว่าหรือเถียงกันลุงแกก็จะอาละวาด ดังนั้นพอลุงกลับมาป้าก็ให้ไปนอนอย่างเดียวเลย พอลุงสร้างเมามาเมื่อไหร่ลุงเขาก็จะมาช่วยป้าทำงานเหมือนปกติ”

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ลุงสิงติดเหล้า ทำให้ป้านทได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจ ซึ่งทำให้ป้านทเครียด ถึงลุงสิงจะทำร้ายจิตใจป้านทอย่างไร ป้านทก็พร้อมให้อภัยลุงสิงเสมอ เพราะว่าการจะเป็นอย่างนี้เป็นแบบนี้เฉพาะเวลาเมาเท่านั้น

บทสรุปและชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญกับปัญหาของป้านทที่ลุงสิงติดเหล้า ในช่วงเวลานั้น ป้านทไม่ได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาใครเลย เพราะความอายที่มีสามีติดเหล้า

“ป้าไม่ได้เอาเรื่องนี้ไปปรึกษาคนในครอบครัวเลย เพราะว่าอายกลัวคนอื่นรู้ว่าตัวเองมีสามีติดเหล้า ป้าก็เลยเก็บปัญหาไว้คนเดียว แต่หลัง ๆ ก็เริ่มไม่ไหว เลยโทรไปหาพี่น้องของลุงสิงให้เขาช่วยว่าที่ไหนมีวัด หรือสถานที่ที่จะทำให้ลุงสิง อดเหล้าได้บ้าง”

ในช่วงนั้นลุงสิงติดเหล้ามาก ป้านทเริ่มทนไม่ไหว แต่ก็คิดเป็นห่วงลุงสิง และรักลุงสิง บวกกับสงสารลูกด้วย เพราะคิดว่าถ้าเกิดเลิกกัน ลุงสิงจะอยู่กับใคร รวมทั้งสงสารลูก กลัวว่าลูก

จะถูกล้อเลียนว่าเป็นลูกที่ไม่มีพ่อ บ่านกจึงนำเรื่องนี้ ไปปรึกษาญาติพี่น้องของลุงสิง เพื่อที่จะพา ลุงสิงไปทำการเลิกเหล้า

“ก็มีนะที่ทนไม่ไหว แต่ก็เพราะรักแล้วก็ห่วงเขาด้วยเลยไม่ไป อีกอย่างนึงสงสารลูก ด้วย เลยโทรไปให้ครอบครัวของลุงสิง หาสถานที่เลิกเหล้าให้”

ครั้งแรกลุงสิงได้ไปทำการเลิกเหล้าที่จังหวัดอำนาจเจริญ แต่พอลุงสิงกลับมา ก็เลิก ต่อมเหล้าได้แค่ 1 ปี ลุงสิงก็กลับมาดื่มเหล้าอีก ครั้งที่สองลุงสิงได้ไปทำการเลิกเหล้าอีกครั้งที่จังหวัด อุตรธานี และลุงสิงก็สัญญากับตัวเองว่า จะเลิกเหล้า 3 ปี แต่พอกลับมาได้ไม่ถึง 2 เดือนลุงสิง ก็กลับมาดื่มเหล้าอีกในตอนนั้นบ่านกเชื่อว่าลุงสิงไม่มีทางเลิกเหล้าได้ คิดว่าจะต้องทนอยู่จนตาย กันไปข้างหนึ่ง

“ในตอนนั้นก่อนเข้ามามูลนิธิไม่คิดเลยว่าลุงแกจะเลิกเหล้าได้ คิดว่าจะต้องทนอยู่กันไป จนตายกันไปข้างหนึ่งไม่ลุงก็ป่าตาย”

วันหนึ่งป่าอ้อด เพื่อนบ่านก แนะนำให้ไปคุยกับศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กชุมชน ไทยเกรียง เช้าวันรุ่งขึ้นบ่านกกับลุงสิง ก็ไปที่ศูนย์ด้วยกัน เพราะบ่านกรู้สึกว่าไม่ไหวแล้ว ลุงสิง ก็ยอมไปด้วย หลังจากนั้นลุงสิงก็ได้ไปเข้าค่ายกับมูลนิธิ พอกลับมา ลุงสิงก็ตั้งใจว่าจะหยุดและ ทุกวันนี้ลุงสิงก็ไม่ได้กลับไปดื่มเหล้าอีก ลุงสิงกลับมาเป็นคนขยันเหมือนเดิม ช่วยบ่านกทำมาหา กิน ครอบครัวจึงมีความสุขจนถึงทุกวันนี้

กรณีศึกษาที่ 3 บ่านุช

เรื่องราวชีวิต

บ่านุช (นามสมมุติ) หญิงวัย 45 ปี พื้นเพบ้านเกิดของบ่านุช อยู่ที่จังหวัดสระแก้ว บ่านุชจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากเรียนจบ บ่านุชก็ได้ออกมาช่วยครอบครัว ทำงานจนอายุได้ 23 ปี บ่านุชก็เข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ โดยเข้ามาทำงานกับน้ำชาย ซึ่ง น้ำชายทำงานรับเหมาก่อสร้าง บ่านุชทำงานไปได้ประมาณ 3 ปี จึงมาพบกับลุงชาญ

ลุงชาญ (นามสมมุติ) ชายวัย 47 ปี ลุงชาญจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หรือเท่ากับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน ปัจจุบัน พอเรียนจบ ลุงชาญก็มาทำงานรับเหมาก่อสร้าง จนทำให้มาเจอกับบ่านุช หลังจากคบหากันได้ประมาณ 3 ปี ทั้ง 2 คนก็ตกลงแต่งงานกัน หลังจาก แต่งงานกันบ่านุช และลุงชาญ ได้เลิกทำงานอาชีพรับเหมาก่อสร้างและ ได้ย้ายไปหาที่อยู่ใหม่ แถวย่านพระประแดง จากนั้นได้มาสมัครงานที่ใหม่ที่โรงงานละแวกนั้น โดยได้งานกันคนละที่ เมื่อ บ่านุชอายุได้ประมาณ 30 ปี ก็ได้ตั้งครรภ์ลูกสาว ปัจจุบันอายุ 15 ปี

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

หลังจากที่ป้านุชและลุงชาญมาทำงานทำที่แถวย่านพระประแดงได้ประมาณ 4 ถึง 5 ปี รายได้คงยังพอใช้จ่ายสำหรับ 2 คน แต่หลังจากป้านุชให้กำเนิดบุตรสาวทุกอย่างก็เปลี่ยนไป ค่าใช้จ่ายเริ่มมากขึ้นจนทำให้เกิดความเครียด ทำให้ลุงชาญหันมาดื่มเหล้าหนักมากจนถึงขั้นไม่กลับบ้าน ด้วยความเมาทำให้ลุงชาญและป้านุชเกิดมีปากเสียงกัน จนถึงขั้นมีการทำร้ายร่างกายกัน

“พอลุงกินเหล้ากลับมา พอป้าถามว่าไปไหนมาทำไมกลับดึก ด้วยความเมาของลุง ลุงก็ใช้อารมณ์คุยกับป้า แล้วก็มีปากเสียงกันบ่อยมาก”

จากที่มีปากเสียงกัน ก็เริ่มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จนถึงขั้นทะเลาะและมีการใช้ความรุนแรงขึ้น ป้านุชถูกตบเข้าที่หูข้างซ้าย จนทำให้หูข้างซ้ายของป้าบวม และทุกวันนี้หูข้างซ้ายมีอาการอื้อฟังไม่ค่อยชัดทำให้ไม่ค่อยได้ยิน

“ครั้งที่โดนหนักสุด ก็ตอนนั้นลุงเขาก็เมากลับมาเหมือนเดิม เราก็ถามเขาเหมือนเดิม แล้วก็ทะเลาะกันคราวนี้รุนแรงกว่าทุกครั้ง ลุงแกก็ตบป้าที่หูข้างซ้าย เล่นเอาป้ามีแผลเลย”

นอกจากป้านุชจะได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกายแล้ว ป้านุชยังได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจด้วย เมื่อป้านุชทราบมาว่าลุงชาญนอกจากจะติดเหล้าแล้ว ยังมีผู้หญิงมาติดพันด้วย

“หลังจากลุงติดเหล้าแล้วทะเลาะกันช่วงนั้นลุงไม่ค่อยกลับบ้าน ป้าก็ไปตามหาที่ทำงานก็ไม่พบ จนเพื่อนแถวบ้านป้าที่ทำงานที่เดียวกับลุง เค้ามากระซิบบอกว่าลุงมีเมียบ่อย”

หลังจากที่ทราบข่าวว่าลุงมีเมียบ่อย ทำให้ป้านุชเสียใจมาก พอถามลุง ลุงก็ปฏิเสธ และก็ทะเลาะกันเช่นเคย

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

ในช่วง 3 ปีแรกที่ป้านุชคบกับลุงชาญ ในช่วงนั้นลุงชาญเป็นคนที่ขยันทำงาน รักครอบครัวถึงแม้จะดื่มเหล้า ก็ดื่มอยู่ในปริมาณน้อยไม่เสียงานเสียการ แต่พอก้าวสู่ปีที่ 4 ลุงชาญเริ่มติดเหล้ามาก จากคนที่ขยัน รักครอบครัว ก็เปลี่ยนไปเป็นคนละคน

“แต่ก่อนลุงเป็นคนดีมาก ขยัน เอาจานเอาการ รักครอบครัวเรื่องผู้หญิงไม่เคยมีเลย เหล้าก็กินนะแต่ก็กินน้อย จนมาช่วง 4 ปีหลังนี้แหละที่ลุงกินเหล้าหนักมาก”

สาเหตุอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรง ก็มาจากปัญหาเศรษฐกิจ หลังจากที่มีลูกทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ลุงชาญจึงหันไปดื่มเหล้าเพื่อคลายเครียด

“หลังจากมีลูก ค่าใช้จ่ายมันก็มากขึ้น ลุงแกก็เครียดแกก็เลยไปกินเหล้าโดยคิดว่าเหล้าจะทำให้ลุงคลายเครียดได้”

บทสรุปและชีวิตที่เลือกทนนอยู่

การเผชิญปัญหาของบ้านุชที่ลูกชายติดเหล้ามานานกว่า 10 ปี ในช่วงนั้นไม่ได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาใครเลย เพราะคิดว่าปัญหาครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ทุกครอบครัวก็ต้องทะเลาะกันเป็นเรื่องธรรมดาไม่เห็นจะแปลกตรงไหน

“ป่าไม่ได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาใครเลย ป่าคิดว่าทุกครอบครัวมันก็ต้องทะเลาะกันทุกครอบครัว ไม่ว่าจะเรื่องเล็กเรื่องใหญ่”

ถึงแม้ว่าบ้านุชจะได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกาย และจิตใจแต่บ้านุชก็ยังเลือกที่จะทนนอยู่กับลูกชายเพราะลูก และพื้นเพเดิมรากฐานทางด้านครอบครัวของบ้านุช พ่อแม่ของบ้านุชก็ทะเลาะกัน ทำร้ายร่างกายกัน ทำให้บ้านุชคิดว่า พ่อกับแม่ยังทนได้เราก็คงจะทนเช่นกัน

“ป่าไม่เคยคิดที่จะเลิกเลยนะ ป่าเห็นแก่ลูกกลัวลูกจะขาดพ่อขาดแม่ อีกร้อยพ่อแม่ป่าก็เคยทะเลาะกัน ป่าคิดว่าการทะเลาะกันมันเรื่องปกติของครอบครัวที่ทุกครอบครัวต้องมี คนเราอยู่ด้วยกันก็ต้องมีการทะเลาะกันเป็นเรื่องปกติ”

หลังจากที่ลูกติดเหล้าหนักมากบ้านุช จึงนำเรื่องนี้ไปปรึกษาศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กชุมชนไทยเกรียง จากนั้นทางศูนย์ก็แนะนำให้พาลูกชายมาเข้าร่วมโครงการ ในตอนแรก ลูกชายไม่ยอมที่จะมาร่วมโครงการ ทางศูนย์ จึงร่วมกันคิดให้เพื่อนลูกชายโกหกว่า ให้ลูกชายไปร่วมงานแต่งที่จังหวัดนครนายก หลังจากลูกชายได้ไปเข้าร่วมโครงการและไปเข้าค่ายที่จังหวัดนครนายก ลูกชายก็สามารถเลิกเหล้าได้ ถึงแม้ว่ากลับมาจากการเข้าค่ายจะ ยังไม่สามารถเลิกได้ทันที แต่ก็ดื่มเหล้าลดลงได้เยอะ จนในที่สุดลูกชายก็เลิกเหล้าได้เป็นที่สำเร็จ ทุกวันนี้ลูกชายกลับมาเป็นคนที่ขยันทำงานเอากาย หันมาเป็นคนรักครอบครัว รักลูก รักเมีย เหมือนเดิม

กรณีศึกษาที่ 4 ป่านี

เรื่องราวชีวิต

ป่านี (นามสมมติ) หญิงวัย 44 ปี พื้นเพบ้านเกิดของป่านี เป็นคนจังหวัดสุโขทัย จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครอบครัวของป่านีมีอาชีพ ทำไร่ ทำนา หลังจากเรียนจบ ป่านีก็ออกมาช่วยพ่อแม่ทำไร่ ทำนา จนเมื่อปี พ.ศ. 2530 อายุประมาณ 23 ปี ป่านีก็ได้ถูกจับให้แต่งงานกับลูกหม้าย โดยที่พ่อแม่ของฝ่ายชายและพ่อแม่ของป่านี รู้จักกัน และให้ทั้ง 2 แต่งงานกัน

ลูกหม้าย (นามสมมติ) ชายวัย 48 ปี พื้นเพบ้านเกิดของลูกหม้ายเป็นคนจังหวัดสุโขทัย จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครอบครัวมีอาชีพ ทำไร่ ทำนา แต่ในขณะนั้น ลูกหม้ายประกอบอาชีพขับรถสองแถวอยู่ที่จังหวัดสุโขทัย เมื่อป่านี และลูกหม้ายแต่งงานกันและ

อยู่ด้วยกันมาประมาณ 3 ปี ป่านีก็ให้กำเนิดลูกคนแรกเป็นผู้ชาย ปัจจุบันอายุ 19 ปี หลังจากนั้นอีก 5 ปี ป่านีก็ได้ให้กำเนิดลูกชายคนที่ 2 ปัจจุบันอายุ 14 ปี

หลังจากลูกชายคนโตจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุประมาณ 12 ปี ก็ได้ย้ายครอบครัว มาอยู่ที่สมุทรปราการ ย่านพระประแดง ส่วนลูกชายคนเล็กก็ยังคงเรียนอยู่ที่สุโขทัย ป่านีและ ลุงหมายเมื่อย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ ป่านีและลุงหมายก็เข้ามาประกอบอาชีพขับรถสองแถวที่ย่าน พระประแดง โดยป่านีเป็นคนเก็บค่าโดยสาร ส่วนลุงหมายเป็นคนขับรถ

“ก็หลังจากลูกชายคนโตจบ ป.6 ก็ย้ายกันมาอยู่ที่พระประแดง ให้ลูกมาต่อ ม.1 ที่นี้ ส่วนลูกคนเล็กเขายังเรียนอยู่ ป.1 ก็เลยยังให้เขาเรียนอยู่ที่นั่น อีกอย่างพึ่งย้ายมา มันยังไม่เข้าที่เข้า ทาง เลยมากันแค่ 3 คน แม่ลูกก่อน”

หลังจากที่ลูกชายคนเล็กเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตอนนั้นป่านีเริ่มเข้าที่เข้าทาง กับการย้ายมาอยู่ที่พระประแดงแล้ว จึงให้ลูกชายคนที่ 2 ย้ายเข้ามาเรียนต่อที่กรุงเทพฯด้วยกัน ซึ่ง รายได้รวมต่อเดือนของป่านีและลุงหมาย ตกประมาณวันละ 300-400 บาท หรือ เดือนละ ประมาณ 12,000 บาท

“ก็ผ่านมาซักประมาณ 5 ปีได้ มันก็เริ่มเข้าที่เข้าทาง พอดีลูกชายคนเล็กเรียนจบ ชั้น ป. 6 เลยไปรับเขามาเรียนต่อที่นี้ด้วยกัน สงสารเขาด้วยที่ทิ้งให้เขาเรียนที่นั่น อยู่กับตา ยาย คนเดียว อีกอย่างเราก็คิดถึงเขาด้วย”

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

ลุงหมายเดิมที่เป็นคนกินเหล้าอยู่แล้ว แต่ก็ได้เป็นคนติดเหล้าก็ยังไม่ยอมเลิกดื่มเหล้า ลุงหมายเริ่มมาติดเหล้า และเสีงานเสียการหลังจากที่ได้ย้ายมาที่พระประแดง เนื่องจากดื่มเหล้า แก่เหน้อย เพราะหลังจากที่ย้ายมาอยู่แถวพระประแดง ลุงหมายต้องทำงานหนักขึ้น ทำให้ทุกเย็น จึงต้องดื่มเหล้าข่มใจ จากการดื่มเหล้าข่มใจแก่เหน้อยในตอนเย็น ก็กลายเป็นกินในปริมาณ ที่มากขึ้น จนกลายเป็นคนติดเหล้าทำให้เสีงานเสียการ พอเมาหลับมากก็มาหาเรื่องทะเลาะกับ ป่านี โดยการพูดจาตำหนิต่ออย่างรุนแรง จนทำให้ป่านีรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจเป็นอย่างมาก

“ก็หลัง ๆ ที่เขาติดเหล้ามาก กลับมาก่อมาอาละวาด โวยวายด่าบ้าแรง ๆ ฟังแล้วรู้สึก สะเทือนใจมาก แบบว่าบ้าร้องให้เลย ฟังแล้วรู้สึกว่ามันเจ็บปวด”

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

ลุงหมายจะด่าทอป่านีด้วยคำพูดที่รุนแรง ในเฉพาะตอนที่ลุงหมายเมา เพราะเพียง พิษสุราเท่านั้น ถ้าลุงหมายไม่เมาก็เป็นคนดี เป็นคนเงียบ ๆ เพราะความเมาทำให้ลุงหมายเสีงาน เสียการ เพราะทุกครั้งทีลุงหมายดื่มเหล้า จะเมาไปจนถึงเช้า พอวันรุ่งขึ้น ลุงหมายยังไม่สว่างเมา จึงทำให้ไปขับรถไม่ไหว จนทำให้วันนั้นต้องเสีรายได้ไป

“พอมาระยะหลังลุงแกพอกลับมาจะแวะเข้าร้านค้าเพื่อซื้อเหล้าก่อน แล้วก็กินจนเมา พอเมาก็มาหาเรื่องป้า วันไหนเมามาก พอตอนเช้าเมาค้างก็ไปขับรถไม่ไหว ป้าก็ขับรถไม่เป็นเลย ต้องทำให้หยุดตามลุงไปด้วย”

หลังจากนั้นลุงหมายก็ยังดื่มเหล้าไม่ลดลงเลย พอนานวันเข้าเหล้าทำให้ร่างกายเริ่มทรุดลง จากเมื่อก่อนลุงหมายเป็นคนแข็งแรง แต่ทุกวันนี้ลุงหมายไม่ค่อยสบาย จนทำให้เป็นที่ห่วงของครอบครัว เพราะถ้าลุงหมายขับรถไม่ไหว ก็ไม่มีใครขับได้อีกอย่างลูกก็ยังเล็ก

“ลุงยังกินเหล้าร่างกายลุงก็ยิ่งทรุด ร่างกายของลุงอ่อนแอลงมาก เมื่อก่อนนะลุงแกเป็นคนที่แข็งแรงมาก ๆ แต่เดี๋ยวนี้ไม่เป็นเหมือนก่อนแล้ว”

ลุงหมายเป็นคนหัวดีเมื่อร่างกายลุงหมายเริ่มอ่อนแอ ป้านี้ด้วยความเป็นห่วง จึงบอกกล่าวให้ลุงหมายไปหาหมอแต่ลุงหมายกลับไม่ยอมไป กลับบอกว่า เมื่อเป็นเอง เดี่ยวมันก็หายเอง

“ก็เคยบอกให้ลุงไปหาหมอ เวลาเขาไม่สบาย เขากลับบอกกับเราว่าเป็นเองก็หายเองได้ ยิ่งงูลุงแกก็ไม่ยอมไป เวลาเขาไม่สบายป้าเป็นห่วงเขามาก กลัวว่าจะเป็นอะไรมากมาย”

นี่ก็อาจจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรง เพราะถ้าคนเราร่างกายไม่แข็งแรง ก็อาจจะทำให้เกิด อารมณ์ที่หงุดหงิด บวกกับดื่มเหล้า จึงทำให้เกิดความรุนแรงขึ้นมาภายในครอบครัวได้

บทสรุปและชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญปัญหาของป้านี้กับลุงหมายที่ติดเหล้า ทำให้ป้านี้เจ็บช้ำน้ำใจ นอกจากลุงหมายได้ใช้คำพูดที่รุนแรง ด่าทอป้านี้ทุกครั้งที่มา กลับมา ในระยะแรกป้านี้ไม่ได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาใครเลย เพราะป้านี้ไม่ใช่คนพื้นเพเดิมที่นี่ จึงทำให้ไม่สนิทสนมกับใครมากนัก ยังคงเก็บเรื่องนี้เอาไว้เพียงคนเดียว และ ถึงแม้ว่าลุงหมายจะทำร้ายจิตใจป้านี้ด้วยการด่าทอ พูดจาแรง ๆ มาเป็นเวลานานนับหลายปี แต่ป้านี้ก็ยังทนอยู่กับลุงหมายเพราะลูก ร่วมถึงต้องพึ่งพาอาศัยทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากป้านี้มีรายได้จากการที่ลุงหมายขับรถทางเดียว ดังนั้นถ้าป้านี้เลิกกับลุงหมายไป ป้านี้ก็ไม่รู้จะหาเงินมาเลี้ยงตนเองได้อย่างไร ป้านี้ยังคิดอีกว่าการทะเลาะเบาะแว้งกันภายในครอบครัวเป็นเรื่องธรรมดาของสังคม นี่คือเหตุผลที่ป้านี้ยังคงทนอยู่กับลุงหมาย

“ถึงยังไงก็ต้องทนอยู่กันไป ไหนลูกยังเล็ก อีกอย่างถ้าป้าเลิกกับลุงเขาแล้ว ป้าก็เรียนมาน้อย ก็ไม่รู้จะไปหางานหาการทำที่ไหน”

นอกจากนี้ ป้านี้ยังกล่าวอีกว่า

“ป้าคิดว่า การทะเลาะกันภายในครอบครัว มันเป็นเรื่องธรรมดา คนอยู่ด้วยกันมานาน ก็ต้องทะเลาะกันเป็นเรื่องปกติ”

บ้านนี้จึงใช้วิธีหลีกเลี่ยงความรุนแรง โดยการเจ็บและไม่พูดคุยด้วย ถ้าลูงหมายเมากลับมาและด่าทอด้วยคำพูดที่รุนแรงกับบ้านี้ เมื่อเพื่อนข้างบ้านทราบถึงปัญหา ได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษากับคนที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กชุมชนไทยเกรียง คนที่ศูนย์จึงมาชักชวนลูงหมายเข้าร่วมโครงการ จนกระทั่งทุกวันนี้ลูงหมายสามารถเลิกเหล้าได้ ทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

กรณีศึกษาที่ 5 ป้าอิม

เรื่องราวชีวิต

ป้าอิม (นามสมมุติ) หญิงวัย 55 ปี พื้นเพบ้านเกิดของป้าอิม อยู่ที่อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ป้าอิมมีพี่น้องทั้งหมด 2 คน ป้าอิมเป็นลูกคนโตและมีน้องชาย ป้าอิมจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พออายุ 17 ปี ป้าอิมก็เข้ามาทำงานที่โรงงานทอผ้า ซึ่งพักอยู่ในหอพักในโรงงาน

“พออายุ 17 ก็หามางานทำเลย มาทำงานอยู่ที่โรงงานทอผ้า และก็พักอยู่ในหอพักของโรงงาน ซึ่งเขามีกitchenอยู่”

หลังจากที่ทำงานอยู่ที่โรงงานทอผ้า ก็ได้มาพบกับลุงแมน ซึ่งทำงานอยู่ที่เดียวกัน โดยลุงแมนได้เข้ามาจีบป้าอิม แล้วก็เริ่มคบกันจนมาใช้ชีวิตร่วมกัน

ลุงแมน (นามสมมุติ) ชายวัย 58 ปี พื้นเพบ้านเกิดของลุงแมน เป็นคนจังหวัดสมุทรปราการ จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และได้เข้ามาทำงานอยู่ที่โรงงานทอผ้า จนได้มาพบกับป้าอิม จากนั้นป้าอิมและลุงแมน ก็ได้ตัดสินใจใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน หลังจากที่คบหากันได้ไม่นาน ป้าอิมก็ตั้งท้องลูกชาย ซึ่งปัจจุบันอายุ 33 ปี ผ่านไปซักพัก ป้าอิมก็ออกจากโรงงานทอผ้า เข้ามาทำงานที่โรงงานไทยเกรียงจังหวัดสมุทรปราการ

“ในตอนนั้นเรายังวัยรุ่นเลยอยากจะทำอะไรใหม่ๆ อยากจะค้นหาสิ่งที่เราชอบ สิ่งที่เรารัก”

ในช่วงที่คบกับลุงแมน ลุงแมนเป็นคนติดเหล้าวัน ๆ ไม่ทำงานหาเงิน ได้มาก็เอามาหลงที่เหล้าหมด แล้วก็เริ่มหนักขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ได้มีการทำร้ายร่างกายอะไรแต่เงินที่ได้มาก็เอาไปกินเหล้าจนหมด เพื่อนของป้าอิมแนะนำว่าหน้าจะมีลูกซักคน ถ้ามีลูกลุงแมนอาจจะเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ ป้าอิมจึงตัดสินใจมีลูก ซึ่งก็คือลูกชายคนแรกนั่นเอง แต่แล้วสิ่งที่ป้าอิมคิดก็ไม่เป็นไปอย่างที่ตั้งใจไว้ ลุงแมนก็ยังดื่มเหล้าอยู่เช่นเดิมแต่ป้าอิมก็ยังทนอยู่เพื่อลูก

“ตอนนั้นลุงแมนติดเหล้า เพื่อนป้าก็แนะนำว่า ลองมีลูกซักคนสิ เผื่อลุงจะเลิกกินเหล้า ป้าก็เชื่อ เพราะคิดว่า ลุงคงเลิกเหล้าได้ แต่พอมีลูกลุงก็เหมือนเดิม”

ท้ายสุดความอดทนของป้าอิมก็ถึงขีดสุด ป้าอิมจึงขอเลิกกับลุงแมน ในขณะที่ลูกมีอายุเพียง 6 เดือนเท่านั้น

“ป้าทนอยู่ไม่ไหวแล้ว ป้าตัดสินใจเลิกเองเลย เพราะอยู่ไปก็ไม่พอกิน หาเงินมาได้สามี่เอาไปกินเหล้าหมด ป้าเลยท้อใจเลยเลิกดีกว่า ตอนนั้นยังเด็กด้วยเลยไม่ได้คิดอะไร”

หลังจากที่เลิกกับลุงแมน ป้าอิมก็หาเลี้ยงลูกมาคนเดียวโดยตลอด ป้าอิมก็ยังคงทำงานที่โรงงานไทยเกรียง ในตอนนั้น หลังจากโรงงานไทยเกรียงปิดตัวลง ป้าอิมก็หันมาประกอบอาชีพค้าขาย โดยหันมาขายน้ำเต้าหู้ที่หน้าปากซอยบ้าน จนกระทั่งเวลาผ่านไป 7 ปี ป้าอิมก็ได้มาเจอกับลุงใหญ่ ซึ่งหลานของป้าอิมเป็นคนแนะนำให้รู้จักกัน ป้าอิมเห็นว่าลุงใหญ่เป็นคนดี จึงคบหากันและแต่งงานกันในปี 2525 และมีลูกด้วยกัน 1 คน ปัจจุบันลูกชายคนนี้ได้เสียชีวิตไปแล้วโดยเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

ป้าอิมได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ จากคนอื่นเป็นที่รักถึง 2 คนด้วยกันโดยคนแรกคือลุงแมน ผู้ซึ่งเป็นสามี่คนแรกของป้าอิม

“เวลากลับมาจากกินเหล้า ก็จะมาพูดจาเสียดสี พอเราถามว่ากินเหล้ามาอีกแล้วหรือ เขาก็จะพืดพืดใส่ จนทะเลาะกันหลายหน แต่เขาก็ไม่เคยเข้ามาทำร้ายบ้านะ แค่ไม่เคยให้เงินป้าเลย เอาเงินไปซื้อเหล้าหมด”

ป้าอิมต้องทนเจ็บช้ำน้ำใจจากลุงแมนมาโดยตลอดถึงแม้คิดว่าถ้ามีลูกลุงแมนจะเปลี่ยนตัวเองได้ แต่ก็ไม่ได้เป็นผล ลุงแมนยังคงตีแม่และด่าทอ พูดจาเสียดสีป้าอิมอยู่เช่นเดิม จนป้าอิมตัดสินใจเลิกกับลุงแมน แต่แล้วเคราะห์ซ้ำกรรมช้ำเมื่อลูกชายคนโตกลับมาติดเหล้าอีกคน หัวอกของคนเป็นแม่ด้วยความเป็นห่วงก็เตือนลูก ว่ากล่าวตักเตือนแต่สิ่งที่ได้รับคือความเจ็บปวดทางด้านจิตใจ เมื่อลูกชายอันเป็นที่รักกลับตวาดกลับเพราะฤทธิ์เหล้า

“ตอนที่ลูกชายติดเหล้ามากกลับมา ใจเราก็รักลูกกลัวว่าลูกจะเสียคน ก็เตือนเค้าว่าอย่ากินเลยมันไม่ดี เขาก็เมานะ ตวาดใส่เราว่า ยุงอะไรด้วยละ ไม่โกรธหรอกนะยังงี้เขาก็ถูกโน้มน้าวของเรา แต่มันเจ็บใจมากที่ลูกมาตวาดใส่เรา”

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

ป้าอิมได้รับความเจ็บปวดทางด้านจิตใจ จากคนอื่นเป็นที่รักถึง 2 คน ล้วนแล้วสาเหตุเกิดจากความเมาทั้งสิ้น โดยชายคนแรกซึ่งเป็นสามี่ของป้าอิม

สามี่คนแรกของป้า เวลาเขาไม่เมาก็ทำงานดี เป็นคนดี รักป้า จะมาเสียก็ตรงติดเหล้านี้แหละ เพราะถึงเขาจะเมาแต่ก็ไม่เคยทำร้ายร่างกายป้าเลย แต่ก็เพราะความเมานี้

แหละ ที่เป็นตัวที่ทำให้เราต้องมาทะเลาะกันและเจ็บช้ำน้ำใจ รายได้ก็ไม่พอใช้ เขาเอาเงินไปลงกับขวดเหล้าหมด

ส่วนชายคนที่ 2 ที่ทำให้ป้าอิมเจ็บช้ำน้ำใจนั้น ก็มาจากลูกชายอันเป็นที่รัก ที่เป็นเหยื่อของสุรา จนทำให้ขาดสติพูดจาตวาดใส่แม่ผู้ให้กำเนิด

“ตอนที่เขาเมา เราพูดอะไรไปเขาก็ไม่เชื่อ เราเตือนอะไรไปเขาก็มาตวาดกลับมา ถ้าจะพูดจะเตือนเขา ก็ต้องรอให้เขาสร่างเมาถึงจะคุยกันรู้เรื่อง”

ฤทธิ์ของเหล้าทำให้คนเปลี่ยนแปลงจากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่งได้ง่าย ๆ

บทสรุปและชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญกับปัญหาของป้าอิม ที่ได้รับความเจ็บปวดทางด้านจิตใจ จากคนอันเป็นที่รักถึง 2 คน ด้วยกัน

ชายคนแรก ลุงแมน

ถึงแม้ว่าลุงแมนจะติดเหล้าแต่ป้าอิมก็ไม่ได้เลิกโดยทันที ป้าอิมยังคงเชื่อว่า ลุงแมนจะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้จนกระทั่งมีลูก แต่หลังจากมีลูก ลุงแมนก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงตัวเองเลย แต่ป้าอิมก็ยังคงทนอยู่ต่อ เพราะเห็นแก่ลูกที่ยังเล็ก ท้ายสุดป้าอิมได้ตัดสินใจเลิกกับลุงแมน เพราะคิดว่าถึงทนอยู่ไปก็ไม่มียะไรดีขึ้น

ชายคนที่สอง ลูกชายคนแรก

หลังจากที่ได้รับความเจ็บปวดจากลุงแมนแล้ว ต้องกลับมาเจอกับเหตุการณ์ที่เจ็บปวดใจอีกครั้งจากลูกชายของตนเอง การทนอยู่ครั้งนี้ แตกต่างจากครั้งแรก เพราะการที่ต้องทนกับการเจ็บช้ำน้ำใจนี้เพราะว่ารัก

“ยังไงป้าก็ต้องทน เพราะเขาเป็นลูก เราชักเขามากนี่ ความจริงจะได้เขาออกจากบ้านหรือไม่สนใจเขาเลยก็ได้ แต่ขึ้นชื่อว่าเป็นแม่ทุกคนก็ต้องรักลูกเป็นห่วงลูก ก็เลยต้องคิดหาทุกวิถีทางเพื่อช่วยลูก”

หลังจากแน่ใจแล้วว่า ลูกอันเป็นที่รักติดเหล้า ป้าอิมจึงได้มาปรึกษากับทางศูนย์ช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงชุมชนไทยเกรียง และได้นำลูกชายเข้าร่วมโครงการและไปเข้าค่ายครอบครัวทุกวันนี่ ชีวิตที่เจ็บปวดของป้าอิมได้ผ่านพ้นไปแล้ว เพราะลูกชายสามารถเลิกเหล้าได้ และกลับมาเป็นคนที่เอางานเอาการ และเปลี่ยนแปลงตนเองได้

กรณีศึกษาที่ 6 พี่น้อย

เรื่องราวชีวิต

พี่น้อย (นามสมมุติ) หญิงวัย 39 ปี พื้นเพบ้านเกิด เป็นคน อำเภอบ่อไทย จังหวัด นครศรีธรรมราช พี่น้อยมีพี่น้องทั้งหมด 5 คน พี่น้อยเป็นคนที่ 4 หลังจากจบการศึกษาชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พี่น้อยก็ได้ย้ายเข้ามาเรียนต่อ ที่กรุงเทพมหานคร โดยมาเรียนที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และได้หางานทำไปด้วย หลังจากย้ายเข้ามาเรียนต่อ มหาวิทยาลัยในกรุงเทพ พี่น้อยได้เข้าไปพักกับพี่สาวที่หอแควมมหาวิทยาลัย โดยพี่สาวของพี่น้อย ได้ย้ายมาเรียนต่อในกรุงเทพก่อนหน้านี้แล้ว ซึ่งในตอนนั้น พี่น้อยก็ได้ทำงานที่ห้างสรรพสินค้า ละแวกที่พักด้วย หลังจากเรียนมหาวิทยาลัยได้ประมาณ 1 ปี พี่น้อยก็ได้ มาพบและรู้จักกับพี่บอย จากการแนะนำให้รู้จักจากพี่สาว

พี่บอย (นามสมมุติ) ชายวัย 43 ปี พื้นเพบ้านเกิด เป็นคนจังหวัด เชียงใหม่ อยู่ใน ชุมชน 5 ธันวาคมโดยกำเนิด หลังจากพี่บอยจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จังหวัดเชียงใหม่ พี่บอย ก็ได้เข้ามาเรียนต่อที่กรุงเทพมหานคร โดยมาเรียนต่อที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จนทำให้มาพบกับพี่น้อย ถึงแม้ว่าจะเรียนกันคนละคณะ แต่พรหมลิขิตก็ทำให้ทั้ง 2 คนได้มาเจอกัน โดยพี่บอย เป็นเพื่อนกับพี่สาวของพี่น้อย และได้แนะนำให้รู้จักกัน

หลังจากที่ทั้งสอง คบหาดูใจกันได้ประมาณ 3 ปี สิ่งที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น เมื่อพี่น้อย เริ่มตั้งท้อง จากเหตุการณ์นี้ ทำให้พี่น้อย และ พี่บอย ที่กำลังศึกษาอยู่ต้องออกจากมหาวิทยาลัย หลังจากที่พี่น้อยตั้งท้อง พี่บอยได้พาพี่น้อยไปอยู่ด้วยกันที่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นบ้านเกิดของพี่บอย นั่นเอง ในปี 2535 พี่น้อยได้ให้กำเนิดลูกสาว หลังจากที่พี่น้อยได้ให้กำเนิดลูกสาวได้ไม่นาน พี่น้อย และพี่บอยก็ได้ออกหางานทำในจังหวัดเชียงใหม่และได้ไปสมัครงาน และทำงานที่ โรงงานแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ รายได้ในตอนนั้น ไม่ได้มากมายนัก แต่เนื่องจาก ลูกสาวยังเล็กอยู่ จึงยังพอ ค่าใช้จ่ายภายในบ้านไม่ได้มีปัญหาอะไร

“หลังจากรู้ว่าตัวเองท้อง พี่ก็บอกพี่เค้าแฟนพี่นะ เค้าเลยพามาที่เชียงใหม่นี้แหละ เรียกว่าหนีตามกันมาก็ได้ พอคลอดลูก พี่ 2 คนก็มาหางานทำ และได้งานเป็นคนงานแผนกฝ่าย ผลิตของโรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนลูกพี่ก็ฝากพ่อแม่ทางพ่อเค้าเป็นคนเลี้ยง”

หลังจากผ่านไปได้ประมาณ 5 ปี ลูกสาวของพี่น้อยก็เริ่มโตขึ้นเรื่อย ๆ ค่าใช้จ่ายก็ จำเป็นจะต้องเพิ่มมากขึ้น พี่น้อยและพี่บอย จึงปรึกษากันถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งสองเลยตัดสินใจลา ออกจากงาน เพื่อมาหางานทำใหม่ เพื่อที่จะเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น หลังจากที่ได้ลาออกจากโรงงานแล้ว พี่บอยและพี่น้อยก็ได้มาขายของตามตลาด ในตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งรายได้ก็เพิ่มมากขึ้น และ

ทุกวันนี้พี่บอยและพี่น้องก็ยังคงประกอบอาชีพนี้จนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันนี้ ลูกสาวของพี่น้อง อายุ ได้ 15 ปี รายได้ต่อเดือนในครอบครัวมาจากการขายของ ในตลาด ประมาณเดือนละ 6,000 บาท ต่อเดือน

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

ในช่วงที่พี่บอยและพี่น้อง คบกัน ในช่วง 3 ปีแรก พี่น้อยไม่ทราบเลยว่า พี่บอยเป็นคนดื่มเหล้ามาก จนกระทั่งได้มาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน พี่น้อยจึงทราบว่า แท้จริงแล้วพี่บอยเป็นคนดื่มเหล้าหนักมาก พักหลัง ๆ หลังจากที่ได้ย้ายมาเชียงใหม่ พี่บอยทำงานได้มา ก็จะเอาไปซื้อเหล้ากินบ้าง ในช่วงที่ทำงานในโรงงาน ตอนนั้นพี่บอยก็ดื่มเหล้านะ แต่ก็ไม่ถึงกับติด แต่นาน ๆ ไปหลังจากเปลี่ยนมาขายของ ทำให้พี่บอยมีเวลาไปดื่มเหล้ากับเพื่อนมากขึ้น จนทำให้พี่บอยเริ่มติดเหล้า และนี่เองก็ได้ทำให้ความรุนแรงเกิดขึ้นทุกครั้งที่พี่บอยกลับมา และขอเงินไปดื่มเหล้า ถ้าพี่น้องไม่ให้เงินไป พี่น้อยจะต้องได้รับความรุนแรง คือ ทั้งตี ทั้งตบ เพื่อจะเอาเงินไปดื่มเหล้า มีอยู่ครั้งหนึ่ง พี่บอยต้องการเงินไปกินเหล้า พี่น้อยก็ไม่ได้ให้เงินไป พี่บอยจะเข้ามาทำร้ายพี่น้องดังเช่นทุกครั้ง และกำลังจะแตะพี่น้อง แต่พลาดไปโดนหน้าของลูกสาว จนทำให้เลือดกำเดาออก

พี่ไม่เคยรู้เลยว่าแฟนพี่เป็นคนติดเหล้า ระหว่างที่คบกันก็ไม่เคยเห็นเค้าเมามากมาย จนได้มาอยู่ด้วยกัน ก็กินหนักมาก ยิ่ง 3 ปีหลังจากผ่านมา แฟนพี่ยิ่งกินเหล้าหนักมากขึ้นเรื่อย ๆ และเวลาไปกินเหล้าพอเงินตัวเองหมด ก็มาขอที่พี่ ถ้าพี่ไม่ให้เงินไปกินเหล้า ก็เข้ามาทำร้ายพี่ ก็มีตบ มีตี มีอยู่ครั้ง แฟนพี่เขาก็มาขอเงินไปกินเหล้า พี่ก็บอกว่าไม่มีเงินเขาก็เข้ามาจะแตะพี่ แต่พลาดไปโดนหน้าลูก เลือดกำเดาไหล เขาก็ไม่สนนะพอได้เงิน ก็ออกไปกินเหล้าต่อ

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

การดื่มเหล้าของคนในชุมชน 5 ธันวาคม จัดได้ว่าเป็นเรื่องปกติของคนที่เราพบเห็นทั่วไป ถ้ามีงานสังสรรค์ งานแต่งงาน บนโต๊ะอาหาร หรือในงาน ก็จะต้องมีเหล้าเลี้ยงเป็นหนึ่งในงาน การที่จะพบเห็นผู้ชายในชุมชนนั่งกินเหล้ากันทุกเย็น ก็เป็นเรื่องที่เห็นกันทุกวันโดยเฉพาะ เพื่อนชวนเพื่อนมากินเหล้า ดังนั้น การที่พี่บอยติดเหล้า หรือ ดื่มเหล้าทุกวัน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรของคนในชุมชนนั้น

“แฟนพี่เค้าติดเหล้า ส่วนมากก็ออกไปกินกับเพื่อน ๆ นี่แหละ เพื่อนก็มานัดกันออกไปกินกันทุกเย็น พอเมากลับมา ก็ต้องทะเลาะกัน บางทีก็มีตีกัน”

ทุกครั้งที่พี่บอยกลับมา และขอเงินไปดื่มเหล้า ถ้าพี่น้องไม่ให้ พี่น้อยก็ต้องได้รับความรุนแรง ทั้งตี ทั้งตบ ทั้งแตะ เพราะฤทธิ์ของสุราทำให้พี่บอยขาดสติ พลาดไปโดนลูก จนทำให้เลือดกำเดาไหล แต่พี่บอย ก็ยังคงไปดื่มเหล้าต่อ

“มีอยู่ครั้งหนึ่ง พี่เขาก็เมากลับมาแล้วก็มาขอเงินไปตีหมเหล้าต่อ พี่ไม่มีให้ แฟนพี่เขาก็จะเข้ามาเตะพี่ เพราะความเมา ทำให้พลาดไปโดนลูกเข้า ลูกร้องใหญ่เลย เลือดกำเดาไหลด้วย แต่แฟนพี่พอเขาได้เงินไป ก็ออกไปกินเหล้าต่อ”

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

การตีหมเหล้าของคนในชุมชน 5 ธันวาคม จัดได้ว่าเป็นเรื่องปกติของคนที่นี่พบเห็นทั่วไป เพราะไม่ว่าจะมีงานสังสรรค์ งานเลี้ยง งานแต่งงาน อย่างน้อยบนโต๊ะอาหาร จะต้องมีเหล้าเป็นหนึ่งในนั้น การที่จะพบเห็นผู้ชายในชุมชนนั้นนั่งกินเหล้ากันทุกเย็นก็เป็นเรื่องปกติที่จะพบเห็น ดังนั้นการที่พี่บอยติดเหล้า หรือตีหมเหล้าอยู่เป็นประจำก็ไม่ใช่ว่าเรื่องแปลกอะไรของคนในชุมชนนั้น

“แฟนพี่เขาติดเหล้า ส่วนมากก็ออกไปกินกับเพื่อน ๆ เพื่อนก็มานัดออกไปกินกัน ทุกเย็นพอเมากลับมาก็ต้องทะเลาะกัน บางทีก็มีลงไม้ลงมือด้วย”

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงภายในครอบครัว เพราะรายได้ตกเดือนละ 6,000 บาท ต่อเดือน ในตอนแรกที่ลูกยังเล็ก และ พี่บอยยังไม่ติดเหล้า ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวก็ยังคงพอใช้ แต่พอลูกสาวโตขึ้นทุกวัน ค่าใช้จ่ายก็ต้องเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน บวกกับทุกวันนี้เศรษฐกิจไม่ค่อยจะดี รายได้จากการขายของก็ไม่แน่นอน จนทำให้พี่บอยเกิดความเครียด และหาวิธีคลายเครียดโดยการ ตีหมเหล้า

“ก็มีปัญหาทางการเงินด้วยนะ รายได้จากการขายของไม่แน่นอน ลูกก็โตขึ้นทุกวัน แฟนพี่เขาก็เลยไปกินเหล้าหนักมากขึ้น แต่พอหายเมาก็มาช่วยงานตามปกตินะ”

เพราะปัญหาเศรษฐกิจ บวกกับสามีติดเหล้า จนทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวของพี่น้อง พี่น้อยจึงตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง

บทสรุป และชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญกับปัญหาของพี่น้อง ที่พี่บอยติดเหล้า ผ่านมาเป็นเวลานานนับ 18 ปี ในระยะแรก ๆ พี่น้อยไม่ได้นำปัญหาดังกล่าวไปปรึกษาใครเลย เพราะรู้สึกว่ามันเป็นเรื่องที่น่าอาย และเป็นเรื่องภายในครอบครัวจนกระทั่งได้มาพบกับป้าตี๋ ผู้ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่ได้รับความนับถือในชุมชน และเป็นแกนนำในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการลดเลิกเหล้าด้วย ป้าตี๋จึงแนะนำให้พี่น้องลองพูดจาโน้มน้าวให้พี่บอยมาเข้าโครงการลดเลิกเหล้า ทุกวันนี้ พี่น้อยก็ยังคงทนอยู่กับปัญหาตรงนี้ โดยเหตุผลที่พี่น้องยังคงทนอยู่ ประเด็นสำคัญก็เพื่อลูก กลัวว่าลูกจะขาดพ่อ และเกิดเป็นปมด้อยรวมทั้งพี่น้องยังกลัวอีกว่า ถ้าพี่น้องเลิกกับพี่บอยแล้ว พี่น้อยก็อาจจะไปอยู่กับใคร จะพักอยู่ที่ไหน เพราะตนเองก็ไม่ใช่นักพนันพื่อนี้ จะกลับบ้านก็กลัวว่าพ่อกับแม่จะตำหนิ เพราะพี่น้องตัดสินใจเลือกทางเดินนี้มาแล้ว

“ที่พี่นอนอยู่ ก็เพราะว่าเห็นแก่ลูก ถ้าพี่ไปแล้วลูกจะอยู่ยังไง เพราะพ่อเคื่ก็ติดเหล้า อีกอย่างก็ไม่วู้จะไปอยู่ที่ไหนด้วย พี่ก็ไม่ใช่นคนที่นี้ย้ายตามแฟนมา จะกลับบ้านก็ไม่อยากทำให้พ่อแม่เป็นห่วง ก็คงต้องอยู่กันไปแบบนี้”

ถึงแม้ว่าจะมีเพื่อนบ้านที่คอยเป็นห่วง และ แนะนำให้แยกทางกับพี่บอย แต่พี่น้อยก็ได้แต่รับฟัง และทนแบกรับความเจ็บปวดทั้งร่างกายและ จิตใจไว้เพียงลำพัง โดยหวังว่าสักวันพี่บอยจะคิดได้และเลิกเหล้าได้ในที่สุด

กรณีศึกษาที่ 7 ป้าเนียน

เรื่องราวชีวิต

ป้าเนียน (นามสมมุติ) หญิงวัย 47 ปีเศษ พื้นเพบ้านเกิดของป้าเนียนอยู่ที่ อำเภอลอง จังหวัดเชียงใหม่ ป้าเนียนมีพี่น้องทั้งหมด 8 คน ครอบครัวของป้าเนียนเป็นครอบครัวใหญ่ ป้าเนียนเป็นลูกคนสุดท้อง พี่คนที่ 1 ถึง คนที่ 6 เป็นผู้ชาย ประกอบอาชีพทำนา ช่วยพ่อกับแม่ที่บ้าน ส่วนคนที่ 7 กับป้าเนียนเป็นผู้หญิง และได้ย้ายมาทำงานทำที่ในอำเภอเมือง

“ป้ามีพี่น้องทั้งหมด 8 คน คนที่ 1 ถึง 6 ช่วยแม่กับพ่อทำนาอยู่ที่บ้าน เขาเป็นผู้ชาย ส่วนป้ากับพี่สาวคนที่ 7 ออกมาทำงานทำกันในเมือง”

หลังจากจบ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ป้าเนียนและพี่สาว ได้ย้ายมาทำงานในเมือง โดยป้าเนียนมาทำงานที่ สีส่วนพลาซ่า ซึ่งในปัจจุบันนี้ เรียกว่า ไนท์พลาซ่า ป้าเนียนมาทำงานเป็นพนักงานขายรองเท้าได้ไม่นานนัก พี่สาวของป้าเนียนก็แต่งงาน กับทหารอากาศ ป้าเนียนจึงย้ายไปอยู่หอกับเพื่อน หลังจากขายรองเท้าที่ไนท์พลาซ่าได้ไม่นาน ป้าเนียนก็ได้มารู้จักกับลุงกิจ ซึ่งตอนนั้นป้าเนียนอายุได้ประมาณ 20 ปี

ลุงกิจ (นามสมมุติ) ชายวัย 53 ปี พื้นเพบ้านเกิดของลุงกิจ อยู่ที่ อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ลุงกิจจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และก็ได้เรียนต่อ พออายุได้ประมาณ 20 ปีลุงกิจก็ได้ย้ายมาทำงานที่ อำเภอเมือง โดยลุงกิจเข้ามาทำงานเป็นช่างถ่ายรูป

ลุงกิจเริ่มรู้จักและคบหากับป้าเนียน เมื่อตอนป้าเนียน ทำงานขายรองเท้าที่ไนท์พลาซ่า โดยลุงกิจมาเที่ยว ซื้อของ เสื้อผ้า รองเท้า จนได้มาพบกับป้าเนียนที่ขายรองเท้าอยู่ และได้เริ่มคบหากันจนได้มาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน หลังจากที่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ป้าเนียนก็เลิกขายรองเท้า และหันมาทำงานขายของร่วมกับลุงกิจ โดยขายจำพวกอุปกรณ์ไฟฟ้า ขายได้ซักประมาณ 1 ปี ก็เปลี่ยนมาขายอุปกรณ์ภายในบ้าน เช่น เลื่อน้ำมัน ป้าเนียนขายของเร่ได้ประมาณซัก 2 ถึง 3 ปี ก็เลิกขาย ในช่วงที่ขายของเร่ป้าเนียนได้ตั้งท้องลูกคนแรกเป็นผู้หญิง ปัจจุบันอายุ 25 ปี เมื่อ

คลอดลูกคนแรก พี่สาวของป้าเนียนก็ได้ขอไปเลี้ยง เพราะพี่สาวของป้าเนียนไม่มีลูก หลังจากนั้น ป้าเนียนได้ย้ายมาทำงานที่บริษัทเตาแก๊ส ป้าเนียนขายเตาแก๊สกับลูกก็ได้ประมาณ 3 ปี ก็เปลี่ยน มาขายของตามตลาดนัด รอบ ๆ อำเภอเมือง โดยได้มาขายอุปกรณ์ตกปลาทุกชนิด

“ก็หลังจากย้ายมาขายเตาแก๊ส ขายได้ซักประมาณ 3 ปี มันขายไม่ค่อยดี ก็เลย เปลี่ยนมาขายของตามตลาดนัดรอบ ๆ อำเภอเมือง ขายพวกอุปกรณ์ตกปลาทุกอย่าง ซักพักก็ตั้ง ท้องลูกคนที่ 2”

หลังจากป้าเนียนเปลี่ยนมาขายอุปกรณ์ตกปลาตามตลาดนัดได้ไม่นาน ป้าเนียน ก็เริ่มตั้งครรภ์ลูกคนที่ 2 เป็นผู้หญิง ปัจจุบันอายุ 9 ปี ป้าเนียนจึงหยุดทำงานตั้งแต่นั้นมา ส่วนลูก กิจหันมาประกอบอาชีพรับจ้างขับรถรับจ้าง จากนั้นก็เปลี่ยนมาขับรถแดง (รถสองแถวสีแดง ที่รับส่งผู้โดยสารในจังหวัดเชียงใหม่) นอกจากขับรถแดงแล้ว ลูกก็ยังรับจ้างขับรถให้กับเจ้าของ หอพักใกล้ ๆ บ้าน เป็นรายได้เสริมของครอบครัว โดยได้เงินเดือน เดือนละ 4,500 บาท รายได้ต่อ เดือนของทั้งสองคนอยู่ที่ 14,000-15,000 บาท

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

หลังจากป้าเนียนกับลูกกิจใช้ชีวิตร่วมกันมาประมาณ 6 ปี ในระยะแรก ๆ ชีวิตก็ ราบรื่นดี แต่พอก้าวเข้าสู่ปีที่ 7 ลูกกิจดื่มเหล้าหนักมาก เนื่องจากเพื่อนชวนไปดื่มเหล้า ซึ่งชุมชน ที่ลูกกิจอยู่นั้นเป็นชุมชนที่มีคนดื่มเหล้ามากพอสมควร และหลังจากที่ลูกกิจไปดื่มเหล้าและเมา กลับมา ก็เริ่มมีปากเสียงกัน แรก ๆ ก็แค่โต้เถียง จากโต้เถียงกัน ก็เริ่มมีการใช้ความรุนแรงกันมากขึ้น

พอลูกแกกินเหล้ากลับมา พอเปิดประตูก็เริ่มโวยวายตามประสาคนเมา บ่นโน่นบ่นนี่ พอนานเข้าก็ด่าเรา พอเราเถียงกลับไป มือก็ตามมา ครั้งแรกเลยนะโดนตีที่แขน เราก็ร้องไห้ ลูกแกก็ไม่ยอมหยุด แรก ๆ ก็ทะเลาะกันตกประมาณ อาทิตย์ละครั้งได้ แล้วก็มา 3 ถึง 4 ครั้งต่ออาทิตย์ ก็มีทั้งตบ ทั้งตี ทั้งด่า ปาของก็มี พอเราเจ็บตัวก็นั่ง ร้องไห้อย่างเดียว

ลูกกิจก็ยังคงดื่มเหล้ามากขึ้นจาก 3 ถึง 4 ครั้งต่ออาทิตย์ ก็มาดื่มทุกวัน จนกระทั่ง วันหนึ่ง ป้าเนียนกับลูกกิจทะเลาะกัน ตอนนั้นลูกอายุประมาณ 8 เดือน ลูกก็ร้องไห้เสียงดัง ลูกกิจ จึงอุ้มลูกออกมาจากบ้าน แต่ด้วยความเมาจึงทำให้หกล้มทำลูกตกลงมาหัวแตก

“วันนั้นลูกเมาหนักมาก กลับมาก็บ่นโน่นบ่นนี่ ปาของ ทะเลาะกัน ตอนนั้นลูกก็แค่ 8 เดือน ตกใจร้องไห้ ลูกแกคงรำคาญ เลยอุ้มลูกออกไป พอป่าตามออกมา ก็เห็นลูกหกล้มแล้วน้องก็ หัวแตก ตอนนั้นตกใจมากกลัวลูกจะเป็นอะไร”

หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว ลูกกิจเริ่มดื่มเหล้าลดลง แต่ก็ไม่ได้เลิกจนขาด เพียงแต่ ดื่มในปริมาณที่น้อยลงเท่านั้น

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

หลังจากลูกจิกตีแม่เหล้ากลับมา นอกจากจะทะเลาะกับป้าเนียนแล้ว ลูกจิกก็ยังพาลหาเรื่องกับคนในละแวกชุมชน จนคนแถวนั้นเอือมระอา ไม่น่าจะมีใครอยากจะทำด้วย และเพราะความเมาทำให้ลูกจิกไปทำงานไม่ค่อยจะไหวด้วย

“พอเมาตอนเดินกลับบ้าน ก็เที่ยวหาเรื่องเขาไปทั่ว ใครมองหน้าไม่ได้เลย จนคนแถวนั้นไม่มีใครอยากพูดด้วย กลับมาบ้านจะมี รอยขีด ตามหน้าตา ไปมีเรื่องกับเขามาตลอด นิสัยนี้รักเลงเลยละ พอหายเมาก็ออกไปทำงานตามปกติ”

บทสรุป และชีวิตที่เลือกทนนอยู่

การเผชิญปัญหาของป้าเนียนที่ลูกจิกตีตีเหล้า ผ่านมาเป็นเวลานานนับ 10 กว่าปี ในช่วงนั้นป้าเนียน ได้นำเรื่องไปปรึกษาพ่อ กับ แม่

“ป้าเคยไปปรึกษาแม่ แม่ก็บอกว่าให้ทน ๆ กันไป เพราะเรามีลูกกับเขาแล้ว ถ้าเลิกกันไปแล้วลูกจะอยู่ยังไง ลูกก็ยังเล็ก”

นอกจากนี้แล้ว ป้าเนียนยังนำเรื่องนี้ไปปรึกษากับเพื่อน ซึ่งเพื่อนก็ได้ให้คำแนะนำต่างกันไป บางคนบอกให้แยกทางกัน บางคนก็ให้ทนเพื่อลูก ทำยสุดแล้วป้าเนียนก็ตัดสินใจที่จะทนอยู่ เพราะเชื่อว่า ลูกจิกจะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ รวมถึง เพื่อลูก

“ป้าคิดดูแล้ว ในเมื่อเราแต่งงานกับลูกเขาแล้ว เราก็ต้องอยู่กับเขา อยู่ด้วยกันมา ก็นานแล้ว อีกร้อยอย่างลูกก็ยังเล็กมากด้วย”

เมื่อผู้สัมภาษณ์ ถามป้าเนียนว่า นอกจากเหตุผลที่ทนอยู่เพื่อลูกแล้ว ยังมีเหตุผลอื่นอีกหรือเปล่า จะเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจหรือเปล่า เพราะทุกวันนี้ป้าเนียนไม่ได้ทำงานเลยต้องพึ่งพาทางการเงิน แต่ป้าเนียนตอบว่า ไม่เกี่ยวเพราะในตอนนั้น ถ้าป้าเนียนจะทำงานต่อก็ได้ แต่เมื่อถามว่า ที่ทนอยู่นี้เพราะรักลูกด้วยใช่ไหม ป้าเนียนอมยิ้มเล็กน้อยและตอบว่า ก็มีส่วน หลังจากที่ลูกจิกตีแม่เหล้าหนัก จนกลายเป็นคนตีตีเหล้า ป้าเนียนได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาป้าตี๋ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่ได้รับความนับถือในชุมชน และเป็นแกนนำในชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการลดเหล้าด้วย ป้าตี๋จึงแนะนำให้ ป้าเนียนพาลูกจิก มาเข้าค่ายที่ทางมูลนิธิเพื่อนหญิงจัดขึ้น ซึ่งในตอนนั้นลูกจิกมีความคิดที่จะเลิกเหล้าอยู่แล้ว เพราะหลังจากทำลูกตกลงมาหัวแตก ทำให้ลูกจิกเริ่มตีแม่เหล้า น้อยลง ลูกจิกจึงยอมที่จะไปเข้าค่าย อีกทั้งยังเกรงใจป้าตี๋ เพราะก็นับถือกันอยู่ ทุกวันนี้ลูกจิกสามารถเลิกเหล้าได้สำเร็จ แล้วก็ไม่ได้คิดที่จะกลับไปตีแม่เหล้าอีก ทุกวันนี้เมื่อก่อนที่มีแต่คนไม่อยากจะพูดด้วย แต่ทุกวันนี้ลูกจิกกลับเป็นผู้มีคนเกรงใจ และนับถือชื่นชมแทน และผู้สัมภาษณ์ได้มีโอกาสเข้าร่วมฟัง การประชุมของกลุ่มลดเหล้า ที่ได้เชิญผู้ที่ตีตีเหล้าและสามารถเลิกได้แล้ว

กับผู้ที่เข้าร่วมโครงการและกำลังจะเลิกเหล่า เมื่อผู้นำการประชุมให้ลูกกิจ บอกถึงชีวิตหลังเลิกเหล่าเป็นยังไงแตกต่างจากตอนติดเหล้ายังไง ลูกกิจก็กล่าวว่า

“จากเมื่อก่อนกินเหล้า เงินที่หาได้มากก็หมดไปกับค่าเหล้าหมด แต่หลังจากเลิกเหล่าได้แล้ว ก็มีเงินเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังสุขภาพดีขึ้นด้วย และจากเมื่อก่อนที่มีแต่คนหมั่นขี้หน้า ทุกวันนี้มีคนนับถือ เชื่อคำพูดเรามากขึ้น”

กรณีศึกษาที่ 8 ป่ามล

เรื่องราวชีวิต

ป่ามล (นามสมมุติ) หญิงวัย 44 ปี พื้นเพบ้านเกิดของป่ามลอยู่ที่จังหวัดระยอง ป่ามลมีพี่น้องทั้งหมด 10 คน ป่ามลเป็นลูกคนสุดท้อง ซึ่งเป็นครอบครัวที่ใหญ่เลยที่เดียว ครอบครัวของป่ามลได้ย้ายเข้ามาในกรุงเทพฯ ตอนป่ามลอายุได้แค่ 3 ขวบเท่านั้น

“ย้ายมากรุงเทพฯ ตั้งแต่อายุ 3 ขวบเห็นแม่บอก และแม่กับพ่อก็มาทำงานทำในกรุงเทพฯ ครอบครัวของป่ามาหมดทั้งครอบครัวเลยนะมาอยู่ด้วยกันที่นี่แหละเพราะแม่มาซื้อบ้านไว้ที่นี่”

ครอบครัวของป่ามลมีความเชื่อว่าสมัยก่อนผู้หญิงจะต้องเป็นแม่ศรีเรือนอย่างเดียว ดังนั้นป่ามลกับพี่สาวของป่ามลเลยไม่ได้เรียนหนังสือเลย ส่วนผู้ชายก็พอยังมีความรู้อยู่บ้างเพราะส่วนมากจะได้เรียนถึงประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากนั้นป่ามลก็เติบโตขึ้นมาจนอายุได้ 16 ปีพอที่จะออกไปหางานทำนอกบ้านได้ ป่ามลเลยไปสมัครเป็นพนักงานของกรุงเทพมหานครและได้มาทำความสะดวกตอนอยู่ที่แถวโรงงานดังแห่งหนึ่งย่านคลองเตยซึ่งใกล้บ้านของป่ามลนั่นเอง พอทำงานผ่านไปประมาณ 2 ปี เกือบ 3 ปีได้ ป่ามลก็ได้เจอกับลุงชัย

ลุงชัย (นามสมมุติ) สามีของป่ามลวัย 43 ปี พื้นเพบ้านเกิดของลุงชัยอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ลุงชัยจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้เลือกงานไม่ได้มากนัก แต่ลุงชัยพอมีวิชาการขับรถติดตัวอยู่บ้างเลยย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ เพื่อเข้ามาหางานทำพอมายังกรุงเทพฯ ลุงชัยก็ได้งานเป็นคนขับรถบรรทุกส่งยางรถยนต์ ซึ่งก็ทำให้มาเจอกับป่ามล ที่ทำงานอยู่แถวโรงงานที่ลุงชัยมาส่งของ พอทั้งคู่คบหาดูใจกันได้ประมาณ 2 ปีได้ จึงทำให้ 2 คน ย้ายมาอยู่ด้วยกัน แต่ทั้ง 2 คนนั้นไม่ได้แต่งงานกันพอย้ายมาอยู่ด้วยกัน แล้วป่ามลก็เลิกทำงานแล้วออกมาเลี้ยงลูก และเป็นแม่บ้าน ตอนนั้นลุงชัยก็ลาออกจากงานเช่นกัน เพื่อที่จะมาหางานใหม่ที่ได้เงินเดือนมากกว่าเก่า แต่ก็หาไม่ได้เลยทำให้ลุงชัยต้องมาขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวแต่อาชีพขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างรายได้ต่อวันมันไม่แน่นอน อีกทั้งลุงชัยและป่ามลได้ให้กำเนิดบุตร 4 คน

ด้วยกัน จึงต้องทำให้ลุงชัยตื่นนอนขับรถมากขึ้นเพราะรายได้ต่อเดือนก็ประมาณ 4,000-5,000 บาท เท่านั้นเอง

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

หลังจากลุงชัยออกมาขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ก็ทำให้ลุงชัยได้มีคนรู้จักเพิ่มมากขึ้นแล้วเพื่อน ๆ ของลุงชัยก็ได้ชวนลุงชัยไปกินเหล้า

“หลังจากลุงลาออกจากขับรถ ลุงก็มาขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง คราวนี้ลุงเริ่มมีเพื่อนมากขึ้นเพื่อนของลุงแกก็ชวนแกไปกินเหล้า เราห้ามไม่ให้ไปแต่ลุงแกก็ออกไป เราบอกอย่าไปเลยสงสารลุงแต่ลุงเขาก็ไม่ฟังนะ ไม่ว่าจะพูดยังไง ขอร้องยังไงแกก็จะไปลูกเดียว”

พอลุงชัยกลับมาจากกินเหล้า ด้วยฤทธิ์เหล้าและความเมาลุงชัยก็เริ่มหาเรื่องป้ามทะเลาะโน้นทะเลาะนี้ ทะเลาะกันแรก ๆ แค่มีปากเสียงกันพูดจาแตกตันทันบ้างตามประสาคนใช้ชีวิตคู่ด้วยกัน แต่แล้วความรุนแรงไม่ได้จบเพียงแค่มีปากเสียงกัน ความรุนแรงเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ

คราวนี้ลุงแกเริ่มทำร้ายป้า เราบอกอย่าไปกินเหล้าเลยสงสารลุงมั่งเถอะ เงินเก็บไว้ให้ลูกซื้อนมบ้างพอพูดจบก็ทะเลาะกันด้วยความเมา และป้าก็เป็นคนใจร้อนด้วย คราวนี้ยิ่งไปกันใหญ่ ลุงแกเวลาโมโหจะร้ายมาก ๆ ขว้างปาข้าวของแตกหมด ตอนนั้นลุงก็ยิ่งเล็ก ๆ ด้วยความตกใจของเด็ก ก็ร้องให้ลุงแกก็ยิ่งโมโหและมีอยู่ วันหนึ่งนะ ทะเลาะกันอยู่ ด้วยความเมาลุงแกก็เข้ามาตบมาตีตามตัวด้วยความเจ็บเราก็ป้องกันตัวพอดีลุงแกชกเข้ามาที่ตาโดนช่วงคิ้ว ชกมาที่เดี๋ยวกิ้วแตกต้องไปหาหมอ หมอบอกว่าเย็บไป 7 เข็ม แต่พอเวลาลุงแกไม่เมานะเป็นคนดีมาก ๆ ห่วงลูกรักลูกมาก แต่ถ้าวันไหนกินเหล้าก็จะเปลี่ยนไปเป็นคนละคนเลย

ต่อมาหลังจากลุงชัยดื่มเหล้าหนักมากแทบทุยเลยก็ว่าได้จนเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้านก็ลดลงด้วยจาก 200-300 บาทต่อวันก็เหลือแค่ 100-200 บาทต่อวันเท่านั้น อีกทั้งลูกของลุงชัยและป้ามลก็เริ่มโตขึ้นทุกวันทำให้ค่าใช้จ่ายเริ่มมากขึ้นไปตามเวลา จึงทำให้บุตรชายคนโตของลุงชัยและป้ามลพอจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องออกมาช่วยทำงานเพื่อนำเงินมาช่วยแบ่งเบาภาระภายในครอบครัว

ก็พอดีได้ลูกชายคนโตกับคนที่สอง พอเรียนจบก็ช่วยกันทำงานจึงทำให้เริ่มมีเงินมากขึ้น สงสารลูกทั้ง 2 คนเหมือนกันนะเรียนจบแค่ ม.3ก็ต้องออกมาหางานทำเราก็อยากให้ลูกเรียนจบชั้นสูง ๆ เหมือนกันแหละ แต่ทำไปได้เงินมันไม่พอใช้อีกทั้งน้องของเขาก็ก็น่าเรียนอยู่อีก 2 คน ถ้าไม่มีลูกชาย 2 คน ช่วยกันทำงานนะเราก็แยเหมือนกันไม่รู้จะไปยังไงดี

พอเวลาผ่านไปลุงชัยเริ่มมีอาการป่วยพอลุงชัยไปพบแพทย์แล้วตรวจดูถึงรู้ว่าลุงชัยเป็นโรคปอดเพราะจากการตีหมอนเหล็กและสูบบุหรี่หนัก พอลุงชัยรู้ว่าตัวเองไม่สบายแล้วลุงชัยก็พยายามลดตีหมอนเหล็กให้น้อยลง ในเวลาต่อมาก็ทำให้ลุงชัยเลิกเหล็กเลิกบุหรี่ได้ แต่ด้วยอาการป่วยของลุงชัยที่ไม่ได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกจึงทำให้อาการป่วยของลุงชัยยิ่งทรุดหนักลงทุกวันหลังจากนั้นไม่นานนักโรคร้ายจึงทำให้ลุงชัยเสียชีวิตด้วยโรคปอด ทำให้ป้ามลและลูกอีก 4 คน เสียใจกับการจากไปของลุงชัย

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

การขับรถมอเตอร์ไซค์รับจ้างนั้นรายได้ไม่แน่นอนและด้วยสภาพเศรษฐกิจในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาด้วยแล้วจึงทำให้ทุกคน ทุกงาน ทุกอาชีพต้องประสบปัญหาไปตาม ๆ กันและนี่เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้ลุงชัยเกิดความเครียดเนื่องจากอาจจะหาเงินไม่ได้ จากความเครียดจึงทำให้ลุงชัยใช้สุราเป็นเครื่องช่วยแก้ปัญหาไปวัน ๆ รวมทั้งเพื่อนของลุงชัยมาชวนไปด้วยเลยทำให้ลุงชัยเลยตามเลย

“เวลาลุงไม่เมานะเป็นคนดีมากเลย เป็นคนห่วงลูก เป็นคนรักลูกมาก แต่ถ้าวันไหนกินเหล้าก็จะเปลี่ยนไปเป็นคนละคนเลย”

ดังนั้นสุราทำให้ความคิดของคนที่ตีหมอนเหล็กเข้าไปนั้นเปลี่ยนไป ไม่แน่ว่าความเมาของฤทธิ์สุรานั้นเราอาจจะมองเห็นจิตใต้สำนึกและการกระทำของคนคนนั้นเลยก็เป็นได้

บทสรุปและชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญกับความรุนแรงความขาดสติของสามีตีหมอนเหล็กร่วมระยะเวลาผ่านไป 10 กว่าปี ป้ามลก็มีความคิดที่อยากจะทิ้งลูกทั้งสามหนีไปให้ไกล ๆ แต่ถ้าหนีไปแล้วลูกจะอยู่ยังงัยอยู่กับใคร ในเมื่อลุงชัยตีหมอนเหล็กไม่ค่อยได้กลับบ้าน

เคยคิดที่จะหนีนะ แต่คิดไปคิดมาแล้วจะให้เราไปอยู่ไหน ในเมื่อบ้านของเราอยู่ที่นี้ ถ้าเราไปแล้วลูกจะอยู่ยังงัย เคยเอาเรื่องนี้ไปคุยกะเพื่อนเหมือนกันนะเพื่อนก็บอกให้เลิกกะลุงซะแล้วเอาลูกมาด้วย แต่สงสารลูก และไปปรึกษาแม่ด้วยนะแต่แม่บอกว่าในเมื่อเป็นผัวเมียกันแล้วเราก็ต้องทนอยู่กับเขาไปจะย้ายไปเราก็ไม่รู้ด้วยจะย้ายไปอยู่ที่ไหน อีกอย่างถ้าเราย้ายไปอยู่คนเดียวเราก็ไม่รู้จะทำอะไรเพราะความรู้เราก็ไม่มีเงินทองก็หายาก เราจึงอยู่กับลุงเขาต่อไป อีกอย่างเรารักลูกของเรามามาก มีใครไม่รักลูก ทุกครั้งที่ป้ามลมีปากเสียงกับลุงชัยป้ามลก็มีวิธีการในการจัดการกับปัญหาโดยการไม่ได้ตอบ อย่าไปต่อความยาวสาวความยืดเพราะถ้าเถียงไปป้ามลก็จะเป็นฝ่ายที่เจ็บตัว

“ก็หลังจากที่เราไปคุยกับแม่ แม่บอกว่าในเมื่อเป็นผัวเมียกันก็ต้องอยู่ด้วยกัน เราจึงคิดว่ายังงัยเราก็ต้องทนไหนจะสงสารลูก พอเขาเริ่มเสียงดังมา จากที่เราเคยเถียงกลับเราก็เงียบแทนไม่เถียงกลับ เขาก็เห็นเราไม่เถียงกลับเขาก็เงียบไปเอง”

แต่หลังจากที่ลุงชัยเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2545 ป้ามลก็เลี้ยงดูลูกทั้ง 4 คนจนเติบโตใหญ่ และในปัจจุบันลูกทั้ง 4 คนของป้ามลก็มีการมีงานหมดแล้วจึงทำให้ป้ามลชื่นใจที่เห็นลูกทุกคนมีการมีงาน

กรณีศึกษาที่ 9 ป้าปิ่น

เรื่องราวชีวิต

ป้าปิ่น (นามสมมติ) หญิงวัย 56 ปี เศษพื้นเพบ้านเกิดของป้าปิ่นเป็นคนจังหวัดสุพรรณบุรี การศึกษาของป้าปิ่นจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พออายุได้ 15 ปีครอบครัวของป้าปิ่นได้มาซื้อที่อยู่จังหวัดจันทบุรี

“พอจบ ป.6 ก็ออกมาช่วยแม่ทำงาน แต่พออายุ 15 แม่ของป้าได้มาซื้อที่ดินอยู่ที่จันทบุรีจากนั้นครอบครัวก็เลยย้ายมาหมดทุกคนเลย”

หลังจากได้ที่ดินจากนั้นครอบครัวของป้าปิ่นก็ได้ย้ายมาอยู่ที่จังหวัดจันทบุรี ซึ่งครอบครัวของป้าปิ่นได้ทำไร่ ทำสวนเป็นอาชีพหลักครอบครัวของป้าปิ่นมีพี่น้องทั้งหมด 7 คนป้าปิ่นเป็นลูกคนสุดท้องพี่น้องของป้าปิ่นเป็นผู้ชาย 5 คนผู้หญิง 2 คน

“ปัจจุบันนี้พี่น้องป้ามีเหลืออยู่ 4 คนถ้านับที่เหลือป้าเป็นคนี่ 4 แต่ถ้าจริง ๆ แล้วพี่น้องป้ามี 7 คนตายไป 3 คนเหลือ 4 คน”

หลังจากช่วยที่บ้านทำไร่ ทำสวนจนถึงอายุ 19 ปีป้าปิ่น ก็ได้มาเจอกับลุงเทพ ซึ่งเจอกันที่ชายของหรือตลาดนัดนั่นเอง ซึ่งชาวสวนมักจะนำผลผลิตที่ตัวเองปลูกมาได้ขายกันที่นี่

ลุงเทพ (นามสมมติ) ชายวัย 51 ปีสามีของป้าปิ่นในปัจจุบันพื้นเพบ้านเกิดของลุงเทพเป็นคนจังหวัดจันทบุรีโดยกำเนิด ครอบครัวของลุงเทพมีอาชีพทำสวนเป็นหลัก การศึกษาของลุงเทพนั้นจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากเรียนจบลุงเทพก็ออกมาช่วยครอบครัวทำสวนของตนเองและลุงเทพยังเป็นหัวหน้าโรงเลื่อยด้วย

หลังจากป้าปิ่นและลุงเทพได้เจอกันทั้ง 2 คนก็คบหาดูใจกันไม่นานก็ตกลงปลงใจแต่งงานกันแล้วทั้ง 2 คนก็ช่วยกันทำมาหากินหลังจากแต่งงานกันลุงเทพและป้าปิ่นได้มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 4 คนโดยเป็นผู้ชายทั้ง 4 คน แต่ป้าปิ่นและลุงเทพต้องมาสูญเสียลูกชายคนที่ 3 จากอุบัติเหตุเพียงอายุ 15 ปีเท่านั้น

พออายุได้ 37-38 ปีป้าปิ่นได้ย้ายตามพี่ชายเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ ซึ่งพี่ชายของป้าปิ่นได้ย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ ก่อนหน้านั้นแล้ว

“พี่ชายไปรับป้ามาอยู่ที่กรุงเทพฯด้วย ตอนนั้นพี่ชายป้าเป็นคนขับรถเมล์ ป้าอยู่ที่จันทบุรีป้าเพื่อชีวิตที่ต้องดิ้นรน ป้าก็เลยให้พี่ชายไปรับมาอยู่ด้วย”

จากนั้นป้าป็นก็ได้มาขายผลไม้ตามที่ต่าง ๆ โดยป้าป็นได้จ้างลูกน้องมาเป็นคนขับรถให้แล้วป้าป็นนั้นขายของอยู่ด้านหลังรถ ซึ่งรายได้ดีมากได้วันละ 6,000-7,000 บาทต่อวันป้าป็นขายผลไม้ได้อยู่ประมาณ 2 ปี ลูกเทพกับลูกชายคนที่ 1 และ 2 ซึ่งเรียนจบแล้วก็ได้ย้ายมาอยู่กับป้าป็นที่กรุงเทพฯด้วย ป้าป็นก็เปลี่ยนจากขับรถขายผลไม้มาทำขนมขายอยู่ที่ทางรถไฟย่านคลองเตยในกรุงเทพฯ ส่วนลูกเทพก็มาทำงานรับจ้างทั่วไปจากนั้นลูกคนที่ 4 เรียนจบก็ได้ย้ายมาอยู่กรุงเทพฯด้วยกันพอปี 2545 ลูกเทพได้เสียชีวิตลงหลังจากลูกเทพได้แต่งงานกับป้าป็นเป็นเวลา 30 ปี

ปัจจุบันลูกของป้าป็นเติบโตทำงานกันหมดแล้ว ซึ่งตอนนี้ป้าป็นทำงานช่วยเหลือสังคมเรื่องสิทธิเด็กและคนชราและป้าป็นได้อยู่กับลูกที่คน 2 และคนที่ 4 เพราะว่าลูกคนที่ 1 ได้แต่งงานและย้ายออกไปแล้ว

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

หลังจากป้าป็น และ ลูกเทพแต่งงานกัน ผ่านไป 1 เดือน ลูกเทพเริ่มทำร้ายจิตใจป้าป็น โดยกานพูดจาเสียดสี และให้ช่วงนั้นป้าป็นก็ได้ตั้งครรภ์ ลูกคนแรกอยู่ด้วย แต่ลูกเทพไม่ได้สนใจป้าป็น ยังคงพูดจาเสียดสีป้าป็นเช่นเดิม

“พอแต่งงานได้เดือนเดียวเข้าสู่เดือนที่ 2 ลูกแกก็พูดจาแตกดันป้าต่าง ๆ นานา คำพูดคำหยาบต่าง ๆ ออกมาสารพัด นี่ขนาดเพิ่งแต่งงานกันนะ”

ลูกเทพก็ไม่เคยหยุดทำร้ายจิตใจป้าป็นเลย จากการพูดจาเสียดสีกัน หลังจากนั้นไม่นานลูกเทพเริ่มมีผู้หญิงคนใหม่ นี่เป็นสิ่งที่ทำร้ายจิตใจป้าป็นมากที่สุด

“ลูกแกเป็นหัวหน้าคนงานโรงเลื่อย ทำให้มีคนรู้จักเยอะ จึงทำให้มีผู้หญิงเข้ามาติดพันหลายคน ลูกเค้าก็ไม่ได้สนใจป้าเลย พอกลับมาบ้านก็พูดจาแตกดันป้า บางครั้งก็เมากลับมา”

ลูกเทพเริ่มติดเหล้าและเริ่มดื่มหนักขึ้น หลังจากที่ม่ีภรรยาใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น เพราะความเครียดจึงทำให้ลูกเทพหันไปใช้เหล้าเพื่อคลายเครียด โดยพื้นเพเดิมของคนจันทบุรีเมื่อมีงานสังสรรค์หรืองานเลี้ยง ก็มักจะมีเหล้าที่แต่ละบ้านมี ก็นำมาออกดื่มกินกันเป็นโอง ๆ

“คนจังหวัดจันทบุรี ประเพณีของเขามักกินเหล้ากันอยู่แล้ว แบบว่าบ้านไหนมีงานบุญหรืองานอะไรก็ตาม คนจังหวัดจันทบุรีไม่ว่าชายหรือหญิง ส่วนใหญ่จะดื่มเหล้ากันเกือบทุกคน เพราะชาวบ้านเขามักเหล้ากินกันเองเป็นโอง ๆ เลยนะ”

ถึงแม้ว่าลูกเทพจะย้ายมากรุงเทพฯ ลูกเทพก็ยังคงทำร้ายจิตใจป้าป็นโดยการ ดื่มเหล้าและพูดจาเสียดสี แตกดัน และมีผู้หญิงติดพันเหมือนที่อยู่จังหวัดจันทบุรี แต่ป้าป็นก็ยังคงทนอยู่กับลูกเทพจนวันสุดท้ายของชีวิตลูกเทพ รวมเวลาแล้วเป็นเวลานานถึง 30 ปี ที่อยู่ด้วยกัน

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

ป้าปิ่นรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจกับลุงเทพมาก ไม่ว่าจะการที่ลุงเทพชอบพูดจาแตกดัน หรือมีผู้หญิงมาพัวพันแล้วแต่ทำให้ป้าปิ่นเจ็บปวดกับการกระทำของลุงเทพมาเป็นเวลานานถึง 30 ปีจวบจนวันสุดท้ายของชีวิตลุงเทพ ลุงเทพก็ยังคงทำตัวเหมือนเดิมไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

“เค้าทำร้ายจิตใจป้ามาก เพราะแต่งงานไม่ทันไร ก็ไปมีเมียช้อยแถมเงินที่ได้จากการขายของก็เอาไปทุ่มเทกับผู้หญิงหมด จนป้าต้องหาเงินเลี้ยงลูกเพียงคนเดียว”

ความเจ็บปวดนี้ ล้วนแล้วแต่เกิดจากความเจ้าชู้ที่ลุงเทพไปมีผู้หญิงคนใหม่ ทำให้ป้าปิ่นรู้สึกเจ็บปวดเหมือนคนที่ถูกคนที่รักและไว้ใจทรยศ รวมถึงฤทธิ์ของสุรา ที่ทำให้ลุงเทพเมากลับมา และพูดจาเสียดสีแตกดันทำร้ายจิตใจป้าปิ่นเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ยังคงตราตรึงอยู่ในจิตใจของป้าปิ่นถึงจะผ่านมาเป็นเวลา 30 ปีแล้วก็ตาม

บทสรุปและชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญกับปัญหาของป้าปิ่น ที่ลุงเทพทำร้ายจิตใจเป็นเวลานานถึง 30 ปี โดยในช่วงเวลานั้นป้าปิ่นได้นำเรื่องไปปรึกษาพ่อแม่ และพ่อแม่ของป้าปิ่นได้สอนว่า ให้เห็นแก่ลูกยังไง ลูกก็ยังเล็ก ไหนจะต้องส่งเสียให้เรียนถ้าเลี้ยงคนเดียวจะไม่ไหว ยังไงก็ต้องมีผู้นำครอบครัว เราเป็นภรรยายังไงก็ต้องทน

“ก็เคยเอาเรื่องนี้ไปปรึกษาพ่อคือตอนนั้นไม่ไหวแล้วรู้สึกเจ็บปวดมาก พ่อก็บอกว่า ถ้าเอ็งเลิกกันไปแล้วแล้วลูกเอ็งละ เอ็งเอาลูกไปแล้วเอ็งจะเลี้ยงไหวหรือตัวคนเดียว อย่างน้อยมันก็ต้องมีผู้นำครอบครัว เอ็งเป็นเมียทนได้ก็ต้องทนไปอย่าเลิกกันเลยสงสารลูกมัน”

เมื่อป้าปิ่นไปปรึกษาพ่อแม่แล้วก็กลับมาคิดว่าสิ่งที่พ่อพูดก็จริงบวกกับตอนนั้นลูกทั้ง 4 คนก็ยังเรียนอยู่ ถ้าขาดผู้นำครอบครัวไปสักคนป้าปิ่นก็ยังไม่แน่ใจว่าตัวคนเดียวจะเลี้ยงลูกทั้ง 4 คนไหว หรือเปล่าบวกกับในช่วงเวลานั้นป้าปิ่นยังคงคิดว่าการหย่าร้างกันเป็นเรื่องน่าอาย

เมื่อก่อนก่อนที่ป้าจะมาทำเรื่องสิทธิเด็กและผู้หญิง ป้าเคยมีความคิดว่าการหย่าร้างกันเป็นเรื่องที่น่าอับอายของผู้หญิง ผู้หญิงเราก็ไม่ควรแต่งงานใหม่ ป้าก็เลยทนอยู่กับลุงเขาขนาดทะเลาะกันป้ายังอายคนข้างบ้านกลัวว่าคนอื่นจะได้ยิน ตอนนั้นป้ากลัวไปหมดแต่ตอนที่ได้ทำงานเกี่ยวกับสิทธิเด็กทำให้รู้ว่าเราเป็นผู้หญิงจะต้องลุกขึ้นสู้

หลังจากที่ป้าปิ่นได้ปรึกษาพ่อแม่แล้ว และเลือกที่จะทนอยู่ต่อไป ป้าปิ่นจึงเลือกใช้วิธีการจัดการกับปัญหาโดยการถ่าลุงพูดจาแตกดันป้าก็เลือกที่จะเป็นฝ่ายเงียบไม่โต้ตอบ ส่วนเรื่องผู้หญิงมาพัวพัน ป้าปิ่นก็พยายามไม่สนใจ เพราะอายุก็มากแล้วทำให้ป้าปิ่นได้ใช้ชีวิตอยู่กับลุงเทพได้นานถึง 30 ปี

กรณีศึกษาที่ 10 พี่อ๋ม

เรื่องราวชีวิต

พี่อ๋ม (นามสมมติ) หญิงวัย 39 ปีพื้นเพบ้านเกิดของพี่อ๋มอยู่ที่จังหวัดศรีสะเกษ พี่อ๋มมีพี่น้องทั้งหมด 5 คนเป็นผู้ชาย 3 คน เป็นผู้หญิง 2 คน พี่อ๋มเป็นลูกคนที่ 2 ครอบครัวของพี่อ๋มมีอาชีพ ทำไร่ ใถ่นา พี่อ๋มจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียนจบพี่อ๋มก็ออกมาช่วยครอบครัว ทำไร่ ที่บ้านจนถึงอายุ 17 ปีพี่อ๋มต้องย้ายเข้ามาในกรุงเทพเพียงลำพัง เพื่อที่จะมาเป็นเจ้าของบ้านหลังเล็ก ๆ เพราะครอบครัวของพี่อ๋มได้ซื้อเอาไว้ พอทำเรื่องบ้านเรียบร้อยพี่อ๋มก็ออกมาหางานทำแถวฝั่งธน

“พอดีมีบ้านหลังเล็ก ๆ อยู่ที่กรุงเทพ พี่เลยจำเป็นต้องมาเป็นเจ้าของบ้านหลังนี้ เลยต้องย้ายมาคนเดียว พอทำเรื่องเสร็จพี่ก็ออกหางานทำ”

จากนั้นพี่อ๋มก็หางานจนได้มาทำงานที่โรงงานเย็บผ้าซึ่งทำให้พี่อ๋มได้มาเจอกับลุงตาม ซึ่งลุงเป็นลูกของเจ้าของโรงงานที่พี่อ๋มทำงานอยู่นั่นเอง

ลุงตาม (นามสมมติ) สามีนคนแรกของพี่อ๋มเป็นลูกเจ้าของโรงงานเย็บผ้าที่พี่อ๋มทำงานอยู่ พี่อ๋มทำงานที่โรงงานได้สักพักลุงตามก็มาจีบและคบหาดูใจกันได้ประมาณปีกว่าจึงตกลงแต่งงานกัน ซึ่งตอนนั้นพี่อ๋มอายุ 17 ปีเท่านั้นเอง

“เขามาจีบพี่ พี่ก็ชอบเขาจะคบหาดูใจกันได้พักใหญ่ ๆ เขาก็มาขอพี่แต่งงานซึ่งทางพ่อแม่เขาก็ยอมรับพี่ได้หลังจากนั้นพี่ก็ได้ไปอยู่กับเขา”

หลังจากอยู่กันได้ประมาณ 1 ปี พี่อ๋มก็ท้องลูกคนแรก เป็นผู้หญิงปัจจุบันอายุ 19 ปี ศึกษาคณะที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง หลังจากใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันประมาณ 2 ปีชีวิตครอบครัวของพี่อ๋มก็ต้องล้มสลายและเลิกกันไปในที่สุด ส่วนลูก ฝ่ายชายก็ขอไปเลี้ยง แต่พี่อ๋มก็ยังติดต่อกับลูกอยู่ในปัจจุบัน เมื่อเลิกกับลุงตาม พี่อ๋มก็ได้ย้ายไปทำงานที่โรงงานรองเท้า และได้พบกับลุงแซมบี

ลุงแซมบี (นามสมมติ) สามีนคนที่ 2 ของพี่อ๋ม เป็นพนักงานทำรองเท้าที่พี่อ๋มได้ย้ายเข้าไปทำงาน จากนั้นทั้ง 2 คนก็คบหาดูใจกันได้ซักพัก พี่อ๋มก็ตัดสินใจย้ายเข้าไปอยู่กับลุงแซมบี แถวบางหว้า ย่านท่าพระ ลุงแซมบีกับพี่อ๋มมีลูกด้วยกันทั้งหมด 2 คนผู้หญิง 1 คน และผู้ชาย 1 คน ปัจจุบันลูกคนโตมีอายุ 15 ปี ส่วนลูกคนที่ 2 อายุ 12 ปี ลุงแซมบีคบกับพี่อ๋มได้ประมาณ 3 ปี ครอบครัวก็ต้องล้มสลายอีกครั้ง โดยคราวนี้ลูกทั้ง 2 คน พี่อ๋มได้นำมาเลี้ยงเอง โดยพี่อ๋มนำลูกคนเล็กที่เป็นผู้ชายส่งไปให้ยายช่วยเลี้ยงที่จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อเลิกกับลุงแซมบี พี่อ๋มได้ย้ายที่ อยู่ไปอยู่แถวย่านคลองเตย เมื่อปี 2546 หรือ ประมาณอายุ 34 ปี และได้ย้ายที่ทำงาน จากทำ

รองเท้าก็มาทำงานทำในโรงงานเย็บผ้า แถวคลองเตย พี่อุ้มทำงานเลี้ยงลูกคนเดียวมาเป็นเวลา 2 ปีจนกระทั่งวันหนึ่ง พี่อุ้มได้ไปเจอกับลุงแก้ว

ลุงแก้ว (นามสมมติ) ชายวัย 56 ปีเป็นคนจังหวัดกรุงเทพฯ ลุงแก้วจบการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาศัยอยู่ย่านคลองตัน ลุงแก้วประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ พี่อุ้มก็ได้ขึ้นรถแท็กซี่ ที่ลุงแก้วขับจนได้รู้จักกัน

“พอดีวันนั้นพี่จะไปธุระ ก็บอกแท็กซี่แล้วก็ได้เจอลุง ลุงเขาก็ชวนคุยหยอดคำหวาน จีบพี่สารพัดแล้วลุงเขายังบอกว่าเขาเป็นตำรวจนี่ออกมาจับจับ รภก็เป็นของเขาเอง พี่ก็เลยหลงคารมและใจอ่อนก็เลยให้เบอร์ไป”

หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนโทรคุยกันไม่นาน พี่อุ้มก็ย้ายเข้าไปอยู่กับลุงแก้วแถวอ่อนนุช 39 ซึ่งไม่ไกลจากย่านคลองเตยเท่าไรหรอก และพี่อุ้มได้นำลูกสาวคนที่ 2 ไปอยู่ด้วยกัน เมื่อได้ใช้ชีวิตร่วมกันจึงได้รู้ว่าแท้จริงแล้ว ลุงแก้วไม่ได้เป็นตำรวจอย่างที่บอกไว้ แท็กซี่ที่ไม่ใช่ของตนแต่เป็นเพียงแท็กซี่ที่ลุงแก้วเช่าต่อวัน แต่ถึงจะรู้ก็สายไปเสียแล้ว เพราะพี่อุ้มได้ตัดสินใจที่จะมาใช้ชีวิตร่วมกันลุงแก้วแล้ว หลังจากอยู่กันได้ประมาณ 1 ปี ลุงแก้วก็ต้องคดีทะเลาะวิวาทจนต้องติดคุกเป็นเวลา 6 เดือน ในช่วงที่ลุงแก้วติดคุก พี่อุ้มก็ได้ย้ายมาอยู่ที่คลองเตย ในขณะที่นั้นลูกสาวคนที่ 2 ก็ได้ย้ายไปอยู่กับพี่สาวที่หอพักย่านรามคำแหง

ความรุนแรงที่ต้องทนรับ

ความเจ็บปวดในช่วงแรกที่พี่อุ้มได้รับ คือความเจ็บปวดทางด้านจิตใจ โดยในช่วงแรกที่คบหากันและตัดสินใจได้เข้ามาใช้ชีวิตด้วยกัน พี่อุ้มต้องรู้สึกเจ็บปวดใจเมื่อทราบความจริงว่า ลุงแก้วโกหกว่าตนเองเป็นตำรวจ อีกทั้งยังโกหกว่าแท็กซี่เป็นของตนเอง และยังคงต้องเจ็บปวดมากยิ่งขึ้นเมื่อทราบว่า ลุงแก้วเป็นคนเจ้าชู้ ปากหวานมีผู้หญิงเข้ามาพัวพันมากมาย

หลังจากย้ายมาอยู่ด้วย สิ่งที่เขาเคยบอกว่าตัวเองเป็นตำรวจเขาก็ไม่ได้เป็นมีแท็กซี่เป็นของตัวเองก็ไม่ได้มีไปเช่ามาทั้งนั้น หลอกพี่ต่าง ๆ นา ๆ จนวันหนึ่งมีคนโทรเข้ามาหาเขา พี่ก็รู้ว่าเป็นผู้หญิงโทรมาจะไม่ให้รู้ได้ไง พี่รู้นิสัยเขาดีเวลาเขาออกไปขับแท็กซี่เขาจะเที่ยวจีบคนอื่นไปทั่วบอกตัวเองเป็นอย่างโน้นเป็นอย่างนี้

หลังจากผ่านไปประมาณ 1 ปี ลุงแก้วต้องคดีติดคุก 6 เดือนหลังจากที่หลุดพ้นคดีความรุนแรงไม่ได้จบอยู่ที่แค่สร้างความเจ็บช้ำน้ำใจ แต่กลับยิ่งเพิ่มความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ลูกหลานจนมาถึงขั้นทำร้ายร่างกาย เมื่อลุงแก้วพ้นคดีมาจากการที่ต้องจำคุกนานถึง 6 เดือน ทำให้ลุงแก้วเกิดความหวาดระแวงว่าพี่อุ้มจะนอกใจไปมีชายคนใหม่ คอยจ้องจับผิดพี่อุ้มทุกอย่าง เหตุการณ์ร้ายแรงเริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อพี่อุ้มแต่งตัวอยู่บ้านซึ่งใส่เสื้อกล้ามกางเกงขาสั้นกำลังจะออกไปซื้อของที่ร้านขายของแถวบ้าน ลุงแก้วก็พูดแค้นตันว่าจะออกไปให้ทำผู้ชายที่ไหน ว่าโน้นว่านี่ต่าง ๆ นา ๆ

ทำให้พี่อู๋รู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจอย่างมาก ทำงานกลับบ้านผิดเวลาก็ดูว่าไปแอบนัดพบผู้ชายความรุนแรงก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และวันหนึ่งพี่อู๋จะออกไปซื้อกับข้าวนอกบ้านลุงเก้าถามว่าจะไปไหนพี่อู๋จึงบอกว่าจะไปซื้อกับข้าวแต่ลุงเก้าไม่ให้ไป ลุงเก้าเลยพูดจาแตกต้นหนว่าจะออกไปแอบพบผู้ชาย พี่อู๋ก็ยังยืนยันที่จะไปลุงเก้าจึงเอากรรไกรมาตัดเสื้อผ้าพี่อู๋จนขาด เพื่อที่จะไม่ให้พี่อู๋ออกจากบ้าน จากเหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้พี่อู๋คิดที่จะหนี พี่อู๋จึงเก็บกระเป๋าจะกลับไปหาแม่แต่ลุงเก้าก็ห้ามไว้ แต่พี่อู๋ก็ยังยืนยันเช่นเดิมที่จะไป จากนั้นลุงเก้าก็ตบหน้าพี่อู๋และเขาที่ท้อง จับหัวโขกกับพื้นจนเลือดออกเต็มไปหมด ทำให้พี่อู๋หมดแรง และขังพี่อู๋ไว้ในห้อง ในตอนนั้นพี่อู๋ไม่สามารถหนีไปไหนได้ จึงโทรศัพท์ให้ญาติมารับกลับบ้าน

ก็หลังจากที่พี่โดนตัดเสื้อผ้าไม่ให้ออกไปไหน พี่ก็รู้สึกกลัวเลยเก็บเสื้อผ้าจะไปอยู่กับแม่ ลุงเขาก็ไม่ให้ไป ทำมานั่งขวางประตู พูดจาต่อท้อต่าง ๆ พอพี่หลุดพ้นประตูมาได้ พี่ก็วิ่งลงบันไดมาจนถึงชั้นล่างลุงแกก็วิ่งตามลงมาโดยใส่ผ้าขาวม้าผืนเดียววิ่งตามพี่ พอจับพี่ได้ก็กระชากพี่ ตบหน้าพี่ ต่อยท้องพี่จนพี่หมดแรงหนีลุงแกก็เลยลากพี่ขึ้นห้องพอถึงห้องก็เข้าใส่ท้องพี่จากนั้นก็จับหัวพี่โขกกับพื้นจนหัวแตกเลือดเต็มพื้น ตอนนั้นพี่ทำได้อย่างเดียวคือ กราบทำขอร้องชีวิต

ต้นเหตุแห่งความรุนแรง

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับพี่อู๋นั้น เกิดขึ้นหลังจากที่ลุงเก้าพ้นคดีออกมาทำให้ลุงเก้าเกิดความเหิงหวงประกอบกับพี่อู๋ก็เป็นผู้หญิงที่หน้าตาดี จนทำให้ลุงเก้าหวาดระแวงว่าพี่อู๋จะแอบปันใจไปให้กับคนอื่น จนทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายขึ้น นอกจากนี้เหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงอาจจะเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจที่ทำให้ลุงเก้าเกิดความเครียดจนมาลงกับพี่อู๋ เนื่องจากพ่อลุงเก้าพ้นคดีทำให้ไปสมัครงานที่ไหนก็ไม่มีคนรับเข้าทำงาน เลยกหันมาจับแท็กซี่ตามเดิม แต่เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำคนจึงไม่นิยมใช้บริการแท็กซี่ทำให้รายได้ก็ลดน้อยลงตามไปด้วย

บทสรุป และชีวิตที่เลือกทนอยู่

การเผชิญกับปัญหาของพี่อู๋ที่ลุงเก้าทำร้ายร่างกาย จนทำให้พี่อู๋ตัดสินใจที่จะหนีไปอยู่กับแม่ที่จังหวัดศรีสะเกษ แต่ลุงเก้าก็ได้มาจ้อขอร้องคืนดีและสัญญาว่าจะกลับตัว ทำตัวใหม่ พี่อู๋จึงยอมที่จะกลับมาและก็มาอยู่ด้วยกันเหมือนเดิมอีกครั้ง แต่ลุงเก้าก็ยังคงเป็นเช่นเดิม ยังคงเหิงหวงและตัดเสื้อผ้าทำร้ายร่างกายพี่อู๋เหมือนเดิม แต่พี่อู๋ก็ยังทนอยู่กับลุงเก้า เพราะยังคงเชื่อว่าลุงเก้าจะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้และถึงพี่อู๋จะคิดหนีลุงเก้าก็ยังคงตามหาพี่อู๋ทุกครั้ง

“จากที่หนีไปครั้งนั้น ลุงก็มาตามกลับไปอีก และสัญญาว่าจะไม่ทำอีกพี่ก็เชื่อจึงยอมกลับไปแต่ลุงก็ยังทำเหมือนเดิม ยังเอากรรไกรตัดเสื้อผ้า ทุกวันนี้เสื้อผ้าพี่แทบจะไม่มี พอพี่จะไปก็โดนตบโดนตีแถมลุงยังบอกอีกว่าถ้าจะหนีไปไหนก็จะไปตามหาทุกที่และยังขู่อีกว่าถ้าพี่หนีจะฆ่าพี่”

ดังนั้นพี่อู๋จึงยังคงต้องทนอยู่กับลุงแก้ว โดยที่ไม่กล้าหนีไปไหน เพราะกลัวว่าลุงแก้ว จะตามมาทำร้ายร่างกาย แต่ในใจลึก ๆ ของพี่อู๋ ก็ยังคงรักและเชื่อว่าลุงแก้วจะเปลี่ยนแปลง ตัวเองได้

ตารางที่ 3 สรุปผลการศึกษา

กรณีศึกษา	ลักษณะการถูกทำร้าย	ปัจจัยที่กระทำ ความรุนแรง	เหตุผลที่ทนอยู่
1. ป้าพร	ความรุนแรงด้านร่างกาย	ติดเหล้า, เศรษฐกิจ	ลูก, ค่านิยม ความเชื่อ
2. ป้านก	ความรุนแรงด้านจิตใจ	ติดเหล้า	ลูก
3. ป้านุช	ความรุนแรงด้านร่างกายและจิตใจ	ติดเหล้า, นอกใจ	ลูก, ค่านิยม ความเชื่อ
4. ป้านี	ความรุนแรงด้านจิตใจ	ติดเหล้า	ลูก, เศรษฐกิจ
5. ป้าอู๋ม	ความรุนแรงด้านจิตใจ	ติดเหล้า	รัก
6. พี่น้อย	ความรุนแรงด้านร่างกาย	ติดเหล้า, เศรษฐกิจ	ลูก, เศรษฐกิจ
7. ป้าเนียน	ความรุนแรงด้านร่างกาย	ติดเหล้า	ลูก, รัก
8. ป้ามด	ความรุนแรงด้านร่างกาย	ติดเหล้า, เศรษฐกิจ	ลูก
9. ป้าปิ่น	ความรุนแรงด้านจิตใจ	ติดเหล้า, นอกใจ	ลูก, ค่านิยม ความเชื่อ
10. พี่อู๋ม	ความรุนแรงด้านร่างกายและ จิตใจ	หนีหวง, เศรษฐกิจ	กลับมาทำร้าย, เปลี่ยนแปลงได้

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า

กรณีศึกษาที่ 1 ป้าพร

ป้าพรได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกายโดยการ ทุบตี ปาสิ่งของใส่ โดยปัจจัยที่ทำให้ ลุงเปียกกระทำ ความรุนแรงต่อป้าพร เนื่องจาก ความเครียด จากการตกงาน ส่งผลให้ลุงเปียก หนีไปดื่มเหล้ามาก จนถึงขั้นติดเหล้า ซึ่งป้าพรทนอยู่กับลุงเปียกเป็นเวลานานหลายปี ถึงแม้ว่า พี่น้องของป้าพรจะบอกว่าให้เลิกกันไป แต่ป้าพรก็เลือกที่จะทนอยู่ต่อไปเพราะ ป้าพรสงสารลูก และคิดว่า การทะเลาะกันของคนในครอบครัว เป็นเรื่องปกติที่ทุกคนครอบครัวจะต้องมี ทะเลาะ กันในวันนี้เดี๋ยวพรุ่งนี้ก็ดีขึ้น

กรณีศึกษาที่ 2 ป่านก

ป่านกได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยการที่ลุงสิง มักจะพูดจาเสียดสี ทำลายข้าวของภายในบ้าน จนทำให้ป่านกเกิดความเครียด ถึงขั้นเป็นความดันโลหิต ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ลุงสิงก่อความรุนแรงนั้น เกิดจากที่ลุงสิง มักจะมีเพื่อน ๆ ชวนไปดื่มเหล้าอยู่เป็นประจำ ทำให้ลุงสิงติดเหล้าในที่สุด ป่านกตัดสินใจที่จะอยู่กับลุงสิงต่อไป โดยให้เหตุผลว่า สาสารลูก กลัวว่าลูกจะขาดพ่อ และจะถูกเพื่อน ๆ ล้อว่าเป็นเด็กไม่มีพ่อ

กรณีศึกษาที่ 3 ป่านุช

ป่านุช ได้รับความรุนแรงทั้งทางด้านจิตใจผนวกกับทางด้านร่างกาย โดยที่ป่านุชจะถูกทุบตี และร้ายแรงที่สุด คือ โดนตบที่หูซ้าย จนทำให้ทุกวันนี้ หูด้านซ้ายของป่านุชมีอาการอื้อฟังไม่ค่อยชัด นอกจากนี้ ลุงชาญยังทำร้ายจิตใจป่านุชโดยการ นอกใจป่านุช จนทำให้ป่านุชรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าป่านุชจะได้รับความรุนแรงทั้งทางด้านจิตใจ ผนวกกับร่างกาย แต่ป่านุชก็ยังคงเลือกที่จะทนอยู่กับลุงชาญต่อไป เพราะคิดว่า ปัญหาครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ทุกครอบครัวจะต้องมีทะเลาะกันบ้างเป็นเรื่องธรรมดา รวมถึงพื้นฐานทางครอบครัวของป่านุชที่พ่อแม่ของป่านุชก็ทะเลาะกัน ทำให้ป่านุชเชื่อว่า แม่ยังทนอยู่กับพ่อมาได้จนถึงป่านุช เราก็น่าจะทนได้เช่นกัน และอีกเหตุผลหนึ่งที่ป่านุชเลือกที่จะทนอยู่เพราะ สาสารลูก กลัวว่าลูกจะขาดพ่อ

กรณีศึกษาที่ 4 ป่านี

ป่านี ได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจ ซึ่งลุงหมายมักจะด่าทอ พูดจาเสียดสี ใช้คำพูดที่ทำร้ายจิตใจป่านี จนทำให้ป่านี เจ็บช้ำน้ำใจอยู่เป็นประจำ โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงนั้น เกิดขึ้นหลังจากที่ลุงหมาย ย้ายครอบครัวมาทำงานที่ จังหวัดสมุทรปราการนั้น ลุงหมายต้องทำงานหนักขึ้น ทำให้ลุงหมายต้องดื่มเหล้าข่มใจเพื่อแก้เหนื่อย จนในที่สุดก็ติดเหล้าในที่สุด ทำให้เสียงานเสียการ ไม่ยอมไปทำงาน และเมื่อเมากลับมาก็ ก็จะพูดจาเสียดสี ด่าทอ ป่านีอยู่เป็นประจำ ถึงแม้ว่าป่านี จะได้รับความเจ็บช้ำน้ำใจมากแค่ไหน แต่ก็ยังคงทนอยู่กับลุงหมาย เพราะลูก รวมถึงต้องพึ่งพาอาศัยทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากป่านี มีรายได้จากการที่ลุงหมายขับรถเพียงทางเดียว อีกทั้งป่านียังเชื่ออีกว่า การทะเลาะกันภายในครอบครัวเป็นเรื่องธรรมดาของสังคม

กรณีศึกษาที่ 5 ป่าอิม

ป่าอิม ได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจ จากคนอื่นเป็นที่รักถึง 2 คน คนแรก คือลุงแมนสามีคนแรกของป่าอิม ลุงแมนทำร้ายจิตใจป่าอิมโดยการพูดจา เสียดสี ด่าทอ ทำร้ายจิตใจป่าอิมทุกครั้ง ที่เมากลับมา โดยปัจจัยที่ทำให้ลุงแมนทำร้ายจิตใจป่าอิมนั้น เนื่องจากลุงแมนเป็นคนชอบดื่มเหล้าอยู่แล้ว และมักจะดื่มเหล้าอยู่เป็นประจำ ในช่วงนั้น ป่าอิมเชื่อว่าลุงแมนจะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ ถ้ามีลูก แต่แล้วลุงแมนก็ไม่เปลี่ยน หลังจากมีลูกด้วยกัน ลุงแมนก็ยังคง

ดื่มเหล้าอยู่เช่นเดิม ป้าอิมจึงตัดสินใจเลิกกับลุงแมน เพราะคิดว่าถึงอยู่ด้วยกันไป ก็ไม่สามารถ เลิกเหล้าได้ แต่แล้ว ป้าอิมก็ต้องมาทนรับความเจ็บช้ำน้ำใจอีกครั้ง เมื่อลูกชายคนแรก มาติด เหล้าอีกคน ป้าอิมเลือกที่จะไม่สนใจ และไม่ทนอยู่กับลูกคนแรกก็ได้ แต่ป้าอิมเลือกที่จะทน เพราะความรัก เพราะถึงแม้ว่า ลูกชายของป้าอิมจะโต และหาเลี้ยงตัวเองได้แล้ว แต่ยังไงเขาก็เป็นลูก และถึงแม้ว่า ทุกครั้งที่ลูกชายของป้าอิมเมากลับมา เมื่อป้าอิมว่ากล่าวตักเตือน ก็จะไม่ฟัง ตะคอก กลับมา ทำให้ป้าอิมเจ็บช้ำน้ำใจเป็นอย่างมาก แต่ป้าอิมก็ยังเลือกที่จะทนอยู่ต่อไป

กรณีศึกษาที่ 6 พี่น้อย

พี่น้อย ได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกาย โดยการ ทบตี และ ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความรุนแรงนั้น เกิดจากหลังที่พี่น้อยเริ่มตั้งท้อง พี่บอยและพี่น้อย จึงได้ย้ายมาที่ ชุมชน 5 ธันวาคม จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นบ้านเกิดของพี่บอย ทำให้พี่บอยได้พบปะเพื่อนเก่า ประกอบกับหลังจากที่ ลูกเริ่มโตขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น พี่บอยจึงครายเครียด โดยการดื่มเหล้า จนทำให้ เริ่มติดเหล้า และจะขอเงินพี่น้อยไปดื่มเหล้าทุกครั้ง ถ้าพี่น้อยไม่มีให้ จะเตะ ทบตี เพื่อนำเงินไป ดื่มเหล้า ทุกวันนี้ พี่น้อยยังคงทนอยู่กับพี่บอย โดยพี่น้อยได้ให้เหตุผลว่า การทะเลาะกันและ ตบตีพี่น้อยเป็นเรื่องน่าอาย ไม่ควรให้คนนอกรู้ รวมถึงสงสารลูกด้วย กลัวว่าลูกจะขาดพ่อ นอกจากนี้ พี่น้อยยังให้เหตุผลอีกว่า ถ้าเลิกกันไป ก็ไม่รู้ว่าจะไปอยู่ที่ไหน เพราะตนไม่ได้เป็น คนพื้นเพที่นี่ จึงยังคงต้องทนอยู่ต่อไป

กรณีศึกษาที่ 7 ป้าเนียน

ป้าเนียนได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกาย โดยการ ทบตี ตบ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิด ความรุนแรงเกิดจาก หลังจากที่ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นเวลาถึง 7 ปี ลูกก็เริ่มดื่มเหล้ามากขึ้น เนื่องจาก ลูกก็เป็นที่รู้จัก ของคนในชุมชน ทำให้ทุกเย็นจึงมักจะมีคนชวนไปดื่มเหล้าอยู่เป็นประจำ และเมื่อ เมามากกลับมา ก็จะไปทะเลาะเสียดสี ทะเลาะกับป้าเนียนทุกครั้งที่มา กลับมา จนถึงขั้นทำร้ายร่างกาย แต่ป้าเนียนก็เลือกที่จะทนอยู่ โดยให้เหตุผลที่ทนอยู่ว่า เชื่อว่าลูกจะสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ รวมถึงเพื่อลูก แต่เหตุผลเล็ก ๆ ที่ป้าเนียนยอมทนอยู่กับลูกก็จริงนั้น ก็คือ ป้าเนียนยังคงรักลูกก็จริง นั่นเอง

กรณีศึกษาที่ 8 ป้ามล

ป้ามล ได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกาย โดยการ ทบตี ต่อย ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิด ความรุนแรงเกิดจาก ลูกชายเป็นที่รู้จักของคนมาก จึงมักจะมีเพื่อนชวนไปดื่มเหล้าอยู่เป็นประจำ และ เมื่อเมามากมา ก็จะต้องทะเลาะกับป้ามลทุกครั้ง จนถึงขั้นทำร้ายร่างกาย โดยเหตุการณ์ที่หนักสุด ป้ามล ถูกลูกชายชกเข้าที่คิ้ว ทำให้ต้องไปเย็บถึง 7 เข็ม นอกจากนี้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ก็เป็นอีก ปัญหาหนึ่ง ที่ทำให้ลูกชาย เกิดความเครียด จนต้องหันไปดื่มเหล้า ซึ่งป้ามลเลือกที่จะทนอยู่ โดยให้

เหตุผลว่า เพื่อลูก รวมถึงการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ที่สั่งสอนว่า ในเมื่อเราเป็นสามีภรรยากันแล้ว เราก็ต้องทนอยู่เขาสามีให้ได้

กรณีศึกษาที่ 9 ป่าปิ่น

ป่าปิ่นได้รับความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยป่าปิ่นต้องได้รับความเจ็บช้ำน้ำใจ ที่ลุงเทพหลังจากติดเหล้า เมื่อเมากลับมา ก็จะพูดจาเสียดสี แดกดัน ด่าทอป่าปิ่น รวมถึงลุงเทพเป็นคนที่มีรู้จักผู้คนมาก ทำให้มีผู้หญิงเข้ามาพัวพันมากมาย ทำให้ป่าปิ่นต้องทนแบกรับ ความเจ็บช้ำน้ำใจมาโดยตลอด แต่ป่าปิ่นเลือกที่จะทนอยู่กับลุงเทพ เนื่องจาก เห็นแก่ลูก รวมถึงการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ที่ว่า ให้เห็นแก่ลูกให้มาก ๆ ถ้าเลิกกันไป จะดูแลลูกคนเดียวไหวได้อย่างไร รวมถึง ป่าปิ่นยังมีความเชื่อว่า การหย่าร้างเป็นเรื่องน่าอายของผู้หญิง ป่าปิ่นจึงยอมทนอยู่กับลุงเทพ เป็นเวลานานถึง 30 ปี

กรณีศึกษาที่ 10 พี่อุ้ม

พี่อุ้มได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกาย ผนวกกับความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยลุงแก้วทำร้ายจิตใจพี่อุ้ม โดยการมีผู้หญิงเข้ามาพัวพันมากมาย ทำให้พี่อุ้มรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจเป็นอย่างมาก รวมถึงลุงแก้ว หลังจากที่ติดคุกเป็นเวลานานถึง 6 เดือน เมื่อพ้นโทษ ก็หวาดระแวงพี่อุ้ม ด้วยความหึงหวง กลัวว่าพี่อุ้มจะแอบไปมีชู้ เมื่อพี่อุ้มจะออกไปทำธุระนอกบ้าน ลุงแก้วจะห้ามไม่ให้พี่อุ้มไป เพราะคิดว่าพี่อุ้มจะแอบไปหาผู้ชายคนอื่น เมื่อพี่อุ้มถึงดินที่จะออกไป ลุงแก้วจึงทำร้ายร่างกายพี่อุ้ม โดยการ ทบตี ต่อยท้อง จับศีรษะโขกกับพื้น แต่พี่อุ้มก็ยังคงทนอยู่ ด้วยเพราะ ลุงแก้วจะฆ่าถ้าพี่อุ้มคิดจะหนี และหวังว่าลุงแก้วจะเปลี่ยนแปลงได้

การอภิปราย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะจำทนของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายจากครอบครัว ในสังคมไทย : กรณีศึกษา ผู้หญิงที่เข้ารับบริการ มูลนิธิเพื่อนหญิง ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคำถาม เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์โดยผู้ศึกษาได้จัดแบ่งการอภิปราย ผลการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4

อายุ

กรณีศึกษา	อายุสามี	อายุภรรยา	รูปแบบการทำร้าย
1. ลุงเปียก-ป่าพร	58	54	ทำร้ายร่างกาย
2. ลุงสิง-บ้านก	51	43	ทำร้ายจิตใจ
3. ลุงชาญ-บ้านซ	47	45	ทำร้ายร่างกาย
4. ลุงหมาย-บ้านี	48	44	ทำร้ายจิตใจ
5. ลุงแมน-ป่าอิม	58 (แยกทางกัน)	55	ทำร้ายจิตใจ
6. พี่บอย-พี่น้อง	43	39	ทำร้ายร่างกาย
7. ลุงกิจ-ป่าเนียน	53	47	ทำร้ายร่างกาย
8. ลุงชัย-ป่ามด	43 (เสียชีวิตแล้ว)	44	ทำร้ายร่างกาย
9. ลุงเทพ-ป่าปิ่น	51 (เสียชีวิตแล้ว)	56	ทำร้ายจิตใจ
10. ลุงแก้ว-พี่อู่ม	56	39	ทำร้ายร่างกาย

ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้หญิงที่เข้ารับบริการมูลนิธิเพื่อผู้หญิงจำนวน 10 ราย โดยมีอายุระหว่าง 30 ถึง 39 ปี จำนวน 2 ราย ช่วงอายุ 40 ถึง 49 ปี จำนวน 5 ราย ช่วงอายุ 50 ถึง 59 ปี จำนวน 3 ราย โดยช่วงอายุของสามีของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษานั้น อยู่ในช่วงอายุ 40 ถึง 49 ปี จำนวน 4 ราย ช่วงอายุ 50 ถึง 59 ปี จำนวน 6 ราย โดยการศึกษาพบว่า ความแตกต่างทางด้านอายุไม่ได้เป็นเหตุผล หรือเป็นเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า อายุของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ไม่ได้มีส่วนทำให้เกิดปัญหาความรุนแรง และผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา มีอายุที่แตกต่างกัน ซึ่งช่วงอายุของสามีอยู่ในช่วงอายุ 40-49 ปี จำนวน 4 ราย และมีพฤติกรรมด้านทำร้ายร่างกาย จำนวน 3 ราย มีพฤติกรรมทำร้ายจิตใจ จำนวน 1 ราย ในช่วงอายุ 50-59 ปี จำนวน 6 ราย มีพฤติกรรมด้านการทำร้ายร่างกาย จำนวน 3 ราย พฤติกรรมทำร้ายจิตใจ จำนวน 3 ราย จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะช่วงอายุไหน ก็มีการทำร้ายร่างกายเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Gelles and Strauss (1979, อ้างถึงใน วิลลาสินี พนานครทรัพย์, 2545, น. 7-9) ได้กล่าวถึง เงื่อนไขบางประการที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ในครอบครัวในด้านความแตกต่างทางด้าน อายุและเพศ (Age and Sex

Discrepancies) ว่าการที่ครอบครัวประกอบไปด้วยบุคคลต่างเพศ ต่างวัย ทำให้ครอบครัวเป็นสถานที่ที่มีความขัดแย้งระหว่างสามีและภรรยา ระหว่างพ่อแม่และลูก

ตารางที่ 5

การศึกษา

กรณีศึกษา	การศึกษาสามี	การศึกษาภรรยา
1. ลุงเปียก-ป่าพร	ประถมศึกษาปีที่ 6	ประถมศึกษาปีที่ 4
2. ลุงสิง-ป่านก	มัธยมศึกษาปีที่ 3	มัธยมศึกษาปีที่ 6
3. ลุงชาญ-ป่านุช	มัธยมศึกษาปีที่ 1	ประถมศึกษาปีที่ 4
4.. ลุงหมาย-ป่านี้	ประถมศึกษาปีที่ 4	ประถมศึกษาปีที่ 4
5. ลุงแมน-ป่าอิม	ประถมศึกษาปีที่ 4	ประถมศึกษาปีที่ 4
6. พี่บอย-พี่น้อง	มัธยมศึกษาปีที่ 6	มัธยมศึกษาปีที่ 6
7. ลุงกิจ-ป่าเนียน	ประถมศึกษาปีที่ 3	มัธยมศึกษาปีที่ 3
8. ลุงชัย-ป่ามด	ประถมศึกษาปีที่ 4	ไม่ได้รับการศึกษา
9. ลุงเทพ-ป่าปิ่น	ประถมศึกษาปีที่ 4	ประถมศึกษาปีที่ 6
10. ลุงแก้ว-พี่อู่ม	ประถมศึกษาปีที่ 4	ประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้หญิงผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 รายนี้มีการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มากนักโดยผู้หญิงที่มีส่วนร่วมในการศึกษา จะมีการศึกษาอยู่ในระดับตั้งแต่ไม่ได้รับการศึกษาเลย จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งออกเป็น ผู้ที่ได้ไม่รับการศึกษาจำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย และผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ราย และการศึกษาของสามีอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งออกเป็นผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ราย ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ราย และ โดยจากการศึกษาพบว่า สามีและภรรยา การศึกษานั้น ไม่ได้ต่างกันมากเท่าใดนัก จะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันและการศึกษาไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนในการศึกษาส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และส่วนมากจะจบแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 6 จะมีเพียงกรณีศึกษาที่ 2 ลูกสิง จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ป่านก จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 สามีของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ 3 ลูกซาญ จบมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ 6 พี่น้อยและพี่บอย จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ป้าเนียน จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ 8 ป้ามด ไม่ได้รับการศึกษา จะเห็นได้ว่ากรณีศึกษาส่วนใหญ่จะจบในชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน และจากการศึกษา ระดับการศึกษาไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัวแต่อย่างใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Steinmetz (1977) พบว่า การศึกษาของสามีความสัมพันธ์เชิงลบ กับความรุนแรงระหว่างคู่สมรส และการศึกษาของภรรยาก็มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรุนแรงระหว่างคู่สมรส

และจากการศึกษาจะพบว่า สามีและภรรยาการศึกษาไม่ต่างกันมากนัก จะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติวิภา สุวรรณรัตน์ (2545, น. 97) ที่ว่า ผู้ชายจำเป็นต้องเรียนสูง เพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ ดังนั้นในสถานการณ์ที่พ่อแม่ต้องเลือก พ่อแม่จึงมักเลือกส่งลูกชายเรียนต่อมากกว่าส่งลูกสาว

สถานภาพสมรส

จากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการสมรสกัน แต่จะเป็นการย้ายเข้ามาอยู่ด้วยกันเป็นส่วนมาก โดยทุกวันนี้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษายังคงอยู่ด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ ที่ยังคงอยู่ด้วยกันมีจำนวน 7 ราย ที่แยกทางกันจำนวน 1 ราย และเสียชีวิตจำนวน 2 ราย โดยผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ยังคงอยู่ร่วมกัน ส่วนใหญ่ให้เหตุผลของการอยู่ร่วมกันว่า ทนเพื่อลูก กล่าวคือ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาต้องทนกับปัญหามาเป็นระยะเวลาาน เพราะเห็นแก่ลูกกลัวว่าลูกจะเกิดปมด้อยจึงเลือกที่จะทนอยู่ ส่วนกรณีที่แยกทางกันนั้น เนื่องจากผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาได้ให้เหตุผลว่า สามีของตนไม่เปลี่ยนแปลงตนเอง ทนอยู่ไปก็ไม่อะไรดีขึ้น จึงตัดสินใจแยกทาง

จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาต้องทนกับปัญหาเป็นระยะเวลาาน เพราะเห็นแก่ลูก กลัวว่าลูกจะเกิดปมด้อย และลูกยังเล็กมาก โดยจากการศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ทนอยู่เพื่อลูก มีถึงจำนวน 8 ราย ดังเช่นในกรณีของ ป้านุช ที่ต้องทนอยู่กับสามีที่ติดเหล้า และมีผู้หญิงมาพัวพันมากมาย ป้านุชทนกับสภาพปัญหามาเช่นนี้นานถึง 10 ปี แต่เหตุที่ป้านุชยังคงทนอยู่ เพราะลูกของป้านุชยังเล็กมาก และกลัวว่าลูกจะเกิดปมด้อย

บ้านชุกกล่าว

“ป่าไม่เคยคิดที่จะเลิกเลยนะ ป่าเห็นแก่ลูกกลัวลูกจะขาดพ่อขาดแม่ อีก็อย่างพ่อแม่ ป่าก็เคยทะเลาะกัน ป่าคิดว่าการทะเลาะกันมันเป็นเรื่องปกติของครอบครัวที่ทุกครอบครัวต้องมี คนเรา อยู่ด้วยกันก็ต้องมีการทะเลาะกันเป็นเรื่องปกติ”

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติวิภา สุวรรณรัตน์ (2545, น. 101) ที่ว่าผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาบางรายก็ทนกับสภาพปัญหาเหล่านี้เพื่อลูก ดังเช่น กรณีที่ได้ศึกษาว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทนอยู่กับสภาพปัญหามานานถึง 7 ปี และเหตุผลที่ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาต้องทนมานานถึง 7 ปีนั้น ก็เพราะรอเวลาลูกโต จึงตัดสินใจหย่าในที่สุด

ตารางที่ 6

อาชีพ

กรณีศึกษา	อาชีพสามี	อาชีพภรรยา
1.ลุงเบ๊ยก-ป่าพร	พนักงานรักษาความปลอดภัย	พนักงานทำความสะอาด
2.ลุงสิง-บ้านก	ขายข้าวแกง	ขายข้าวแกง
3.ลุงชาญ-บ้านช	พนักงานโรงงาน	พนักงานโรงงาน
4..ลุงหมาย-บ้านี	ขับรถสองแถว	เก็บเงินค่าโดยสาร
5.ลุงแมน-ป่าอ้อม	พนักงานโรงงาน(แยกทางกัน)	ขายน้ำเต้าหู้
6.พี่บอย-พี่น้อง	ขายของตลาดนัด	ขายของตลาดนัด
7.ลุงกิจ-ป่าเนียน	ขับรถแดง	แม่บ้าน
8.ลุงชัย-ป่ามด	มอเตอร์ไซด์รับจ้าง(เสียชีวิต)	แม่บ้าน
9.ลุงเทพ-ป่าปิ่น	รับจ้างทั่วไป(เสียชีวิต)	ทำงานช่วยเหลือสังคม
10.ลุงแก้ว-ป่าอ้อม	ขับแท็กซี่	พนักงานโรงงาน

จากการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย พบว่าการประกอบอาชีพที่ค่อนข้างจะหลากหลายโดยสามารถแบ่งออกเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง แม่บ้าน ค้าขาย และช่วยเหลือสังคมโดยแบ่งออกเป็นผู้ประกอบอาชีพรับจ้างจำนวน 5 ราย ผู้ที่ประกอบอาชีพแม่บ้านจำนวน 2 ราย ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายจำนวน 2 ราย และผู้ที่ประกอบอาชีพช่วยเหลือสังคมจำนวน 1 ราย

จากการศึกษา อาชีพของผู้มีส่วนในการศึกษาทั้ง 10 ราย พบว่า มีการประกอบอาชีพที่ค่อนข้างหลากหลาย โดยมีผู้หญิงที่ประกอบอาชีพรับจ้างจำนวน 5 ราย แม่บ้าน 2 ราย ค้าขาย จำนวน 2 ราย และช่วยเหลือสังคม จำนวน 1 ราย คงจะเห็นได้ว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นส่วนมาก จะมีเพียง 2 ราย เท่านั้น จึงไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนา แก้วเทพ (2544, น. 95) ที่เชื่อว่าความไม่เสมอภาคทางเพศนั้น มีพื้นฐานมาจากการแบ่งงานกันทำและการให้ความหมาย การให้ความสำคัญ และคุณค่าแก่งานของผู้หญิง และผู้ชายไม่ทัดเทียมกัน กล่าวคือ สังคมจะวางบทบาทในอาชีพของสตรีว่ามี ค่าแค่เพียงงานในบ้าน ซึ่งงานในบ้านก็มีกิจกรรมเพียงไม่กี่อย่าง เช่นการดูแลลูก ดูแลบ้าน ซื่อข้าวของเครื่องใช้เข้าบ้าน เป็นต้น โดยงานเหล่านี้ สังคมมองว่าเป็นกิจกรรมที่ซ้ำซาก คับแคบ ไม่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นงานที่ไม่มีความสำคัญ แต่ในขณะที่งานหรืออาชีพของผู้ชายจะเป็นงานที่ต้องมีขอบเขตในการตัดสินใจในเรื่องใหญ่ เป็นงานที่สร้างรายได้ และมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นงานหรืออาชีพของผู้ชาย จึงมีอำนาจและคุณค่ามากกว่างานของผู้หญิง

รายได้รวมต่อเดือน

จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษามีรายได้ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจากการศึกษารายได้รวมต่อเดือนอยู่ที่ประมาณ 5,000-9,000 บาทต่อเดือน โดยปัญหาในเรื่องรายได้รวมต่อเดือนนั้น มีส่วนทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากทุกวันนี้เศรษฐกิจ ฝืดเคือง ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น จึงทำให้เกิดความเครียด และเป็นบ่อเกิดของความรุนแรงในครอบครัว โดยจากการศึกษามีผู้ที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจำนวน 3 ราย เนื่องจากรายจ่ายสูงกว่ารายรับจึงทำให้เกิดความเครียดและความรุนแรงขึ้น

จากการศึกษาพบว่า โดยปัญหาในเรื่องรายได้รวมต่อเดือนนั้น มีส่วนทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากทุกวันนี้ เศรษฐกิจฝืดเคือง และค่าใช้จ่ายสูงทำให้เกิดความเครียด ดังเช่น กรณีของพี่อุ้ม โดยปัจจัยที่ทำให้สามีกระทำความรุนแรงกับพี่อุ้ม เรื่องเศรษฐกิจก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ลูกแก้วเกิดความเครียดจนมาลงกับพี่อุ้ม เนื่องจากพอลูกแก้วฟื้นคืน ทำให้ไปสมัครงานที่ไหน ก็ไม่มีคนรับ จึงหันมาขับแท็กซี่ แต่เพราะปัญหาเศรษฐกิจคนจึงไม่นิยมใช้บริการแท็กซี่ ทำให้รายได้ลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้ ยังมีกรณีของพี่น้อยที่ได้รับความรุนแรง เพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน ซึ่งพี่น้อยมีรายได้ประมาณเดือนละ 6,000 บาทต่อเดือน เมื่อลูกเติบโตขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายก็เริ่มสูงขึ้น ผนวกกับเศรษฐกิจตกต่ำ การค้าขายนั้นได้กำไรไม่แน่นอน ทำให้สามีของพี่น้อยเกิดความเครียด จึงหันไปดื่มเหล้าและทำร้ายร่างกายพี่น้อย

ที่น้อยกล่าวว่า “ก็มีปัญหาทางการเงินด้วยนะ รายได้จากการขายของไม่แน่นอน ลูกก็โตขึ้นทุกวัน แฟนพี่เขาก็เลยไปกินเหล้าหนักมากขึ้น แต่พอหายเมาก็มาช่วยงานตามปกตินะ”

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Straus, Gelles and Steinmetz (1980, p. 76) ที่พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ครอบครัวที่อยู่ในระดับยากจน มีอัตราการข่มเหงบุตรและภรรยามากกว่า จำนวนรายได้ที่ได้รับ \$2,500 หรือมากกว่าต่อปี

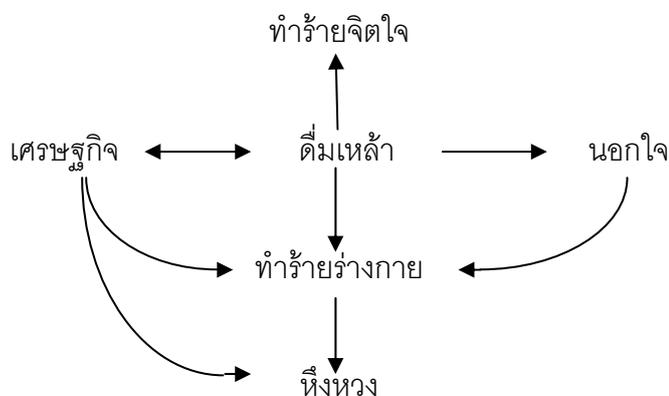
ศาสนา

จากการศึกษาผู้มีส่วนในการศึกษา ทุกรายนับถือศาสนาพุทธ และจากการศึกษา มูลเหตุ และปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงนั้น ส่วนใหญ่มาจากปัญหา การติดเหล้า เศรษฐกิจ การนอกใจ และการหนีงหว แต่มูลเหตุจากศาสนาไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ทำให้เกิดความรุนแรง ในครอบครัว และไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทนอยู่ ของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้

ระยะเวลาที่อยู่ด้วยกัน

จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่อยู่ร่วมกัน นานกว่า 10 ปี และระยะเวลาที่อยู่ร่วมกันนั้น ไม่ได้มีผลทำให้เกิดความรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ วีรพล ใหญ่อรุณ (2542, น. 97) ที่กล่าวว่า ชำราชาการตำรวจชั้นประทวนส่วนใหญ่ จะมีระยะเวลาอยู่กินรวมครองคู่อยู่ด้วยกันอยู่ในระหว่าง 10-19 ปี (ร้อยละ 27.3) โดยจากการทดสอบ ค่าทางสถิติ ปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัวตำรวจแต่อย่างใด จึงปฏิเสธ สมมติฐานที่ว่า ระยะเวลาในการครองคู่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรง

ส่วนที่ 2 ลักษณะการประสบปัญหาความรุนแรงภายในครอบครัว

สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรง จากการศึกษาความรุนแรงที่เกิดขึ้นแบ่งออกเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย ความรุนแรงทางด้านจิตใจ และความรุนแรงทางด้านร่างกายผนวกกับความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยปัญหาที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงนั้นเป็นปัญหาที่อธิบายถึงสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่มีสิทธิและอำนาจควบคุมสมาชิกภายในครอบครัว ซึ่งปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงนี้เป็นปัญหาที่ผูกโยงกับบริบททางวัฒนธรรม ทางสังคม ภายใต้โครงสร้างอำนาจของผู้หญิงที่จะต้องพึ่งพาผู้ชายไม่ว่าทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและจิตใจ อำนาจที่มีมากกว่าของผู้ชายหรือเรียกว่าระบบชายเป็นใหญ่ โดยผู้ชายจะเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัว โดยมีความควบคุมอยู่ 3 ลักษณะคือ ฝ่ายชายมีอำนาจครอบงำฝ่ายหญิง (Ma Domination) ลักษณะความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ฝ่ายชายอยู่เหนือฝ่ายหญิง (the Power Relationship) และลักษณะระบบ (System) ที่ฝ่ายหญิงเสียเปรียบฝ่ายชายทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการถูกเอาเปรียบ การกดขี่ใช้ความรุนแรง การถูกจำกัดสิทธิโอกาสในสังคม เป็นต้น (บุญเสริม หุตะแพทย์, 2545, น. 31)

โดยจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้หญิงได้รับการปลุกฝังจากสภาพสังคม โดยเน้นที่ระบบความคิดในอำนาจของผู้ชาย และค่านิยมของสังคมรอบข้าง ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาส่วนหนึ่งมีความเชื่อในค่านิยม และวัฒนธรรมที่ผิด ๆ ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจบีบบังคับให้ ผู้หญิงจะต้องพึ่งพาผู้ชายไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ ปัญหาที่อยู่อาศัยและกลัวความโดดเดี่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ต้องยอมรับกับปัญหาการใช้ความรุนแรงและยอมทนอยู่ต่อไป ซึ่งจากการศึกษาผู้ศึกษาได้พบว่าผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาทั้ง 10 ราย ล้วนแล้วแต่ได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกาย และทางด้านจิตใจ และบางรายอาจได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกายและทางด้านจิตใจไปพร้อม ๆ กัน โดยแบ่งออกเป็น ได้รับความรุนแรงทางร่างกายจำนวน 4 ราย ความรุนแรงทางด้านจิตใจจำนวน 4 ราย และความรุนแรงทางร่างกายและความรุนแรงทางด้านจิตใจจำนวน 2 ราย โดยความรุนแรงทางร่างกาย เช่นกรณีของป้ามลที่ได้ได้รับความรุนแรงทางร่างกายโดยถูกสามีของป้ามลชกจนคิ้วแตก

ป้ามลกล่าว

คราวนี้ลุงเริ่มทำร้ายป้า เราบอกอย่าไปกินเหล้าเลยสงสารลูกเถอะ เงินเก็บไว้ให้ลูกซื้อนมบ้างพอพูดจบก็ทะเลาะกัน ด้วยความเมา และป้าก็เป็นคนใจร้อน ลุงเป็นคนโมโหร้ายมาก ขว้างปาข้าวของแตกหมด ตอนนั้นลูกก็ยังไม่โต ด้วยความตกใจก็ร้องให้ลุงก็ยังไม่โห มีอยู่ครั้งหนึ่งทะเลาะกัน ด้วยความเมาของลุง จะเข้ามาตบมาตี เราก็ป้องกันตัว พอตีลูกแกชกเข้ามาที่ตาโดนช่วงคิ้ว จนคิ้วแตก เย็บไป 7 เข็ม แต่พอเวลาลุงไม่เมา เป็นคนดีมาก ห่วงลูกรักลูกมาก แต่ถ้าวันไหนกินเหล้า ก็จะเปลี่ยนไปเป็นคนละคน

โดยความรุนแรงที่ป่ามลได้รับนี้จัดได้ว่าเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (รณชัย คงสกนธ์, ม.ป.ป., น. 34) ที่กล่าวไว้ว่า ความรุนแรงต่อร่างกาย เป็นความรุนแรงที่ใช้กำลัง หรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็นอาวุธ มีผลทำให้ผู้ถูกกระทำบาดเจ็บต่อร่างกาย เช่น การตบ ผลัก หยิก กัด ขว้าง ปา ทูบ ตี เตะ ต่อย และร้ายแรงถึงขั้นใช้อาวุธ จนนำไปสู่การฆาตกรรม ซึ่งระดับความรุนแรงจะแตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้เป็นเหยื่อเกิดอาการฟกช้ำดำเขียว บวมช้ำ แขนงหน้าอก หายใจไม่ออก กระดูกหัก และเสียชีวิตได้

ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่นกรณีของป่าปิ่น โดยป่าปิ่นรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจซึ่งมันเป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยลุงเทพชอบพูดจาแตกดันหรือมีผู้หญิงมาพัวพันแล้วแต่ทำให้ป่าปิ่นเจ็บปวดกับการกระทำของลุงเทพมาเป็นเวลานานถึง 30 ปี

ป่าปิ่นกล่าว

“เค้าทำร้ายจิตใจป่ามาก เพราะแต่งงานไม่ทันไร ก็ไปมีเมียน้อยแถมเงินที่ได้จากการขายของก็เอาไปทุ่มเทกับผู้หญิงหมด จนป่าต้องหาเงินเลี้ยงลูกเพียงคนเดียว”

การพูดจาแตกดันหรือพูดจาตำหนิเหยียดยาม การก้าวร้าวทางวาจาแล้วแต่เป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (รณชัย คงสกนธ์, ม.ป.ป., น. 34) ที่กล่าวไว้ว่า ความรุนแรงต่อจิตใจ คือ การกระทำ หรือละเว้นไม่กระทำทอดทิ้ง เพิกเฉย ไม่ดูแล ไม่ใส่ใจ ไม่ให้เกียรติ การทำร้ายจิตใจมีผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหาย เสียสิทธิ และเสรีภาพ เช่น การพูดจาดูถูก ตำหนิเหยียดยาม การก้าวร้าวทางวาจา การรบกวนรังควาน ปล่อยปละทอดทิ้ง ปฏิเสธที่ฟังมีฟังได้ การแสดงความเป็นเจ้าของที่มากเกินไปเกินควร การวิตรอนสิทธิด้านทรัพย์สิน เงินทอง และทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น

ความรุนแรงทางด้านร่างกายและความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่น กรณีของป่านุช ได้รับความรุนแรงทางด้านร่างกาย โดยโดนตบเข้าที่หูข้างซ้าย และความรุนแรงทางด้านจิตใจโดยสามีมีผู้หญิงมาพัวพันมากมาย

ป่านุชกล่าว

“ครั้งที่โดนหนักสุด ก็ตอนนั้นลุงเขาก็เมากลับมาเหมือนเดิม เราก็ถามเขาเหมือนเดิม แล้วก็ทะเลาะกันคราวนี้รุนแรงกว่าทุกครั้ง ลุงแกก็ตบป่าที่หูข้างซ้าย เล่นเอาป่ามีนเลย”

ป่านุชยังกล่าวอีกว่า

“หลังจากลุงติดเหล้าแล้วทะเลาะกันชวงนั้นลุงไม่ค่อยกลับบ้าน ป่าก็ไปตามหาที่ทำงานก็ไม่พบ จนเพื่อนแถวบ้านป่าที่ทำงานที่เดียวกับลุง เค้ามาระบายบอกว่าคุณมีเมียน้อย”

ป่านุชต้องทนปัญหานี้และได้รับความเจ็บปวดทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ เป็นเวลานานถึง 10 ปี

การกระทำควมร่นแรงในครอบครัวนั้น มีพฤติกรรมควมร่นแรง ทั้งทางด้านจิตใจ และร่างกาย โดยพฤติกรรมที่เป็นกรกระทำควมร่นแรงทางด้านจิตใจนั้น คือ เป็นพฤติกรรมทางด้านวาจา เช่น การพูดจาประชดประชัน การเถียงหรือการตะโกนเสียงดัง ๆ ตะคอก ตวาด การพูดจาด้วยคำหยาบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (วีรพล ใหญ่อรุณ, 2542, น. 87) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมควมร่นแรงด้านวาจา พบว่าข้าราชการตำรวจกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมกรใช้ควมร่นแรง โดยไม่เคยใช้วิธีพูดปรับความเข้าใจ ร้อยละ 20.7 ไม่เคยหาคนกลางมาไกล่เกลี่ยเพียง ร้อยละ 0.3 ไม่พูดด้วย ทำเฉยเมย นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 39.0 พูดประชดประชันใสนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 28.7 เถียงหรือตะโกนเสียงดัง ๆ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 34.0 พูดดูถูกเหยียดหยามนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 17.3 ตะคอก ตวาด นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 32.0 ดูด่าว่ากล่าวด้วยคำหยาบคาย นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 22.0 แสดงที่ท่าโกรธไม่พอใจนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 46.3 ชูว่าจะทำร้ายข้าวของ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 13.7 ชูว่าจะทำร้ายร่างกาย นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 14.7 ชูด้วยอาวุธ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 6.7 ทำท่าเหมือนจะทุบตี นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 22.7

พฤติกรรมที่เป็นกรทำควมร่นแรงด้านร่างกายนั้นคือ กรใช้ควมร่นแรง เช่น การผลัก ตบหน้า ต่อย เตะ ถีบ จับศีรษะไขกกับของแข็ง ซึ่งตรงกับกรศึกษาของ (วีรพล ใหญ่อรุณ, 2542, น. 88) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมควมร่นแรงด้านร่างกาย พบว่าข้าราชการตำรวจกลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมกรใช้ควมร่นแรง โดยทุบหรือทำลายข้าวของ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 12.0 ขว้างหรือปาสิ่งของใสนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 13.7 ผลัก หรือกระชาก นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 15.7 หยิกจนเขี้ยว นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 7.0 ตบหน้าหรือตบหัว นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 10.3 ต่อย เตะหรือถีบ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 8.7. บีบคอ กระที่บ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 5.3 จับศีรษะไขกกับของแข็ง นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 3.0 ทุบตีด้วยไม้หรือของแข็ง นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 4.3

ควมร่นแรงทางด้านร่างกายและจิตใจนั้น จากการกรศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการกรศึกษาล้วนได้รับควมร่นแรงทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการตบหน้า ต่อย เตะ หรือพูดจาทำร้ายจิตใจดังเช่นได้ยกตัวอย่างไปข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับการกรศึกษาของ (สรียา ทัตตสงเคราะห์, 2542, น. 31) กรใช้ควมร่นแรงที่สามีกระทำต่อภรรยา เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาควมขัดแย้งระหว่างกัน ได้จำแนกรูปแบบพฤติกรรมกรแสดงออกที่สามารถกระทำต่อภรรยาไว้ ดังต่อไปนี้

1. กรทำร้ายจิตใจ เป็นการใช้คำพูดหรือสัญลักษณ์ที่สามีกระทำต่อภรรยา มีรูปแบบและพฤติกรรม เช่น การพูดประชดประชัน การด่าว่าด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย กรใช้สายตาที่ดูถูกเหยียดหยาม กรใช้เสียงเพื่อข่มขู่ กรนิ่งเฉยทำหูทวนลม

2. การมุ่งทำร้ายร่างกาย เป็นการใช้คำพูด หรือสัญลักษณ์ที่สามารถกระทำต่อภรรยา เพื่อให้เกิดความกลัว หรือหวาดกลัวเกรงว่าจะถูกทำร้ายร่างกายมีรูปแบบพฤติกรรมเช่น การพูดขู่ อาฆาต การทุบทำลายสิ่งของ

3. การทำร้ายร่างกาย เป็นการใช้ร่างกายหรือวัตถุที่สามมีกระทำต่อภรรยา เพื่อให้ได้รับบาดเจ็บ มีรูปแบบพฤติกรรม เช่น การตบ ตี เตะ ชก ต่อย การผลัก ชูดกระชากลากถู การใช้สิ่งของขว้างปา การทำร้ายด้วยอาวุธ

และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กฤติยา อาชวณิชกุล (2546, น. 39) ที่กล่าวว่า ความรุนแรงต่อผู้หญิงทางร่างกาย ในการศึกษาที่มีความหมายตรงไปตรงมาคือ หมายถึงการที่ผู้หญิงถูกทำร้ายร่างกายโดยสามีหรือคนรักอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

1. ตบหน้า หรือ ขว้างปาสิ่งของใส่
2. ผลัก หรือ กระแทก อย่างตั้งใจให้เจ็บ
3. ต่อย หรือ ตีด้วยสิ่งของที่ทำให้บาดเจ็บ
4. เตะ ลาก ซ้อม ทุบตี
5. รัตคอ หรือ เอาไฟลน หรือทำให้พุพอง/ไหม้
6. ชูว่าจะใช้อาวุธหรือลงมือใช้อาวุธ เช่น มีด ปืน ทำร้าย

การกระทำข้อที่ 1 และ 2 เป็นความรุนแรงระดับปานกลาง และที่เหลือเป็นระดับร้ายแรงทั้งนี้การกระทำ 6 ลักษณะข้างต้น มีทั้งส่งผลให้บาดเจ็บทางร่างกายเพียงเล็กน้อยหรือบาดเจ็บสาหัส แต่การกระทำที่รุนแรงจนถึงแก่ชีวิตจะไม่เข้าข่ายของการศึกษานี้ เนื่องจากผู้หญิงที่เสียชีวิตไปแล้วย่อมไม่สามารถตกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้

การที่จะดูว่าผู้หญิงเคยประสบความรุนแรงหรือไม่ในการศึกษานี้ พิจารณาจากคำตอบ ที่ได้รับว่าหากเคยประสบกับเหตุการณ์ข้อใดข้อหนึ่งในจำนวน 6 ข้อข้างต้น ให้ถือว่าเคยประสบความรุนแรง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จากการศึกษาปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสุรา การนอกใจ หรือปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งลักษณะโครงสร้างของสังคมนั่นเอง ที่หนุนเสริมให้เกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งปัจจัยร่วม ที่ก่อให้เกิดปัญหานี้ก็มีอีกมากที่แสดงให้เห็นเด่นชัด นั่นก็คือ สุราและการพนัน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในครอบครัว เมื่อใช้เงินมากเงินเก็บก็เหลือน้อยหรืออาจไม่มีเหลือเก็บ จึงอาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเครียดและ

ก่อให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวที่มีลักษณะเหล่านี้ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสเสี่ยงสูงมากต่อการถูกกระทำรุนแรง ซึ่งปัจจัยร่วมในระดับความสัมพันธ์ของบุคคลในบ้านที่พบมักเป็นเรื่องพฤติกรรมความรุนแรงของครอบครัว ที่มีต่อผู้หญิง ได้แก่ ความแตกต่างเชิงอำนาจ คนที่มีอำนาจเหนือกว่า จะใช้อำนาจบังคับเอากับผู้ที่อ่อนแอกว่า ยิ่งอำนาจแตกต่างกันมาก ความรุนแรงก็ยิ่งเกิดขึ้นมาก รวมทั้งการไม่ปรับตัวเข้าหากัน ระหว่างสามีและภรรยา เมื่อมีปัญหา ก็จะเก็บกดเอาไว้จนถึงจุดหนึ่งก็จะมีปากเสียงและนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ได้

ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวนั้น มาจากการตีมสุราเป็นส่วนใหญ่ และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังรวมถึงปัจจัยเกี่ยวกับสามีนอกใจ ภรรยา และสามีกลัวภรรยาจะนอกใจจึงก่อให้เกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ โชติมา อภิวัฒน์ชัชวาลย์ (2546, น. บทคัดย่อ) และ บุญเสริม หุตะแพทย์ (2546, น. บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ภรรยาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสาเหตุการประทุษร้ายว่ามาจากสาเหตุที่สามีตีมสุรา รองลงมาคือ สามีนอกใจภรรยา ผู้ตีมสุราและเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่นิยมตีมเหล่า โดยมีสาเหตุมาจากการอยากลอง และมีความคิดว่าการตีมสุราทำให้มีเพื่อนมากและทำให้กล้าแสดงออก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า การตีมสุราและเครื่องตีมแอลกอฮอล์ส่งผลทำให้สมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจลดลง ทำให้ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ตีมขาดสติควบคุมตนเอง ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันในครอบครัว และยังมีผลต่อบุคคลในครอบครัวที่เลียนแบบพฤติกรรมการตีมสุราของพ่อแม่ และการศึกษาของ อรอนงค์ อิศรจิตร และ นรินทร์ กรินชัย (อ้างถึงใน บุญเสริม หุตะแพทย์, 2545, น. 17-18) สำหรับสังคมไทย ซึ่งมีปัญหาความรุนแรงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ศูนย์ฮอทไลน์ ได้สรุปสาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไว้ ได้แก่ ความเจ็บป่วยทางจิตใจ อาการทางจิตและทางประสาทและตกเป็นทาสของสุราหรือสารเสพติดอื่น ๆ กรณีดังกล่าวเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่นำไปสู่พฤติกรรมที่รุนแรงในครอบครัวและสังคมไทยโดยส่วนรวม เช่น การฆ่าหรือทำร้ายบุตรหรือภรรยาเป็นประจำเมื่ออยู่ในอาการมึนเมาหรือยาบ้าออกฤทธิ์ หรือเกิดอาการประสาทหลอน บางกรณีฆ่าตัวตาย ฆ่าบุคคลอื่นตายด้วยวิธีการต่าง ๆ

การติดเหล้า

โดยจากการศึกษาในครั้งนี้ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายกระทำความรุนแรงนั้นเกิดจากการติดเหล้า ดังเช่น ป้าพรและป้าอิม ป้าพรทราบดีอยู่แล้วว่าลุงเปี้ยกตีมเหล้าแต่ก็ไม่มากนัก หลังจากแต่งงานลุงเปี้ยกเริ่มตีมเหล้ามากขึ้นประกอปรกับร้านค้าที่ขายเหล้าก็อยู่ข้างบ้าน เมื่อลุงเปี้ยกเริ่มติดเหล้า ก็นำเงินเดือนที่ได้จากการทำงานซื้อเหล้ากินหมด ทำให้ค่าใช้จ่ายภายในบ้าน

ตกมาเป็นของป่าพรเพียงคนเดียว ด้วยเหตุนี้เองทำให้ป่าพรและลุงเปี้ยกมีปากเสียงกัน หลังจากที่มีปากเสียงกันความรุนแรงก็เริ่มทวีเพิ่มมากขึ้นจนถึงขั้นตบตี

ป่าพรกล่าว

“แรก ๆ ก็เถียงกัน ต่อกัน ตอนหลังก็เริ่มปาข้าวของในบ้านเสียหาย หลังจากนั้นเริ่มทำร้ายร่างกาย พอเมากลับมาพอทะเลาะกันก็เข้ามาตีป่า ขนาดบ้านนอนอยู่ในมุ้งพอทะเลาะกันก็ยกเอากกรไกรมาตัดมุ้งที่บ้านนอนจนขาด”

ในช่วงแรก ๆ ที่ป่าพรอยู่กับลุงเปี้ยก ก่อนลุงเปี้ยกจะติดเหล้า ลุงเปี้ยกเป็นคนขยันทำงาน รักครอบครัว แต่หลังจากที่ติดเหล้านิสัยของลุงเปี้ยกก็เปลี่ยนไป ซี้หงุดหงิด ใจร้อน และทำร้ายร่างกายป่าพร

ป่าพรกล่าวอีกว่า

ก่อนที่ลุงเขาจะติดเหล้านะลุงเขาเป็นคนดี รักครอบครัวมาก ๆ แต่มาหลังที่ลุงแกดื่มเหล้าหนักจนเปลี่ยนไปเป็นคนละคนเลย เงินทองก็เอาไปลงที่เหล้าหมด เงินทองไม่เคยเหลือเข้าบ้าน จนญาติพี่น้องป่าไม่ค่อยมีใครชอบลุงแล้ว ก่อนแต่งงานนะญาติพี่น้องป่ามีแต่คนชอบลุง ลุงเป็นคนขยันมาก จิตใจดี แต่ไม่น่าเชื่อเลย ความเมาทำให้ลุงเปลี่ยนไป

ป่าอิม⁺ได้รับความเจ็บปวดทางด้านจิตใจจากคนอันเป็นที่รักถึง 2 คน ล้วนแล้วสาเหตุเกิดจากความเมาทั้งสิ้นโดยชายคนแรกซึ่งเป็นสามีของป่าอิม

ป่าอิมกล่าว

สามีคนแรกของป่า เวลาเขาไม่เมาก็ทำงานดี เป็นคนดี รักป่า จะมาเสียก็ตรงติดเหล้านี้แหละ เพราะถึงเขาจะเมาแต่ก็ไม่เคยทำร้ายร่างกายป่าเลย แต่ก็เพราะความเมานี้แหละที่เป็นตัวที่ทำให้เราต้องมาทะเลาะกันและเจ็บช้ำน้ำใจ รายได้ก็ไม่พอใช้ เขาเอาเงินไปลงกับขวดเหล้าหมด

ส่วนชายคนที่สอง ที่ทำให้ป่าอิมเจ็บช้ำน้ำใจนั้นก็มาจากลูกชายอันเป็นที่รักที่เป็นเหยื่อของสุราจนทำให้ขาดสติพูดจาตลวาดใส่แม่ผู้ให้กำเนิด

ป่าอิมกล่าวอีกว่า

“ตอนที่เขาเมา เราพูดอะไรไปเขาก็ไม่เชื่อ เราเตือนอะไรไปเขาก็มาตวาดกลับมา ถ้าจะพูดจะเตือนเขา ก็ต้องรอให้เขาสร้างเมมาถึงจะคุยกันรู้เรื่อง”

จะเห็นได้ว่าคนที่ขยันรักครอบครัว จะต้องมาเปลี่ยนไปเพราะความเมาและฤทธิ์ของสุรา จนทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gayford (1974, p. 40) ซึ่งศึกษาจากหญิงที่ถูกทุบตีจาก Chiswick Women's Aid และโรงพยาบาลโรคจิต พบความสัมพันธ์

ระหว่างพิษสุราเรื้อรัง (Alcoholism) กับการทุพติการรยา โดยที่ผู้หญิงร้อยละ 52 กล่าวว่าสามีหรือคู่ของตนเกิดความมึนเมาอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และร้อยละ 44.1 กล่าวว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นเมื่อสามีเมาสุราและยังสอดคล้องกับการศึกษาของ โซติมา อภิวัฒน์ชัชวาลย์ (2546, น. 82) ประเด็นสาเหตุที่สามีประทุษร้ายภรรยา เกิดจากที่สามีดื่มสุราหรือเมาสุราและสาเหตุจากสามีนอกใจภรรยาที่พบในการศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนใหญ่ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ดนยา ณะอุดม ศึกษาเรื่องความรุนแรงในครอบครัว : กรณีศึกษาในหญิงตั้งครรภ์พบสามีที่ดื่มสุรา มีความน่าจะเป็นในการทำร้ายร่างกายภรรยา ร้อยละ 38.00 ส่วนสามีที่ไม่ดื่มสุรามีความน่าจะเป็นในการทำร้ายภรรยา ร้อยละ 2.00 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮอฟแมน (Hoftman) ศึกษาเรื่อง การทำร้ายร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่สังคมตะวันตก พบผู้ชายที่ทำร้ายภรรยาเป็นผู้ที่ดื่มสุรา ร้อยละ 59.00 รวมทั้งจากการศึกษาปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ของ คณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ พบการใช้สารเสพติดรวมทั้งสุรา ความรู้สึกตัวจะลดลง การตัดสินใจเสีย ควบคุมตนเองไม่ได้ จึงมักจะกระทำรุนแรงรวมทั้งจะทะเลาะเบาะแว้งกันเสมอกรณีพฤติกรรมนอกใจคู่ครอง

ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว โดยผู้ศึกษาพบว่า เมื่อครอบครัวของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ได้มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจซึ่งเกิดจากรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายทำให้เกิดความเครียดจนเป็นบ่อเกิดของความรุนแรงตามมา ดังเช่นกรณีของ พี่น้อยที่ได้รับความรุนแรงเพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน ซึ่งพี่น้อยมีรายได้ตกเดือนละ 6,000 บาทต่อเดือน เมื่อลูกเติบโตขึ้นทำให้ค่าใช้จ่ายก็ยิ่งสูงขึ้นประกอบกับเศรษฐกิจตกต่ำการค้าขายนั้นได้กำไรไม่แน่นอน ทำให้สามีของพี่น้อยเกิดความเครียดจึงหันไปดื่มเหล้าและทำร้ายร่างกายพี่น้อย

พี่น้อยกล่าว

“ก็มีปัญหาทางการเงินด้วยนะ รายได้จากการขายของไม่แน่นอน ลูกก็โตขึ้นทุกวัน แพนพี่เขาก็เลยไปกินเหล้าหนักมากขึ้น แต่พอหายเมาก็มาช่วยงานตามปกตินะ”

จะเห็นได้ว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ในกรณีของพี่น้อย เกิดจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากรายได้ไม่พอใช้ จนทำให้พี่น้อยเกิดความเครียดและหันไปดื่มเหล้าจนติดทำให้รายได้อีกลดลง รายจ่ายก็เพิ่มมากขึ้น จนทำให้พี่น้อยทำร้ายร่างกายพี่น้อย เพื่อต้องการเงินนำไปซื้อเหล้า ซึ่งทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ Straus, Gelles and Steinmetz (1980, p. 76) ที่พบว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำครอบครัวที่อยู่ในระดับยากจน มีอัตราการช่มเหงบุตรและภรรยามากกว่าจำนวนรายได้ที่รับ \$2500 หรือมากกว่าต่อปี

ปัญหาความรุนแรงที่มากับความเครียดด้านเศรษฐกิจการเงิน สามีบางคนชอบเที่ยวเตร่เล่นพนัน ดื่มสุรา เที่ยวกลางคืน ติดสิ่งเสพติด จนไม่มีเงินพอใช้จ่ายในครอบครัว ภรรยาที่ติดพนันใช้จ่ายฟุ่มเฟือยก็ทำให้ครอบครัวล่มจมได้ เมื่อเกิดความเครียด ก็หาทางแก้ไขไม่ได้ ก็มักเกิดพฤติกรรมรุนแรง เช่น ฆ่าตัวตาย บางทีก็ฆ่าลูกเมียให้ตายตามไปด้วยเวลาเมาก็มักคุมสติไม่ได้ ก็มักทำลายข้าวของ ทูบตีเมีย ใช้วาจารุนแรง

การนอกใจของคู่สมรส

สาเหตุหนึ่งที่เกิดจากการศึกษา และก่อให้เกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวคือ ปัญหาการนอกใจคู่สมรส ซึ่งประเภทความรุนแรงส่วนใหญ่ที่พบคือ สามีนอกใจไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นจนทำให้เกิดความรุนแรงทางจิตใจ สำหรับในการศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ทั้ง 10 ราย ผู้ศึกษาพบว่าผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาจำนวน 2 ราย ที่ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากสามีนอกใจไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่น สำหรับกรณีของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาที่ได้รับ ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่นกรณีของบ้านชและบ้านป

บ้านชต้องทนกับปัญหาที่สามีนอกใจและยังทำร้ายจิตใจโดยการไปมีผู้หญิงคนอื่นจนทำให้เกิดความรุนแรงทางด้านจิตใจ บ้านชต้องทนอยู่นานถึง 10 ปี ด้วยกัน

บ้านชกล่าว

“หลังจากลุงติดเหล้าแล้วทะเลาะกันช่วงนั้นลุงไม่ค่อยกลับบ้าน ป้าก็ไปตามหาที่ทำงานก็ไม่พบ จนเพื่อนแถวบ้านป้าที่ทำงานที่เดียวกับลุง เค้ามาระชิบบอกว่าคุณมีเมียช้อย”

บ้านป หลังจากแต่งงานผ่านไปได้ 1 เดือนลุงเทพก็ทำร้ายจิตใจบ้านปโดยการพูดจาเสียดสี แดกดัน หลังจากนั้นไม่นานลุงเทพเริ่มมีผู้หญิงคนใหม่ นี่เป็นสิ่งที่ทำร้ายจิตใจบ้านปมากที่สุด

บ้านปกล่าว

“ลุงแก่เป็นหัวหน้าโรงงานโรงเลื่อยทำให้มีคนรู้จักเยอะ จึงทำให้ผู้หญิงเข้ามาติดพันหลายคน ลุงเขาก็ไม่ได้สนใจป้าเลย พอกลับมาบ้านก็มาพูดจาแดกดันป้า บางครั้งก็เมากลับมา”

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผู้หญิงกับความรุนแรง (2548, น. 7) ปัญหาการนอกใจคู่สมรส ในสังคมไทยเรื่องสามีมักภรรยาบ่อยแทบจะดูเป็นเรื่องปกติไม่เหมือนเรื่องภรรยาที่มีชู้ แต่เมื่อเกิดเรื่องการหึงหวงหรือถูกบีบคั้นทางจิตใจมาก ๆ เข้าก็จะเกิดความเครียดจัด ถึงกับเกิดการกระทำรุนแรง เช่น ฆ่า ตัดอวัยวะเพศทิ้ง สาดน้ำกรดทำให้พิการ ฯลฯ ล้วนแล้วเป็นความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากเรื่องปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวทั้งสิ้น บางครอบครัวก็อาจจะมีการตำหนิ ทูบตี หยาบหยามให้อาย ชูเชิญให้หวาดกลัว ทำให้ลูกเกิดความเครียดจนเป็นโรคจิตประสาท เพราะต้องตกอยู่ในท่ามกลางความรุนแรง เด็กบางคนก็หนีออกจากบ้านเพราะทนเห็นความรุนแรง

ไม่ได้ เห็นแม่ถูกซ้อมปางตาย แต่ไม่มีกำลังจะช่วย กลายเป็นเด็กมีปัญหา ให้สังคมต้องมาแก้ไขอีก ไม่รู้จบสิ้น การที่พ่อขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว เห็นแก่ความสุขส่วนตัว ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เป็นเรื่องที่สังคมไทยจะต้องแก้ไขโดยด่วน

ปัญหาความหึงหวง

อีกสาเหตุหนึ่งที่เกิดจากการศึกษาและก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว คือปัญหาการหึงหวงจนทำให้เกิดความรุนแรงขึ้นในครอบครัว โดยจากการศึกษาครั้งนี้ คือ สามี มีความหึงหวงกลัวว่าภรรยาจะไปมีผู้ชายคนอื่นหรือคบชู้จนทำให้ตนเองเกิดความหวาดระแวง และกักขังภรรยาของตนไม่ให้ออกไปข้างนอกและรุนแรงไปถึงขั้นทำร้ายร่างกายดังกรณีตัวอย่างของพี่อุ้ม ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับพี่อุ้มนั้น เกิดขึ้นหลังจากที่ลุงแก้วฟื้นคืนออกมา ทำให้ลุงแก้วเกิดความหึงหวงประกอบกับพี่อุ้ม เป็นผู้หญิงหน้าตาดีจนทำให้ลุงแก้วหวาดระแวงพี่อุ้มจะแอบปันใจให้กับคนอื่นจึงทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายขึ้น

พี่อุ้มกล่าว

ก็หลังจากที่พี่โดนตัดเสื้อผ้าไม่ให้ออกไปไหน พี่ก็รู้สึกกลัวเลยเก็บเสื้อผ้าจะไปอยู่กับแม่ ลุงเขาก็ไม่ให้ไป ทำมานั่งขวางประตู พุดจาตาทอดต่าง ๆ พอพี่หลุดพ้นประตูมาได้ พี่ก็วิ่งลงบันไดมาจนถึงชั้นล่างลุงแก้วก็วิ่งตามลงมาโดยใส่ผ้าขาวม้าผืนเดียววิ่งตามพี่ พอจับพี่ได้ก็กระชากพี่ ตบหน้าพี่ ต่อยท้องพี่จนพี่หมดแรงหนีลุงแก้วก็เลยลากพี่ขึ้นห้องพอถึงห้องก็เข่าใส่ท้องพี่จากนั้นก็จับหัวพี่โขกกับพื้นจนหัวแตกเลือดเต็มพื้น ตอนนั้นพี่ทำได้อย่างเดียวคือ กราบเท้าขอร้องชีวิต

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รองศาสตราจารย์นายแพทย์ รัตนชัย คงสกนธ์ (ม.ป.ป., น. 38-39) ผู้ชายที่มักใช้ความรุนแรงจะมีความเชื่อว่า ความรุนแรง เป็นวิธีเดียวที่สามารถควบคุมผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลที่ดีเยี่ยม และมักจะไม่รู้สึกเจ็บปวดกับผลลัพธ์ หรือการกระทำของตนเอง

ผู้ชายที่เข้าข่ายมีพฤติกรรมรุนแรงคือบุคคลดังต่อไปนี้

- เป็นบุคคลที่มักโทษว่า ความก้าวร้าวรุนแรงที่เกิดขึ้น มาจากความเครียด และความกดดันบีบคั้นที่รุนแรงจากชีวิตคู่ จากสุรา จากสารเสพติด ฯลฯ
- มีพฤติกรรมบางอย่างที่มีสัญญาณเตือนว่า เป็นคนที่หวาดระแวง แสดงความเป็นเจ้าของผู้อื่น หึงหวง ไม่ให้แฟนหรือภรรยาคบหากับผู้อื่น
- เป็นคนใจร้อน โกรธง่าย ทำร้ายผู้อื่น ชอบทารุณกรรมสัตว์

จากการศึกษาพบว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าจะเกิดจากการดื่มเหล้า ปัญหาเศรษฐกิจ การนอกใจของคู่สมรสและความหึงหวง ล้วนแล้วแต่มีความเชื่อมโยงกันทั้งสิ้น

ปัญหาความรุนแรงส่วนใหญ่ ล้วนเกิดจากการผสมผสานกันระหว่างสาเหตุในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ทั้งนั้นปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นก็อยู่ภายในระบบโครงสร้างทางสังคม โดยรวมเน้นระบบความคิดในอำนาจเพศชายเป็นใหญ่ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากปัญหาด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่เป็นปัญหาความรุนแรงที่ยังฝังรากลึกอยู่ในสังคมทุกวันนี้

ส่วนที่ 4 ทศนคติของผู้หญิงที่ทนอยู่กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จากการศึกษาภาวะจำทนของผู้หญิง ที่ถูกทำร้ายจากครอบครัว โดยจากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้หญิงต้องทนอยู่ มาจากปัญหาจากค่านิยมเชิงอำนาจในสังคมไทย ที่เชื่อว่าผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง ซึ่งเป็นค่านิยมที่เชื่อกันว่าตั้งแต่อดีตที่ให้สิทธิ์และอำนาจอยู่เหนือกว่าผู้หญิง การเลี้ยงดูสั่งสอนของผู้ใหญ่ที่สั่งสอนให้ผู้หญิงต้องเชื่อฟังสามี เป็นแม่บ้านแม่เรือน ผู้ชายเป็นผู้ตัดสินใจและมีอำนาจทุกอย่างภายในบ้าน เกิดจากการอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่สมัยก่อน ถึงแม้ว่าผู้ชายจะกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิง ที่เรียกว่าภรรยาแต่สังคมไทย ก็ยังมีค่านิยมที่ผิด ๆ ว่าการทะเลาะกันในครอบครัวเป็นเรื่องปกติที่ทุกครอบครัวจะต้องมี

จากการศึกษาพบว่าผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาส่วนใหญ่ เลือกที่จะทนอยู่และเก็บความเจ็บปวดนี้ไว้ และมักค้นหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ความรุนแรงนั้นจบลงจึงเกิดคำถามที่พบเห็นกันบ่อย ๆ ว่าทำไมผู้หญิงยังคงทนอยู่ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาได้ให้เหตุผลถึงการที่ทนอยู่ว่า

ทนเพื่อรักษาความเป็นครอบครัว (เพื่อลูก)

จากความเชื่อในเรื่องผิวเดียวเมียวเดียว ทำให้ผู้หญิงส่วนใหญ่ยอมทนอยู่กับความรุนแรงที่ได้รับ และเหตุผลที่ผู้หญิงมักให้คือเพื่อลูก กล่าวว่าคุณจะขาดพ่อจึงเลือกที่จะรักษาความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรณานั้นไว้ นอกจากนี้ ยังคงมีความเชื่อที่ปลูกฝังมาตั้งแต่อดีตนั้นว่าการหย่าขาดกัน เป็นเรื่องที่ไม่ควรทำผู้หญิงจะเป็นฝ่ายที่อับอาย เมื่อมีการหย่าร้างกันและยังเชื่ออีกว่าการทะเลาะกันในครอบครัว เป็นเรื่องปกติที่ทุกครอบครัว ในสังคมไทยจะต้องมี เมื่อทะเลาะกันในวันนี้ วันพุงนี้ก็ดีขึ้น เช่นกรณีของป้าปิ่น

ป้าปิ่นนำปัญหาของตนเองไปปรึกษาพ่อแม่ที่ต่างจังหวัด โดยพ่อแม่ของป้าปิ่นได้สอนว่าให้เห็นแก่ลูก ไม่ว่าอย่างไรก็ต้องมีผู้นำครอบครัวเราเป็นเมียยังงี้ก็ต้องทน

ป้าปิ่นกล่าวว่า “ก็เคยเอาเรื่องนี้ไปปรึกษาพ่อคือตอนนั้นไม่ไหวแล้วรู้สึกเจ็บปวดมากพอกับบอกว่าถ้าแข็งเลิกกันไปแล้วแล้วลูกแข็งละ เอ็งเอาลูกไปแล้วเอ็งจะเลี้ยงไหวหรือตัวคนเดียว อย่างน้อยมันก็ต้องมีผู้นำครอบครัว เอ็งเป็นเมียทนได้ก็ต้องทนไปอย่าเลิกกันเลยสงสารลูกมัน”

นอกจากนี้ป้าปิ่นยังกล่าว อีกว่า

เมื่อก่อนก่อนที่ป้าจะมาทำเรื่องสิทธิเด็กและผู้หญิง ป้าเคยมีความคิดว่าการหย่าร้างกันเป็นเรื่องที่น่าอับอายของผู้หญิง ผู้หญิงเราก็ไม่ควรแต่งงานใหม่ ป้าก็เลยทนอยู่กับลุงเขาขนาดทะเลาะกันป้ายังอายุคนข้างบ้านกลัวว่าคนอื่นจะได้ยิน ตอนนั้นป้ากลัวไปหมดแต่ตอนที่ได้ทำงานเกี่ยวกับสิทธิเด็กทำให้รู้ว่าเราเป็นผู้หญิงจะต้องลุกขึ้นสู้ นอกจากนี้กรณีของป้านี้ก็เลือกที่จะรักษาสภาพความเป็นครอบครัวอยู่ เพราะลูกและป้าก็ยังคิดอีกว่าการทะเลาะเบาะแว้งกันในครอบครัวเป็นเรื่องธรรมดาของสังคม

ป้านี้กล่าวว่า “ถึงยังไงก็ต้องทนอยู่กันไป ไหนลูกยังเล็กอีกอย่างถ้าป้าเลิกกับลุงแล้ว ป้าก็เรียนมาน้อยก็ไม่ต้องไปหางานหาการทำที่ไหน ป้าคิดว่าการทะเลาะกันในครอบครัวเป็นเรื่องธรรมดาคนอยู่ด้วยกันก็ต้องทะเลาะกันเป็นเรื่องปกติ”

จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาส่วนใหญ่มักให้เหตุผลถึงการทนอยู่ว่าทนเพื่อลูกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิลาสินี พนานครทรัพย์ (2545, น. 71) เหตุผลหลักประการหนึ่ง ที่ผู้หญิงนำมาอธิบายถึงการทนอยู่ในความสัมพันธ์ที่มีการใช้ความรุนแรง คือ การทนอยู่เพื่อลูกและความเชื่อในเรื่องผัวเดียวเมียเดียว ผู้หญิงส่วนใหญ่มักคิดว่าการแต่งงานอยู่กับใครสักคน คือการลงทุนทั้งชีวิตของผู้หญิง ถ้าครอบครัวแตกแยกเป็นความผิดพลาดสำหรับชีวิต และในขณะที่เดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อลูกด้วย ทำให้ผู้หญิงต้องทนอยู่ในความสัมพันธ์นั้นต่อไปและยังสอดคล้องกับการศึกษาของ รองศาสตราจารย์นายแพทย์ รัชชัย คงสกนธ์ (ม.ป.ป., น. 40) บางคนต้องทนเพราะลูก ไม่มีที่ปรึกษา ฟังตนเองก็ไม่ได้ ในขณะที่บางคนรู้สึกที่ตนเองบกพร่องต่อหน้าที่ หรือเป็นต้นเหตุที่ทำให้สามีโกรธ เพราะถูกสอนมาให้ทำหน้าที่คอยปรนนิบัติบริการสามี และต้องอดทน

ดังนั้น ผู้หญิงจะถือว่าการถูกกระทำรุนแรงจากสามีเป็นเรื่องปกติ และเป็นรูปแบบหนึ่งของการสั่งสอนนั่นเอง

ไร่ที่ฟุ้งฟิง

จากการศึกษาสาเหตุที่ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา ยังคงที่จะทนอยู่กับสามีนั้น เนื่องจากยังคงต้องพึ่งพาอาศัยทางด้านเศรษฐกิจ โดยผู้หญิงได้รับการปลูกฝังเอาไว้ว่าผู้ชายเป็นผู้หารายได้ ผู้หญิงจะต้องทำงานอยู่บ้าน นอกจากนี้จะฟุ้งฟิงทางด้านเศรษฐกิจ แล้วผู้หญิงยังคงต้องฟุ้งฟิงในด้านที่อยู่อาศัย เช่นกัน โดยผู้หญิงในสังคมไทย เมื่อแต่งงานแล้วหรือใช้ชีวิตร่วมกับผู้ชายและจะย้ายออกไปอยู่กับผู้ชาย ดังนั้นถ้าต้องแยกทางกัน ผู้หญิงจึงไม่รู้ตัวเองว่าจะไปอยู่ที่ไหน ดังกรณีของพี่น้อง การเผชิญปัญหาของพี่น้อง ผ่านมาเป็นเวลา 18 ปี โดยพี่น้องยังคงทนอยู่ต่อไป

ประเด็นสำคัญก็เพื่อลูก และประเด็นรองลงมาคือ พี่น้อยไม่รู้จะไปอยู่กับใคร เพราะตนเองไม่ใช่คน พี่นพนี่

พี่น้อยกล่าวว่า “ที่ทนอยู่ก็เพราะเห็นแก่ลูก ถ้าพี่ไปแล้วลูกจะอยู่ยังไง อีกอย่างก็ไม่ว่าจะไปอยู่ที่ไหนด้วยก็ไม่ใช่คนที่นี้ย้ายตามแฟนมา จะกลับบ้านก็ไม่อยากทำให้พ่อแม่เป็นห่วง ก็คงต้องอยู่กันไปแบบนี้”

นอกจากนี้ยังมีกรณีของบ้านี้ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากบ้านี้มีรายได้จากการที่ลงหมายขั้รถทางเดียว ดังนั้นถ้าบ้านี้เลิกกับลงหมายไป บ้านี้ก็ไม่รู้จะหาเงินมาเลี้ยงตนเองได้อย่างไร

บ้านี้กล่าวว่า “ถึงยังไงก็ต้องทนอยู่กันไป ไหนลูกยังเล็ก อีกอย่างถ้าป่าเลิกกับลงเขาแล้ว ป่าก็เรียนมาน้อย ก็ไม่รู้จะไปหางานหาการทำที่ไหน”

ไม่ว่าพี่น้อย และบ้านี้ก็ยังคงต้องดำรงชีวิต ต้องได้รับการดูแล และช่วยเหลือโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจจากสามี หรือผู้ที่ทำร้ายเธอนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิลลาสินี พนานครทรัพย์ (2545, น. 73) ในกรณีที่ผู้หญิงไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ ต้องพึ่งพิงสามี ทำให้ผู้หญิงยากที่จะออกจากความสัมพันธ์ได้ และยิ่งผู้หญิงมีลูก การที่จะทิ้งลูกไว้แล้วตนเองหนีออกไปนั้นยิ่งแทบจะเป็นไปไม่ได้ ผู้หญิงบางคนจึงยอมที่จะอยู่กับสามีต่อไป แม้ว่าเธอจะสามารถออกจากความสัมพันธ์นั้นได้ แต่ถ้าเธอไปได้เพียงลำพังเธอก็จะทนอยู่ต่อไป

กลัวว่าผู้ชายจะกลับมาทำร้ายอีก

ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายนั้น จะมีความหวาดกลัว หวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้หญิงจึงกลัวว่าถ้าหนีไป ผู้ชายอาจตามมาทำร้ายร่างกายอีก โดยจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาจำนวน 1 ราย ที่ให้เหตุผลของการทนอยู่ เช่น กรณีศึกษาของพี่อุ้ม ได้ให้เหตุผลของการทนอยู่ว่า ไม่กล้าที่จะหนีไปไหน เพราะถึงหนีไปแฟนของพี่อุ้มก็ได้รู้ไว้ว่าจะตามหาทุกที่ และขู่ฆ่าพี่อุ้ม

พี่อุ้มกล่าวว่า “จากที่หนีไปครั้งนั้น ลูกก็มาตามกลับไปอีก และสัญญาว่าจะไม่ทำอีก พี่ก็เชื่อจึงยอมกลับไปแต่ลูกก็ยังทำเหมือนเดิม ยังเอากรรไกรตัดเสื้อ ทุกวันนี้เสื้อผ้าพี่แทบจะไม่มี พอพี่จะไปก็โดนตบโดนตีแถมลูกยังบอกอีกว่าถ้าจะหนีไปไหนก็จะไปตามหาทุกที่และยังขู่อีกว่าถ้าพี่หนีจะฆ่าพี่”

ดังนั้นพี่อุ้มยังคงต้องทนอยู่ เพราะกลัวการกลับมาทำร้ายซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กฤตยา อาชวนิลกุล (2546, น. 84) ที่ว่าข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึกผู้หญิงที่เคยได้รับความรุนแรง จะพบความสลับซับซ้อนของปัญหาชัดเจนขึ้น คือ ในกรณีที่ผู้ชายใช้ความรุนแรงถึงขั้นเลือดตกยางออก การหนีออกมานั้นก็ไม่ได้ง่ายนัก หากจะหนีต้องมั่นใจว่าจะไม่ถูกตามหาเจออีก

เพราะถ้าถูกตามพบและต้องกลับไปอยู่ด้วยกันอีก ความรุนแรงมักจะเพิ่มมากขึ้นจนถึงอาจเสียชีวิตได้ ในบางกรณีก็อาจถูกขู่ว่าจะทำร้ายคนอื่น ๆ ในครอบครัวหากหนีไป และในหลายกรณีตัวผู้หญิงเองไม่มีที่พึ่งทั้งทางสถานที่และทางการเงิน การหนีออกมาจึงไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะหากมีลูกที่ต้องห่วง

เพราะรักและเชื่อว่าจะเปลี่ยนแปลงได้

และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงทนอยู่กับผู้ชาย คือ ผู้หญิงยังคงรักผู้ชายที่ทำร้ายร่างกายตนเอง ทำให้ยังคงทนอยู่และเชื่อว่าสักวันหนึ่งผู้ชายจะคงสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ ดังเช่นกรณีของป้าอิม

ป้าอิมต้องทนรับความเจ็บปวดทางด้านจิตใจ จากคนอันเป็นที่รักถึงสองคนโดยชายคนแรกลงแมนถึงแม้จะติดเหล้า แต่ป้าอิมก็ยังทนอยู่ เพราะเชื่อว่าถ้ามีลูกลงแมน อาจจะสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้

ป้าอิมกล่าวว่า “ตอนนั้นลงแมนติดเหล้าเพื่อนป้า ก็แนะนำว่าลงแมนมีลูกชั๊กคนดี เพื่อลงแมนจะเลิกกินเหล้า ป้าก็เชื่อเพราะคิดว่าลงแมนเลิกเหล้าได้ แต่พอมีลูกลงแมนก็ยังกินเหล้าเหมือนเดิม”

เหตุการณ์ที่เจ็บปวดใจอีกครั้งเกิดจากลูกชายของตนเอง การทนอยู่ครั้งนี้ แตกต่างจากครั้งแรกเพราะการที่ต้องทนกับการเจ็บช้ำน้ำใจนี้เพราะว่ารัก

ป้าอิมกล่าวอีกว่า “ยังไงป้าก็ต้องทน เพราะเขาเป็นลูก เราชักเขามากนี่ ความจริงจะไล่เขาออกจากบ้านหรือไม่สนใจเขาเลยก็ได้ แต่ขึ้นชื่อว่าเป็นแม่ทุกคนก็ต้องรักลูกเป็นห่วงลูก ก็เลยต้องคิดหาทุกวิถีทางเพื่อช่วยลูก”

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รณชัย คงสนธิ (ม.ป.ป., น. 40) ทั้งที่ความจริงนั้นไม่มีใครสนุกกับการถูกทำร้าย และไม่มีสาเหตุอื่นใดที่ต้องอดทนอยู่กับความเจ็บปวด ยกเว้นแต่จะมีทางออกที่ดีสำหรับชีวิต เป็นเหตุผลที่สลับซับซ้อนยากเกินกว่าจะประกาศให้ผู้อื่นล่วงรู้ถึงเหตุผลและความรู้สึกได้ เพราะผู้หญิงจะรู้สึกโดดเดี่ยว อึดอัดใจ อดสู อดอาย ผิดหวังอย่างรุนแรง ไม่กล้าบอกใครกลัวถูกตำหนิว่าเป็นผู้ผิด และเป็นผู้ล้มเหลวที่ไม่สามารถทำให้ครอบครัวเป็นปกติสุขได้ แต่ยังคงมีหวังอยู่ลึก ๆ ว่า สามีจะเปลี่ยนพฤติกรรมกลายเป็นคนดีได้

จากเหตุผลหลักข้างต้นคือการทนอยู่เพื่อให้ครอบครัวพร้อมหน้า พ่อ แม่ ลูก การที่พึ่งพิงและเพราะรักและเชื่อว่าจะเปลี่ยนแปลงได้ ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถหนีออกจากความรุนแรงนั้นได้จึงเลือกที่จะทนอยู่ ผนวกกับความเชื่อที่ว่า การทะเลาะกันเป็นเรื่องธรรมดาทุกครอบครัว ทะเลาะกันวันนี้ พรุ่งนี้ก็ดีขึ้นทำให้ผู้หญิงเชื่อมั่นว่าเป็นเรื่องปกติ ผู้หญิงจึงเลือกที่จะทนอยู่ในความสัมพันธ์นั้นมากกว่าที่จะเดินออกมา

ส่วนที่ 5 แนวทางในการให้ความช่วยเหลือ และทัศนคติของนักสังคมสงเคราะห์ ต่อผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เข้าไปศึกษาที่มูลนิธิเพื่อนหญิง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเลือกนักสังคมสงเคราะห์ ที่มูลนิธิเพื่อนหญิง จำนวน 2 ราย โดยสัมภาษณ์ 2 หัวข้อ คือ

1. แนวทางในการช่วยเหลือที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

กระบวนการในการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ถูกทำร้าย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน

ส่วนที่ 1 ให้คำปรึกษาเฉพาะหน้า

ส่วนที่ 2 แก้ไขปัญหา

ส่วนที่ 3 สร้างความเข้มแข็ง

ส่วนที่ 1 การให้คำปรึกษาเฉพาะหน้า

กระบวนการในการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรงนั้น ในส่วนแรกนักสังคมสงเคราะห์ได้ให้คำปรึกษาเฉพาะหน้าและมีการสัมภาษณ์ถึงข้อมูลส่วนตัวของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายและปัญหาที่เกิดขึ้นโดยอาจจะมีการให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหรือถ้าผู้หญิงได้รับความรุนแรงหนักจนไม่สามารถที่จะกลับไปอยู่ที่บ้านได้ นักสังคมสงเคราะห์ก็จะทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อที่จะหาที่พักอาศัยให้

ส่วนที่ 2 แก้ไขปัญหา

หลังจากทราบข้อมูลและปัญหาที่ประสบของผู้หญิง ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จึงร่วมคิดแก้ไขปัญหากับผู้หญิง โดยเป็นคนกลาง คอยประสานในการพูดคุยกับสามีที่ทำร้ายร่างกาย เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ถ้าไม่สามารถที่จะยอมความหรือฝ่ายหญิงยังยืนยันที่จะขอแยกทาง นักสังคมสงเคราะห์ก็จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานงานในด้านคดีความต่อไป

ส่วนที่ 3 สร้างความเข้มแข็ง

โดยในการสร้างความเข้มแข็งเป็นกระบวนการที่ทางมูลนิธิให้ความสำคัญมากที่สุด ซึ่งเป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ผู้หญิง ที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเพื่อให้ผู้หญิงได้พัฒนาตนเอง ได้พัฒนาความสามารถและยอมรับเหตุการณ์ที่คุกคามจิตใจ ช่วยลดความวิตกกังวล หงุดหงิด ความโกรธ ความขี้เมตตา หม่นหมอง และอารมณ์อื่น ๆ ทำให้ผู้หญิงสามารถกลับไปอยู่ในสังคมและดำเนินชีวิตของตนเองได้ตามปกติ

2. ทักษะติดต่อการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ทั้ง 2 ท่าน ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรงคล้ายคลึงกันที่ว่า ประเด็นปัญหาความรุนแรงในครอบครัวนั้น เป็นเรื่องที่ยากลำบาก ดังนั้น ในการช่วยเหลือหรือการให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องทำอย่างรอบคอบและขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้หญิงเอง นักสังคมสงเคราะห์จึงไม่มีสิทธิที่คิดว่าจะต้องเลิกกัน ดังนั้นในการทำงานผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องนี้จึงต้องมีความละเอียดอ่อน มองเห็นถึงปัญหาที่แท้จริงและหาทางออกร่วมกัน เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

จากข้อมูลข้างต้น ผู้ศึกษาขอขอบคุณ พี่เจตต์ ที่แนะนำนักสังคมสงเคราะห์ทั้ง 2 ท่าน และขอขอบคุณ พี่ชาติ และ พี่ออย ที่ร่วมเสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ ถึงแนวทางและทัศนคติของนักสังคมสงเคราะห์ต่อการให้ความช่วยเหลือผู้หญิง ที่ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งต่อไป